

INSTYTUT GRUŻLICY I CHORÓB PŁUC
Zakład Epidemiologii i Organizacji Walki z Gruźlicą

*National Tuberculosis
and Lung Diseases Research Institute
Department of Epidemiology*

**GRUŻLICA I CHOROBY UKŁADU
ODDECHOWEGO W POLSCE W 2023 ROKU**

*TUBERCULOSIS AND LUNG DISEASES
IN POLAND IN 2023*

Redaktor (editor):

Maria Korzeniewska-Koseła

KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA SPECJALISTÓW CHORÓB PŁUC
W WARSZAWIE 03-04.X.2024 r.

Redaktor (*editor*):

Maria Korzeniewska-Koseła

Współpraca (*in collaboration*):

**Piotr Głaz, Bożena Mieczkowska, Adam Nowiński,
Renata Szostak, Ewa Mańkowicz**

ISBN 978-83-957062-4-0

Przy publikowaniu danych z Biuletynu – prosimy o podanie źródła:

Gruźlica i Choroby Układu Oddechowego w Polsce w 2023 r. red. Maria Korzeniewska-Koseła.
Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, Warszawa 2024

WSTĘP

W niniejszym biuletynie zawarte są dane epidemiologiczne dotyczące gruźlicy w Polsce w 2023 roku.

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywołaną przez prątki należące do *Mycobacterium tuberculosis complex*. Najczęstszą postacią gruźlicy jest gruźlica płuc, ale zmiany gruźlicze mogą występować w każdym narządzie ciała (gruźlica pozapłucna).

Pandemia COVID-19 przyczyniła się w wielu krajach świata do spowolnienia, wstrzymania lub odwrócenia obserwowanych wcześniej postępów w walce z gruźlicą. Globalnym skutkiem pandemii był duży spadek liczby osób, u których wykryto i leczono gruźlicę. Zmniejszyła się liczba przypadków gruźlicy zgłoszonych przez kraje do Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO), z 7,1 miliona w 2019 roku do 5,8 miliona w 2020 roku (spadek o 18%). W 2022 roku poprawił się powszechnie dostęp do usług medycznych, zaburzony w czasie pandemii COVID-19 i wzrosła liczba osób, u których można było gruźlicę wykryć i leczyć. W rejestrach krajów świata odnotowano 7,5 miliona nowych zachorowań.

Zgodnie z szacunkami WHO rzeczywista globalna liczba nowych zachorowań na gruźlicę wynosiła w 2022 roku 10,6 mln (od 9,9 do 11,4 milionów) a zapadalność 133 na 100 000 ludności (od 124 do 143 na 100 000). Przypuszcza się, że u 3,1 miliona osób gruźlica nie została wykryta i nie była leczona. W 2022 roku 2/3 światowej liczby chorych na gruźlicę było mieszkańcami 8 krajów: Indii (27%), Indonezji (10%), Chin (7,1%), Filipin (7,0%), Pakistanu (5,7%), Nigerii (4,5%), Bangladeszu (3,6%) i Konga (3,0%). Z powodu gruźlicy zmarło w 2022 roku od 1,18 do 1,43 miliona osób, włączając osoby zakażone HIV. Liczba zgonów z powodu gruźlicy wśród osób zakażonych HIV zmniejsza się od wielu lat, w 2022 roku szacunkowa liczba takich zgonów wynosiła 167 000.

Leczenie gruźlicy wywołanej przez prątki wrażliwe na leki kończy się sukcesem u większości chorych. Powszechnie stosowany jest sześciomiesięczny schemat leczenia. Chory przyjmuje przez dwa miesiące cztery leki: izoniazyd, ryfampicynę, pyrazynamid i etambutol i przez kolejne cztery miesiące dwa leki: ryfampicynę i izoniazyd. Od 2021 roku WHO zaleca także czteromiesięczny schemat

leczenia, złożony z izoniazydu, ryfapentyny, moksyflokscyny i pyrazynamidu (ryfapentyna nie została dotychczas zarejestrowana przez Europejską Agencję Leków).

Na skutek różnego typu nieprawidłowości w opiece nad chorymi, u części z nich dochodzi do rozwoju gruźlicy odpornej na leki. Liczba chorych na tzw. gruźlicę wielolekooporną (multi drug-resistant tuberculosis, MDR-TB), wywołaną przez prątki odporne na dwa najsilniejsze leki przeciwprątkowe, ryfampicynę i izoniazyd oraz na gruźlicę oporną na ryfampicynę (RR-TB) wynosiła w 2022 roku 410 000. Największe na świecie odsetki MDR-TB wśród ogółu chorych na gruźlicę stwierdza się w krajach będących w przeszłości republikami ZSRR (w 2022 roku na Białorusi 41,5%, na Ukrainie 25,2%). Leczenie chorych na MDR-TB trwało do niedawna co najmniej 18 miesięcy, wymagało podawania czterech i więcej leków. Badania prowadzone w krajach o dużym rozpowszechnieniu MDR-TB pokazały jednak, że skuteczne leczenie może trwać tylko 26 tygodni, jeżeli stosuje się bedakilinę, pretomanid (najnowszy lek przeciwprątkowy), linezolid i opcjonalnie moksyflokscynę, schemat BPaL(M). Zgodnie z zaleceniami WHO BPaL(M) powinien być schematem pierwszego wyboru do leczenia chorych na MDR-TB, w wieku od 14 lat, jeżeli spełniają wyznaczone kryteria kliniczne.

W 2022 roku we wszystkich krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego zgłoszono 36 179 przypadków gruźlicy, zapadalność wynosiła 8,0 na 100 000 ludności- od 2,5 na 100 000 w Księstwie Liechtensteinu do 48,7 na 100 000 w Rumunii. Większość (66,2%) chorych na gruźlicę w krajach UE/EOG miała od 25 do 64 lat.

Cudzoziemcy w odniesieniu do kraju, który zgłaszał zachorowanie, stanowili w 2022 roku 33,3% chorych na gruźlicę. Wśród chorych na gruźlicę było 1214 dzieci do lat 15, czyli 3,6% ogółu chorych. Największą zapadalność na gruźlicę wśród dzieci odnotowano w Rumunii (10,7 na 100 000 u dzieci w wieku do 4 lat).

Gruźlica wielolekooporna stwierdzona została u 933 chorych (5,0% przypadków ze znanymi wynikami wrażliwości prątków na leki, więcej niż w roku poprzednim). Największe odsetki chorych na MDR-TB stwierdzono w Estonii (25,0%) i na Litwie (16,7%).

Zakażenie HIV wykryto u 620 osób (4,1% przypadków ze znanym statusem HIV).

W Polsce dane o przypadkach gruźlicy gromadzone są w Krajowym Rejestrze Zachorowań na Gruźlicę. Rejestr powstał w 1957 roku i od tego czasu jest w sposób ciągły prowadzony przez Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Placówka, na mocy decyzji Głównego Inspektora Sanitarnego, jest krajową specjalistyczną jednostką właściwą w zakresie gruźlicy.

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc przygotowuje raporty o zachorowaniach na gruźlicę w Rzeczypospolitej Polskiej, wykonuje analizy bieżącej sytuacji epidemiologicznej gruźlicy w naszym kraju i jej zmian zachodzących w czasie. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy oceniana jest poprzez takie wskaźniki jak: zapadalność ogólna w grupach wieku i płci, udział nowych zachorowań i wznów oraz gruźlicy płuc i pozapłucnej, zapadalność na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie, zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem badania bakterioskopowego plwociny oraz posiewu, odsetek cudzoziemców i więźniów wśród ogółu chorych, współwystępowanie gruźlicy i HIV, udział gruźlicy wywołanej przez prątki oporne na leki i umieralność z powodu gruźlicy.

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc przekazuje dane o gruźlicy w Polsce do Europejskiego Centrum do Spraw Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz do WHO, które przygotowują zbiorcze raporty z krajów i prowadzą ponadnarodowy nadzór nad gruźlicą.

W Polsce istnieje prawny obowiązek zgłaszania zachorowań na gruźlicę. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2023 r. poz. 1284 tj.) oraz o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 416 tj.) nakładają ten obowiązek na lekarzy i felczerów. Zgodnie z tymi ustawami, lekarz lub felczer, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, jest obowiązany do niezwłocznego, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, zgłoszenia tego faktu właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu. Dane o zachorowaniach na gruźlicę, zebrane przez stacje sanitarno-epidemiologiczne, przekazywane są do Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Z województwa lubuskiego dane do Instytutu przesyła Wojewódzka Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy.

Uwagi techniczne

Dane o zapadalności na gruźlicę, przedstawione w niniejszym biuletynie, pochodzą w całości z Krajowego Rejestru Zachorowań na Gruźlicę. Dane o umieralności z powodu gruźlicy zostały zgromadzone przez Główny Urząd Statystyczny (GUS). Statystyczna kategoria dotycząca zgonów z powodu gruźlicy zawiera przypadki, w których na karcie zgonu jako wyjściową przyczynę śmierci osoby podano gruźlicę. Z GUS pochodzą także przedstawione w biuletynie informacje o umieralności z powodu innych chorób układu oddechowego.

W biuletynie zastosowano podstawowe wskaźniki statystyczne: liczby bezwzględne, odsetki i współczynniki surowe (obliczone na 100 000 populacji). Współczynniki zapadalności/umieralności w określonej grupie wieku wyrażano na 100 000 populacji w danej grupie wieku (w tekście liczba 100 000 bywa pomijana). Obok informacji o zachorowaniach w 2023 roku umieszczono (w nawiasach) dane odnoszące się do poprzedniego roku. Zebrane przez GUS dane na temat umieralności na gruźlicę i z powodu innych chorób układu oddechowego dotyczą roku 2022. W tej części biuletynu, w której przedstawiono dane o umieralności, obok wyniku z 2022 roku podano w nawiasie odnośny wynik z roku 2021.

Informacje o nowotworach złośliwych pochodzą z Krajowego Rejestru Nowotworów, prowadzonego przez Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie i odnoszą się do roku 2021.

Wskaźniki zapadalności dot. gruźlicy obliczano wg. stanu ludności na 30.06.2023 roku

Wskaźniki umieralności na gruźlicę i inne choroby płuc (dane GUS) wg. stanu ludności na 30.06.2022 roku

Wskaźniki zapadalności i umieralności na nowotwory złośliwe wg. stanu ludności na 30.06.2021 roku

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA GRUŹLICY W POLSCE W 2023 ROKU

Zapadalność na gruźlicę

W 2023 roku zarejestrowano 4436 (4314) zachorowań na gruźlicę, co oznacza 122 przypadków gruźlicy więcej niż w roku poprzednim i 2262 przypadki mniej w porównaniu z rokiem 2014.

W 2023 roku zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wynosiła 11,8 (11,4) i była większa o 3,5% w porównaniu z rokiem 2022 i mniejsza o 32,2% w porównaniu z rokiem 2014, w którym wynosiła 17,4.

W kolejnych latach ostatniego pięciolecia (2019-2023) zmiany zapadalności przedstawiały się jak następuje: (-)2,8%, (-)36,7%, 10,2%, 17,5%, 3,5%. Średni roczny spadek zapadalności w ocenianym pięcioleciu wynosił (-)1,1% i był niższy niż w pięcioleciu wcześniejszym, w którym wynosił (-)3,8%.

Nowe przypadki, bez historii wcześniejszego leczenia gruźlicy, było ich w 2023 roku 3920 (3787), współczynnik 10,4 (10,0), stanowiły 88,4% (87,8%) ogółu zachorowań. Ponowne zachorowania – w liczbie 516 (527) – współczynnik 1,4 (1,4) – stanowiły 11,6 (12,2%) wszystkich zgłoszonych przypadków.

Najczęstszą postacią gruźlicy była gruźlica płuc, która stanowiła w 2023 roku 96,1% (96,2%) wszystkich zachorowań. Zarejestrowano 4265 (4148) przypadków gruźlicy płuc – współczynnik 11,3 (11,0). W 33 (23) przypadkach gruźlica płuc występowała razem z gruźlicą pozapłucną. Chorzy z jednoczesnym zajęciem procesem gruźliczym płuc i innych narządów są rejestrowani jako przypadki gruźlicy płuc. Chorzy tylko na gruźlicę pozapłucną – 171 (166) przypadków – współczynnik 0,5 (0,4) stanowili 3,9% (3,8%) ogółu chorych w 2023 roku. Podobnie jak w latach wcześniejszych, najczęstszą postacią gruźlicy pozapłucnej (uwzględniono tylko chorych bez współwystępujących zmian w płucach) było gruźlicze zapalenie opłucnej – 69 (57) zachorowań – 40,4% wszystkich przypadków o lokalizacji pozapłucnej. Na drugim miejscu była gruźlica obwodowych węzłów chłonnych – 25 chorych, kolejno gruźlica

układu moczowego – 18 chorych, gruźlica kości i stawów – 14 chorych, w tym 5 przypadków gruźlicy kręgosłupa, 7 chorych na gruźlicę układu nerwowego, kolejno 5 zachorowań na gruźlicę otrzewnej i przewodu pokarmowego. Trzy osoby zachorowały na gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu. W roku 2023 nie zarejestrowano zachorowań na tę postać gruźlicy u dzieci (0-14 lat) i młodzieży (15-19 lat).

W 2023 roku współczynnik zapadalności na gruźlicę był tym większy, im starsza była grupa wieku, której dotyczył, ale tylko do wieku 45-64 lata. Współczynniki wynosiły od 0,9 (0,7) wśród dzieci do 14 roku życia do 19,1 (18,5) u osób w wieku od 45 do 64 lat. Chorzy w wieku od 45 do 64 lat stanowili największy odsetek ogółu chorych na gruźlicę 42,5 (42,5%). W latach wcześniejszych największe współczynniki zapadalności stwierdzano w najstarszej grupie wieku, tzn. u osób ≥ 65 lat. Od 2015 r. największe współczynniki zapadalności są w grupie od 45 do 64 lat. W 2023 roku współczynnik zapadalności u osób w wieku 65 lat i starszych wynosił 15,3 (13,9) i był mniejszy niż w grupie wieku od 45 do 64 lat.

Zgłoszono 51 (42) przypadków gruźlicy u dzieci do 14 roku życia, co stanowiło 1,1% (1,0%) ogółu zachorowań. U dzieci wykryto 44 (35) przypadków gruźlicy płuc i 7 (7) przypadków gruźlicy pozapłucnej. Potwierdzenie bakteriologiczne uzyskano w 11 (15) przypadkach gruźlicy u dzieci, tzn. w 21,6% (35,7%) zachorowań pediatrycznych. Wśród przypadków z pewnym rozpoznaniem gruźlicy, potwierdzonym posiewem, było 10 (12) przypadków gruźlicy płuc 22,7% (34,3%) wszystkich zachorowań na gruźlicę płuc u dzieci) oraz 1 (3) przypadek gruźlicy pozapłucnej. U czworga dzieci dodatni był także wynik badania bakterioskopowego płwociny. Największą liczbę przypadków z potwierdzeniem bakteriologicznym odnotowano w woj. lubelskim – 3, co stanowiło 42,9% ogółu zachorowań u dzieci w tym województwie. W 2023 roku większą niż w roku poprzednim liczbę przypadków pediatrycznych odnotowano w 9 województwach: zachodniopomorskim (5 vs. 1); lubelskim (7 vs. 4); podkarpackim (4 vs. 0), lubuskim (2 vs. 0), łódzkim (2 vs. 1), małopolskim (3 vs. 1), mazowieckim (9 vs. 8), pomorskim (10 vs. 9) i wielkopolskim (2 vs. 1). W województwach: kujawsko-pomorskim i podlaskim stwierdzono po jednym przypadku gruźlicy dziecięcej. W trzech województwach: opolskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim nie zarejestrowano żadnego zachorowania

w tej grupie wieku. Największe współczynniki zapadalności na gruźlicę u dzieci stwierdzono w województwach: pomorskim – 2,6 (2,3), lubelskim – 2,4 (1,3) i zachodniopomorskim – 2,2 (0,4).

W 2023 roku zarejestrowano 62 (58) zachorowania na gruźlicę wśród młodzieży w wieku od 15 do 19 lat – współczynnik 3,3 (3,2). Większość młodocianych chorych 83,9% (87,9%) miała gruźlicę płuc. Potwierdzenie bakteriologiczne gruźlicy uzyskano u 48 (43) nastolatków, czyli u 77,4% (74,1%) tej grupy chorych. U 18 nastoletnich chorych na gruźlicę płuc dodatni był także wynik bakterioskopii płwociny. W 4 województwach nastąpił wzrost zapadalności na gruźlicę w tej grupie wiekowej, największy w woj. łódzkim – 8,0 (0,9); lubelskim – 7,7 (4,9); warmińsko-mazurskim – 2,8 (-) i pomorskim – 6,5 (4,3).

Największą liczbę chorych na gruźlicę w wieku od 15 do 19 lat zarejestrowano w woj. mazowieckim 10 (10), 9 (1) chorych w woj. łódzkim, po 8 przypadków w woj. lubelskim (5) i w woj. pomorskim (5). W siedmiu województwach stwierdzono spadek zapadalności na gruźlicę wśród młodzieży w porównaniu z rokiem 2022. W województwach: lubuskim, opolskim i podlaskim nie zarejestrowano żadnego przypadku gruźlicy u osób w wieku od 15-19 lat. W woj. kujawsko-pomorskim i małopolskim odnotowano taką samą zapadalność jak w ubiegłym roku. Największą zapadalność na gruźlicę u nastolatków – 8,0 (0,9) – stwierdzono w woj. łódzkim, 7,7 (4,9) w woj. lubelskim i 6,5 (4,3) w woj. pomorskim. Największą zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie u młodzieży odnotowano w województwach: lubelskim – 4,8 (2,0), 4,4 (0,9) w woj. łódzkim, 3,8 (3,9) w woj. zachodniopomorskim. Na taką postać gruźlicy zachorowało w woj. mazowieckim 8 osób w wieku od 15 do 19 lat; w woj. śląskim 6 osób i po 5 osób w województwach lubelskim i łódzkim. W 6 województwach: kujawsko-pomorskim, lubuskim, małopolskim, opolskim, podlaskim i świętokrzyskim nie było ani jednego zachorowania na potwierdzoną bakteriologicznie gruźlicę płuc u nastolatków. Największą zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii płwociny u młodzieży stwierdzono w woj. warmińsko-mazurskim – 2,8.

W 2023 roku, podobnie jak w latach poprzednich, zapadalność na gruźlicę wśród mężczyzn była większa niż u kobiet. Zarejestrowano 3282 (3182) przypadki gruźlicy u mężczyzn – współczynnik – 18,0 (17,4) i 1154 (1132) u kobiet – współczynnik 5,9

(5,8). Przypadki gruźlicy u mężczyzn stanowiły 74,0% (73,8%) ogółu zachorowań. Największa różnica zapadalności między mężczyznami a kobietami występowała u osób w wieku od 55-59 lat (37,4 vs. 7,7), 50-54 lat (33,2 vs. 6,5) 60-64 lat (33,6 vs. 8,4) i 65-69 lat (28,7 vs. 7,4). Największą zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci u mężczyzn stwierdzono w woj. lubelskim – współczynnik 25,1, najmniejszą w woj. lubuskim – współczynnik 9,5. Największy współczynnik zapadalności na gruźlicę u kobiet stwierdzono w woj. świętokrzyskim - 8,3 zaś najmniejszy – 2,6 – w woj. podlaskim. Współczynnik zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wynosił u mężczyzn 14,6 (14,0); u kobiet – 4,1 (4,2).

W 2023 roku po raz kolejny zapadalność na gruźlicę mieszkańców miast była większa niż u ludności wiejskiej. Zarejestrowano 2877 (2780) zachorowań w miastach i 1559 (1534) przypadków gruźlicy na wsi. Współczynnik zapadalności u mieszkańców miast wynosił 12,8 (12,3); u mieszkańców wsi – 10,2 (10,1).

Znaczne różnice współczynników zapadalności na gruźlicę między województwami, obserwowane od lat, wystąpiły także w roku 2023. W 2023 roku największą zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci stwierdzono w województwach: lubelskim – 16,2 (14,4), śląskim – 15,7 (16,1) i świętokrzyskim – 15,5 (12,4). W województwach: podlaskim – 6,3 (5,9), warmińsko-mazurskim – 6,7 (6,3) lubuskim – 7,0 (10,0) i wielkopolskim – 7,1 (6,6) współczynniki zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci były najmniejsze w całym kraju. W 2023 roku wzrost zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił w 13 województwach. Największy w woj. świętokrzyskim – 15,5 (12,4), wzrost o 25,0%, opolskim – 11,9 (9,6), wzrost o 24,0% i pomorskim – 11,8 (10,2), wzrost o 15,7%. Współczynnik zapadalności niższy niż w roku 2022 stwierdzono tylko w 3 województwach: lubuskim – 7,0 (10,0), spadek o 30,0%, dolnośląskim – 11,2 (14,2), spadek o 21,1%, i woj. śląskim – 15,7 (16,1), spadek o 2,5%.

Największe w kraju współczynniki zapadalności na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie, czyli rozpoznaną w sposób pewny, stwierdzono w województwach: świętokrzyskim – 13,1 (9,5), śląskim – 12,0 (12,4), lubelskim – 11,9 (10,2). W województwach: lubuskim – 4,7 (7,3), podlaskim – 5,3 (5,6), warmińsko-mazurskim – 5,5 (5,4), zapadalność na gruźlicę potwierdzoną w posiewach była najmniejsza w kraju.

W 2023 roku gruźlica została potwierdzona bakteriologicznie u 3554 (3488) chorych, w tym w 3460 (3396) przypadkach gruźlicy płuc. Zapadalność na wszystkie postaci gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie wynosiła 9,4 (9,2); zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną w posiewach – 9,2 (9,0). Chorzy z potwierdzeniem bakteriologicznym stanowili 80,1% (80,9%) ogółu chorych. Wśród chorych na gruźlicę płuc odsetek ten wynosił 81,1% (81,9%) tej grupy chorych. W całej grupie 171 (166) chorych na gruźlicę pozapłucną rozpoznanie potwierdzono bakteriologicznie u 94 (92) – 55,0% (55,4%). Utrzymują się duże różnice między województwami odnośnie odsetka zachorowań na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie: od 64,0% w woj. łódzkim; 68,2% w woj. lubuskim, 73,6% w woj. podkarpackim, 96,5 w woj. kujawsko-pomorskim, 93,5% w woj. dolnośląskim, 90,6% w woj. wielkopolskim i 87,9% w woj. zachodniopomorskim.

Chorzy na gruźlicę płuc, u których prątki stwierdzono także w bakterioskopii, stanowili 52,1% (54,2%) wszystkich chorych na gruźlicę płuc i 64,2% chorych na gruźlicę płuc z potwierdzeniem bakteriologicznym. Zarejestrowano 2221 (2249) takich przypadków, współczynnik – 5,9 (5,9). Największą zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii odnotowano w woj. świętokrzyskim – 8,6% (5,2%) i śląskim – 7,9 (8,1), najniższą w woj. lubuskim – 2,9 (5,1). Największy odsetek chorych z dodatnim wynikiem bakterioskopii wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc stwierdzono w woj. opolskim – 66,1%, najmniejszy w woj. łódzkim – 32,0%.

Wśród chorych na gruźlicę zarejestrowanych w 2023 roku było 352 (295) cudzoziemców, w większości, 235 (191) osób, w wieku od 20 do 44 lat. Przypadki gruźlicy u cudzoziemców stanowiły 7,9% (6,8%) wszystkich zachorowań. Wśród cudzoziemców chorych na gruźlicę było 6 zachorowań u dzieci do 14 roku życia, 16 przypadków odnotowano u młodzieży w wieku od 15 do 19 lat. Najwięcej cudzoziemców 98 leczono z powodu gruźlicy na Mazowszu. Największą grupę, 250 osób, stanowili przybysze z Ukrainy; drugą co do liczebności, zdecydowanie mniejszą grupą byli Gruzini (13) i Hindusi (10).

Cudzoziemcy, u których rozpoznano gruźlicę, przybyli do Polski z 29 krajów świata. W 11 przypadkach kraj pochodzenia nie był znany.

W 2023 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych, współwystępowanie gruźlicy i HIV było w Polsce zjawiskiem rzadkim. Wg. danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego- Państwowego Zakładu Higieny, gruźlica była chorobą wskaźnikową AIDS u 32 (13) osób zakażonych HIV. Wśród chorych na gruźlicę zarejestrowanych w 2023 roku odnotowano 167 (124) osoby, które przebywały w aresztach śledczych i zakładach karnych (zapadalność 218,9 na 100 000 osadzonych).

Zgodnie ze zbiorczym sprawozdaniem MZ-13, odnoszącym się do osób leczonych z powodu gruźlicy w poradniach gruźlicy i chorób płuc we wszystkich województwach, wśród których są także chorzy, którzy rozpoczęli leczenie jeszcze przed 2023 rokiem, w roku 2023 leczono ambulatoryjnie 102 przypadków gruźlicy z opornością na co najmniej 1 lek przeciwpłukowy. W tej grupie było 56 chorych na gruźlicę wielolekooporną (MDR-TB). Najwięcej chorych na MDR-TB pozostawało pod opieką poradni w woj. warmińsko-mazurskim – 11 i 9 w woj. pomorskim.

Zgodnie z danymi z rejestrów laboratoryjnych MDR-TB rozpoznano w 2023 roku u 99 chorych. W grupie chorych na MDR-TB były 98 przypadków gruźlicy płuc i 1 przypadek gruźlicy pozapłucnej, 71 chorych było cudzoziemcami. Przypadki MDR-TB stanowiły 2,8% wszystkich zachorowań na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie oraz 3,1% zachorowań ze znaną lekowrażliwością (w 2023 roku wyniki lekowrażliwości były dostępne u 89,7% chorych z dodatnimi wynikami posiewów). U trojga chorych stwierdzono izolowaną oporność prątków na ryfampicynę. Było ponadto 91 chorych z opornością wyłącznie na izoniazyd (2,6% chorych na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie i 2,9% przypadków ze znanymi wynikami lekowrażliwości).

W 2023 roku u 0,2% chorych na gruźlicę stwierdzono prosówkę gruźliczą; 7 (0,2%) przypadków gruźlicy włóknisto-jamistej i 1 przypadek serowatego zapalenia płuc. Większość chorych, czyli 95,7%, miała gruźlicę naciekową płuc.

UMIERALNOŚĆ

W 2022 roku gruźlica była przyczyną zgonu 472 (440) osób. Współczynnik umieralności wynosił 1,2 (1,2) na 100 000 ludności. Główną przyczyną zgonów z powodu gruźlicy, podobnie jak w latach wcześniejszych, była gruźlica płuc – zmarło na nią 461 (426) chorych – współczynnik umieralności wynosił 1,2 (1,1). Z powodu gruźlicy pozapłucnej zmarło 11 (14) chorych. Zgony z powodu gruźlicy stanowiły 0,1% ogółu zgonów w 2022 roku w Polsce i 18,7% zgonów z powodu wszystkich chorób zakaźnych i pasożytniczych.

Najwięcej osób zmarłych z powodu gruźlicy było w wieku od 45 do 64 lat – 233 (215); współczynnik umieralności u osób w tym wieku wynosił 2,4 (większy niż w pozostałych grupach wieku). Od połowy lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku do 2020 roku największe współczynniki umieralności z powodu gruźlicy stwierdzano u osób $\geq$ 65 lat, od dwóch lat największa umieralność dotyczy osób w wieku od 45 do 64 lat. Nie odnotowano, podobnie jak w ciągu wcześniejszych 6 lat, zgonów na gruźlicę u dzieci. Po raz pierwszy od 2015 roku zarejestrowano zgon z powodu gruźlicy u osoby nastoletniej.

W 2022 roku liczba mężczyzn zmarłych w Polsce z powodu gruźlicy, 389 (349), była 4,7 X większa niż kobiet, 83 (91); współczynniki umieralności odpowiednio – 2,1 i 0,4 (1,9 i 0,5).

Największe w kraju współczynniki umieralności z powodu gruźlicy wszystkich postaci zarejestrowano w 2022 roku w województwie śląskim – 2,0 (89 zgonów) i mazowieckim – 1,3 (70 zgonów), zaś najmniejsze w woj. opolskim i podlaskim – 0,6 (6 i 7 zgonów) oraz wielkopolskim – 0,7 (26 zgonów).

Wzrost współczynnika umieralności w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w 2022 roku w ośmiu województwach, największy w woj. podkarpackim – od 0,8 do 1,4 i lubuskim – od 0,6 do 1,1. Największy spadek umieralności wystąpił w Opolskiem – od 1,3 do 0,6. Umieralność z powodu gruźlicy w 2022 roku była większa wśród mieszkańców miast niż na wsi – 1,4 vs. 1,1.

Najwięcej osób zmarło z powodu gruźlicy na Śląsku (75 mężczyzn i 14 kobiet), najmniej w Opolskiem (6 mężczyzn). We wszystkich województwach umieralność z powodu gruźlicy była większa u mężczyzn.

Przy uwzględnieniu płci największy w Polsce współczynnik umieralności z powodu gruźlicy zarejestrowano w 2022 roku u mężczyzn w woj. śląskim i dolnośląskim – 3,6 i 2,8; najmniejszy – u kobiet w woj. opolskim – 0,0 (nie było zgonu).

WYKRYWANIE CHORYCH

Informacje o sposobie wykrycia przypadków gruźlicy płuc w 2023 roku wskazują, że w Polsce najczęstszą metodą wykrywania takich zachorowań było wykrywanie bierne, tzn. z powodu objawów chorobowych u osób, które same zgłosiły się do placówki medycznej. Z powodu objawów wykryto 92,8% przypadków gruźlicy płuc, w tym 93,4% chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną w badaniu bakteriologicznym i 89,9% chorych na gruźlicę płuc bez potwierdzenia w posiewie. Największy odsetek przypadków gruźlicy płuc wykryto metodą bierną w woj. warmińsko-mazurskim, 96,6%; najmniejszy w woj. lubuskim, 84,8% .

W grupie wszystkich chorych na gruźlicę płuc, 2,5% przypadków, wykryto przy okazji badania osób z kontaktu; 2,7% przy innych badaniach profilaktycznych i 2,0% w innych okolicznościach, jak hospitalizacja z różnych przyczyn lub badanie sekcyjne.

SZCZEPIENIA BCG

W roku 2023 szczepienie BCG wykonano u 247 701 (274 808) noworodków, które stanowiły 90,9% ogółu dzieci żywo urodzonych w Polsce. Najmniejsze odsetki zaszczepionych noworodków stwierdzono w woj. dolnośląskim, świętokrzyskim i mazowieckim, kolejno 85,9%, 88,4%; 89,3%, największe w woj. pomorskim 95,1%,

kujawsko-pomorskim 93,8% i wielkopolskim – 92,9% (dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego- Państwowego Zakładu Higieny).

INFORMACJE DOTYCZĄCE UMIERALNOŚCI Z POWODU WYBRANYCH CHOROÓB UKŁADU ODDECHOWEGO W POPULACJI POLSKIEJ

Choroby układu oddechowego, w tym nowotwory układu oddechowego i gruźlica płuc były w 2022 roku przyczyną 10,0% (11,4%) zgonów w Polsce. W poniższym zestawieniu przedstawiono dane o zgonach z następujących przyczyn:

- nowotwory złośliwe tchawicy i płuca/także dane o zachorowalności/
- przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych (-J40-J44)
- astma oskrzelowa
- zapalenie płuc

Statystyczne dane dotyczące przyczyn umieralności pochodzą z kart zgonu. W tabelach przedstawiono liczebności i współczynniki umieralności z powodu w/w chorób w kolejnych latach.

W roku 2022 choroby układu oddechowego łącznie z gruźlicą płuc, nowotworami układu oddechowego i zespołem serca płucnego uznano za przyczynę zgonu 53 987 (51 898) osób. Współczynnik umieralności z powodu tych wszystkich chorób wyniósł 142,7/100 000 (136,0).

Choroby układu oddechowego bez zespołu serca płucnego, nowotworów i gruźlicy (J00 - J99, klasyfikacja wg. ICD-10) były w 2022 roku przyczyną zgonu 30 061 (28 141) osób; współczynnik umieralności wyniósł 79,5 (73,7). Większość zgonów w tej grupie stanowiły zgony z powodu zapalenia płuc i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc. Z powodu ostrego zapalenia górnych dróg oddechowych zmarły w 2022 roku 33 osoby. W roku 2022 zarejestrowano 19 715 (18 330) zgonów z powodu zapalenia płuc. Zgony z powodu zapalenia płuc dotyczyły głównie osób w wieku 70 lat i starszych. Współczynnik umieralności z powodu zapalenia płuc w tej grupie wieku był ponad pięciokrotnie większy niż u osób w wieku od 60 do 69 lat

(57,5) i wynosił 313,3 na 100 000; u mężczyzn 389,9; u kobiet 267,2. W całej populacji wyniósł 52,1. Współczynniki umieralności z powodu zapalenia płuc były większe u płci męskiej we wszystkich grupach wieku, oprócz osób pomiędzy pierwszym a dziewiątym r.ż. Największe zmiany umieralności z powodu zapalenia płuc nastąpiły w ciągu lat u niemowląt. W 1965 roku umieralność z powodu zapalenia płuc wynosiła u dzieci w pierwszym roku życia 756 na 100 000 (w 2022 roku 9,2 na 100 000).

W 2022 roku liczba osób, które zmarły z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40 - J44), była większa niż w roku poprzednim – 5623 vs. 5107; współczynnik umieralności wynosił 14,9 (13,4). Współczynniki umieralności z tej przyczyny są od lat większe u mężczyzn, największe, z dużym wzrostem, u osób w wieku ≥ 70 lat. W 2022 roku z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych zmarło 131,3 (127,3) na 100 000 mężczyzn ≥ 70 lat (współczynnik umieralności u mężczyzn w wieku od 60 do 69 lat – 35,4 na 100 000).

Współczynnik umieralności z powodu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP- J44) wyniósł w 2022 roku 14,5 (13,1). Z tej przyczyny zmarło 5494 (4981) chorych. Współczynniki umieralności z powodu POChP rosły z wiekiem i były większe u mężczyzn, co jest zjawiskiem obserwowanym od lat. Największy stwierdzono u osób w wieku ≥ 70 lat – 84,8 na 100 000 (u mężczyzn w tym wieku współczynnik umieralności z powodu POChP był ponad dwukrotnie większy niż u kobiet – 128,6 vs. 58,4 na 100 000). Osoby w wieku ≥ 70 lat stanowiły większość zmarłych na POChP (73.3%).

W 2022 roku zarejestrowano 567 zgonów z powodu astmy oskrzelowej (w 2021 roku 623); współczynnik 1,5 (1,6) na 100 000. Największą umieralność z tej przyczyny – współczynnik 8,4 (9,7) na 100 000 – stwierdzono u osób ≥ 70 roku życia, większy u kobiet – 9,1 vs. 7,3. Nie było zgonów na astmę u dzieci i nastolatków. Umieralność z powodu astmy zmniejszyła się w ciągu lat znacząco. W 1970 roku współczynnik umieralności z powodu astmy wynosił 14,2; w 1990 roku – 6,1; w roku 2000 – 3,6 na 100 000.

Nowotwory złośliwe są drugą, po chorobach układu krążenia, przyczyną zgonów w Polsce. W roku 2021 (z tego roku pochodzą dane udostępnione przez Narodowy

Instytut Onkologii) odnotowano wzrost zachorowań na nowotwory złośliwe (C00-D09, klasyfikacja wg. ICD-10) – współczynnik zapadalności wyniósł 449,5 na 100 000, po spadku zapadalności w roku 2020 (385,6 vs. 446,0 w roku 2019), która mogła być skutkiem zaburzeń funkcjonowania ochrony zdrowia wywołanych pandemią COVID-19. Na wszystkie nowotwory zachorowały w kraju 171 592 osoby (147 877). Na nowotwory złośliwe tchawicy i płuca (C33-34) zachorowały 20 592 osoby (19 026) osób: 12 344 (11 635) mężczyzn i 8248 (7391) kobiet. Zapadalność na nowotwory złośliwe tchawicy i płuca (C33-C34) wynosiła ogólnie 49,6 (49,6) na 100 000; 66,9 (62,7) u mężczyzn i 41,8 (37,3) u kobiet.

Na nowotwory złośliwe płuca C34 (bez nowotworów tchawicy C33) zachorowało w 2021 roku 12 332 mężczyzn i 8240 kobiet.

Biorąc pod uwagę wszystkich chorych na nowotwory złośliwe płuca (C34), największy współczynnik – 351,0 (333,0) na 100 000 odnotowano u mężczyzn w wieku od 70 do 79 lat. Kobiety w tej grupie wieku także miały współczynnik zapadalności na raka płuca większy niż pozostałe – 172,8 na 100 000 (w roku 2020 – 147,7). Do roku 2015, w odniesieniu do kobiet, największe współczynniki zapadalności na tę postać nowotworów złośliwych stwierdzano u osób w wieku od 60 do 69 lat. W populacji mężczyzn od blisko 15 lat obserwuje się spadek zachorowalności i umieralności na nowotwory płuca.

Współczynniki zapadalności na nowotwory różnią się znacznie między województwami. Największą zapadalność na nowotwory złośliwe C33-34 u kobiet odnotowano w 2021 roku w województwie kujawsko-pomorskim – 62,5 i pomorskim – 58,3 na 100 000; najmniejszą w województwie podkarpackim – 25,6 i małopolskim – 30,0 na 100 000; u mężczyzn największe współczynniki zapadalności na nowotwory złośliwe C33-34 stwierdzono w województwie kujawsko-pomorskim – 89,7 i świętokrzyskim – 79,2; najmniejsze w województwie małopolskim – 53,3 i podkarpackim – 54,3 na 100 000.

Nowotwory złośliwe płuca są drugim nowotworem mężczyzn (15%), nadal pozostają dominującą nowotworową przyczyną zgonu (26%). Najczęstszym nowotworem złośliwym mężczyzn jest nowotwór gruczołu krokowego (21%), na trzecim miejscu jelita grubego (9,2%). W populacji kobiet nowotwory złośliwe

najczęściej zajmują piersi, płuca i jelito grube. Nowotwory złośliwe płuca utrzymują od 10 lat pierwszą pozycję wśród nowotworowych przyczyn zgonu u kobiet (185), wyprzedzając nowotwory piersi (14,9%).

W 2021 roku z powodu nowotworów złośliwych (C00-D09) zmarło w Polsce łącznie 93 652 (99 870) osoby; współczynnik 245,4 (260,4) na 100 000. Na nowotwory złośliwe tchawicy i płuca (C33-C34) zmarło 20 866 osób, 13 059 (14 229) mężczyzn i 7807 (8009) kobiet; współczynniki umieralności u mężczyzn i kobiet wynosiły odpowiednio 76,7 (70,8) i 39,6 (40,4); dla całej populacji – 54,7 (58,0) na 100 000. Na raka płuca (C34) zmarło w 2021 roku 13046 mężczyzn (współczynnik umieralności 70,7 na 100 000) i 7795 kobiet (współczynnik umieralności 39,5 na 100 000).

Nowotwór złośliwy płuca jest na pierwszym miejscu wśród nowotworowych przyczyn zgonów u mężczyzn we wszystkich województwach (od 22% na Podkarpaciu, do 31% w woj. lubuskim). Największą umieralność z powodu nowotworów złośliwych C33-C34 stwierdzono u mężczyzn z woj. kujawsko-pomorskiego – 86,4 na 100 000; najmniejszą z woj. podkarpackiego – 49,9 na 100 000.

W 2021 roku rak płuca był na czele nowotworowych przyczyn zgonów u kobiet w 11 województwach (od 13 do 23%). W woj. opolskim, świętokrzyskim, małopolskim, podkarpackim i podlaskim najczęstszą przyczyną zgonów onkologicznych był rak piersi. U kobiet największą umieralność z powodu nowotworów złośliwych C33-C34 stwierdzono w woj. zachodniopomorskim i kujawsko-pomorskim – 55,1 i 53,8 na 100 000; najmniejszą – w woj. podkarpackim – 22,4 na 100 000 i świętokrzyskim – 29,6 na 100 000. W 2021 roku współczynnik umieralności z powodu nowotworów złośliwych C33-C34 był w Polsce 46 razy większy niż współczynnik umieralności z powodu gruźlicy.

Piśmiennictwo: Didkowska JA, Wojciechowska U, Barańska K, Miklewska M, Michałek I, Olasek P. Nowotwory złośliwe w Polsce w 2021 roku. Krajowy Rejestr Nowotworów. Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2023.

INTRODUCTION

This bulletin provides an update on the epidemiological situation of tuberculosis (TB) in Poland in 2023. Bulletins have been published annually for many years by the Department of TB Epidemiology and Surveillance of the National Tuberculosis and Lung Diseases Research Institute in Warsaw to present the actual epidemiological situation of tuberculosis in the country. Absolute numbers and rates per 100,000 population are given. In addition to TB incidence data, data on case detection methods and TB mortality in 2022 are also included. All tables are self-explanatory. Data from the previous year are shown in brackets. The epidemiological situation of TB has been analysed for all forms of the disease. Data on drug resistance, TB in cases of foreign origin, in prisoners and HIV-infected persons are also presented. Since 1957, reporting of tuberculosis cases has been mandatory in Poland. The obligation to report TB cases is regulated by Polish law.

INCIDENCE OF TUBERCULOSIS IN POLAND IN 2023.

In 2023, 4436 (4314) TB cases were reported in Poland. The incidence rate was 11.8 (11.4) cases per 100,000 with large variability between voivodeships from 6.3 to 16.2 per 100,000. The mean annual decrease of TB incidence in 2019-2023 was 1.1%. In 2023, 3920 (3787) cases were newly diagnosed with no history of previous treatment i.e. 10.4 (10.0) per 100,000. 516 (527) cases i.e. 1.4 (1.4) per 100,000, 11.6% (12.2%) of all registered subjects were previously treated for tuberculosis.

In 2023, the number of all pulmonary tuberculosis cases was 4265 (4148) i.e. 11.3 (11.0) per 100,000. Pulmonary cases represented 96.1% (96.2%) of all TB cases. In 2023, 171 (166) extrapulmonary TB cases were notified. In the whole country there were 51 (42) pediatric cases of tuberculosis. TB in children represented 1.1% (1.0%) of all cases notified in Poland in 2023. The incidence rates of tuberculosis were growing along with the age group from 0.9 per 100,000 among children to 19.1 per 100,000 among subjects in the age group 45-64 years (the highest incidence rate). In 2023, the incidence rate in the age group ≥ 65 years was 15.3 per 100,000.

The TB incidence in men i.e. 18.0 (17.4) per 100,000 was three times bigger than among women i.e. 5.9 (5.8) per 100,000. The TB incidence in rural population

was lower than in urban, respectively 12.8 (12.3) per 100,000 and 10.2 (10.1) per 100,000.

In 2023, the number of all culture positive TB cases was 3554 (3488). Pulmonary tuberculosis was bacteriologically confirmed in 3460 (3396) subjects. Cases confirmed by culture represented 80.1% (80.9%) of all TB cases. Pulmonary TB patients with positive sputum culture accounted for 81.1% (81.9%) of all pulmonary TB cases. The number of smear-positive pulmonary TB cases found in 2023 was 2221 (2249) i.e. 5.9 (5.9) per 100,000 accounting for 52.1% (54.2%) of all pulmonary TB cases and 64.2% of bacteriologically confirmed pulmonary TB cases.

TB was AIDS indicative disease in 32 (13) subjects with HIV infection. Among all patients with tuberculosis in Poland in 2023 there were 99 cases with MDR-TB (including 71 of foreign origin) and 91 patients with resistance to isoniazid only, representing respectively 3.1% and 2.9% of cases with known DST results (DSTs were available in 89.7% of all TB cases with positive culture results). In 2023, there were 352 patients of foreign origin among all cases of tuberculosis in Poland (7.9%).

CASE-FINDING METHODS

In 2023, 92.8% cases of pulmonary TB were detected because of symptoms. Screening of persons who had contact with tuberculosis patients allowed to find 2.5% of all such cases; other prophylactic measures 2.7%; all other methods also 2.0 % (in this hospitalization for any reason other than tuberculosis, autopsy).

TUBERCULOSIS MORTALITY

There were 472 (440) deaths due to tuberculosis reported in 2022 – 1.2 (1.2) per 100,000; 461 (426) people died from pulmonary and 11 (14) from extrapulmonary tuberculosis. TB mortality among males – 2.1 (1.9) per 100,000 – was 4.7X bigger than among females – 0.4 (0.5) per 100,000. The highest mortality rate was in the age group 45-64 years – 2.4 (2.2) per 100,000. In 2022, there was no death due to tuberculosis in children, and there was 1 death in teenagers. In 2022, tuberculosis was the cause of 0.1% of all deaths in Poland and 18.7% of mortality from infectious and parasitic diseases.

BCG VACCINATIONS

BCG vaccination is obligatory in Poland since 1955. Revaccination was discontinued in 2006 and since then the vaccine has been administered only once, at birth. In 2023, BCG vaccination was given to 247,701 (274,808) newborns, representing 90.9% of all live-born infants in Poland.

Spis tabel i rycin

Tabela I.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1957– 2023 w wybranych grupach wieku. Współczynniki na 100.000. Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by age groups. Poland 1957 – 2023. Rates per 100 000 population.
Tabela II.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela III.	Zapadalność na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Bacteriologically confirmed tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela IV.	Zapadalność na gruźlicę płuc w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Pulmonary tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela V.	Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Bacteriologically confirmed pulmonary cases of tuberculosis and notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela VI.	Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie, z dodatnim wynikiem badania bakterioskopowego. Polska w latach 1995– 2023 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Pulmonary sputum smear and culture positive cases and notification rates by age groups. Poland 1995-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela VII.	Zapadalność na gruźlicę pozapłucną w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Extrapulmonary cases and notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.
Rycina 1	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1965-2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis notification rates. Poland 1965 – 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela VIII.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce wg województw w latach 2019-2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2019-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela IX.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce wg województw w latach 2019-2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Bacteriologically confirmed tuberculosis cases and notifications rates by voivodeships. Poland 2019-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela X.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2023 roku. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, age groups and place of residence. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XI.	Gruźlica w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku i stanu bakteriologicznego. Liczby bezwzględne. Tuberculosis cases by site of disease, bacteriologically status, sex and age groups. Poland 2023 (Numbers).

Spis tabel i rycin

Tabela XII.	Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku i stanu bakteriologicznego Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis notification rates by site of disease, bacteriologically status, sex and age groups. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XIII.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce wg województw w latach 2019-2023. Współczynniki na 100.000. Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in children (0-14 years old) by voivodeships. Poland 2019-2023. Rates per 100.000.
Tabela XIV.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród młodzieży (15-19 lat) w Polsce wg województw w latach 2019-2023. Współczynniki na 100.000. Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in adolescents (15-19 years old) by voivodeships. Poland 2019-2023. Rates per 100.000.
Tabela XV.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2023 wg płci, miejsca zamieszkania i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, place of residence and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Rycina 2	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg płci i wieku w Polsce w 2023 roku. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis notification rates by sex and age. Poland in 2023. Rates per 100.000 population.
Rycina 3	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania i wieku w Polsce w 2023 roku. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis notification rates by place of residence and age. Poland in 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XVI.	Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1970-2023. Tuberculosis cases by result of bacteriological examination (numbers and percentage). Poland 1970-2023.
Tabela XVII.	Zapadalność na gruźlicę płuc wg stanu bakteriologicznego w Polsce w latach 1972-2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Pulmonary /respiratory tuberculosis cases and pulmonary tuberculosis notification rates by result of bacteriological examination. Poland 1972-2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XVIII.	Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc wg metod badania bakteriologicznego w Polsce w latach 1972-2023. Pulmonary /respiratory tuberculosis cases by result of bacteriological examination Poland 1972-2023.
Rycina 4	Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc zarejestrowanych w Polsce w 2023 r. Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2023.
Tabela XIX.	Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2023 wg województw. Tuberculosis cases by result of bacteriological examination and voivodeships (numbers and percentage). Poland 2023.
Tabela XX.	Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2023 wg województw. Pulmonary tuberculosis by result of bacteriological examination and voivodeships.

Spis tabel i rycin

(numbers and percentage). Poland 2023.

Rycina 5	Struktura bakteriologiczna zachorowań na gruźlicę płuc w Polsce w latach 1970-2023. (do r. 1995 bez MON i MSW) Pulmonary / respiratory tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total PTB cases). Poland 1970-2023.
Rycina 6	Nowe zachorowania i wznovy gruźlicy płuc wg stanu bakteriologicznego w Polsce w 2023 roku. Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2023.
Tabela XXI.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis cases (all forms) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXII.	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis cases (without relapses) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXIII.	Zapadalność na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXIV.	Zapadalność na gruźlicę płuc (bez wznów) w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXV.	Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXVI.	Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów) w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXVII.	Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wg metod badania bakteriologicznego i województw w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by methods of bacteriological examination and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXVIII.	Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie z dodatnim wynikiem bakterioskopii w Polsce w 2023 roku wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Cases and notification rates of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis with positive sputum smear by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXIX.	Zapadalność na gruźlicę pozapłucną w Polsce w 2023 roku wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Extrapulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Spis tabel i rycin

Tabela XXX.	Zachorowania na gruźlicę pozapłucną potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2023 roku wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Culture confirmed extrapulmonary tuberculosis by age groups and voivodeships. Poland 2023.
Tabela XXXI.	Zachorowania na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw. Tuberculosis cases by site of disease, history of previous treatment and voivodeships. Poland 2023.
Tabela XXXII.	Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw. Tuberculosis notification rates by site of disease, history of previous treatment and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXXIII.	Zapadalność na gruźlicę (bez wznów) w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian i województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis cases and notification rates (without relapses) by site of disease and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXXIV.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Mapa 1.	Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXXV.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates (without relapses). Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XXXVI.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci - mężczyźni - w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 mężczyzn. Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex. Males. Poland 2023. Rates per 100.000 males.
Tabela XXXVII.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci - kobiety - w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 kobiet. Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex. Females. Poland 2023. Rates per 100.000 females.
Tabela XXXVIII.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania - miasto - w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and place of residence - urban areas. Poland 2023 Rates per 100.000 population.
Tabela XXXIX.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania - wieś - w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and place of residence - rural areas. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XL.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Spis tabel i rycin

Tabela XLI.	Ranking województw wg zapadalność na gruźlicę płuc (bez wznów) w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates (without relapse). Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XLII.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie. Polska 2023 rok. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XLIII.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów). Polska 2023 rok. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates (without relapses). Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XLIV.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie z dodatnim wynikiem bakterioskopii. Polska 2023 rok. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by notification rates of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis with positive sputum smear. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Mapa 2	Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2023 roku wg województw. Współczynniki na 100.000 ludności. Culture confirmed pulmonary tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland Notification rates of bacteriologically confirmed tuberculosis by voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XLV.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by notification rates of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela XLVI.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę pozapłucną w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by extrapulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Rycina 7	Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc wg województw. Polska 2023 rok. Percentage of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases in total PTB notified cases by voivodships. Poland 2023.
Tabela XLVII.	Ranking województw wg udziału gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie wśród chorych na gruźlicę. Polska 2023 rok. Rank-list of bacteriologically voivodeships by percentage of confirmed tuberculosis cases in total registered TB cases. Poland 2023.
Mapa 3	Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc wg województw. Polska 2023 rok. Percentage of bacteriologically culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total registered pulmonary TB cases. Poland 2023.
Tabela XLVIII.	Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc. Polska 2023 rok. Rank-list of voivodeships by percentage of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases in total notified pulmonary cases. Poland 2023.
Tabela XLIX.	Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie z dodatnim wynikiem bakterioskopii wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc. Polska 2023 rok.

Spis tabel i rycin

Rank-list of voivodeships by percentage of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases with positive sputum smear in total notified pulmonary cases. Poland 2023.

Tabela L.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce w 2023 roku. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by pediatric tuberculosis notification rates. Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Tabela LI.	Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci u młodzieży (15-19 lat) w Polsce w 2023 roku. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates in adolescents (15-19 years old). Poland 2023. Rates per 100.000 population.
Rycina 8	Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci ogółem, dzieci i młodocianych w Polsce w latach 1957-2023. Tuberculosis notification rates – children, adolescents and total population. Poland 1957 – 2023. Rates per 100.000.
Tabela LII.	Ranking województw wg udziału (w%) ponownych zachorowań na gruźlicę (wznow) wśród ogółu chorych na gruźlicę zarejestrowanych w Polsce w 2023 roku. Rank-list of voivodeships by percentage of relapses in total tuberculosis notified cases. Poland 2023.
Tabela LIII.	Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2023 roku wg płci, wieku i historii poprzedniego leczenia. Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland 2023 by sex, age groups and history of previous treatment.
Tabela LIV.	Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2023 roku wg wieku i stanu bakteriologicznego. Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland 2023 by age groups and bacteriological status.
Rycina 9	Struktura kliniczna zachorowań na gruźlicę w Polsce w 2023 roku. Clinical profile of tuberculosis cases. Poland 2023.
Tabela LV.	Udział (w %) ostrych postaci gruźlicy w ogólnej zapadalności na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg województw. Percentage of acute severe forms of tuberculosis cases in total tuberculosis cases by voivodeships. Poland 2023.
Tabela LVI.	Chorzy z lekoopornością prątków zarejestrowani wg województw w Polsce na dzień 31 XII 2023 roku (chorobowość wg sprawozdania MZ-13). Antituberculous drug resistant cases by voivodeships. Poland 2023 (prevalance)
Tabela LVII.	Umieralność z powodu gruźlicy wszystkich postaci w Polsce wg grup wieku w latach 1950-2022. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from tuberculosis (all forms) by age group. Poland 1950- 2022. Rates per 100.000 population.
Rycina 10	Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce w latach 1965-2022. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from tuberculosis (all forms) in Poland: 1965-2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LVIII.	Umieralność z powodu gruźlicy wg lokalizacji zmian, wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2022 roku. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from pulmonary and extrapulmonary tuberculosis by age groups, sex and place of residence. Poland 2022. Rates per 100.000 population.

Spis tabel i rycin

Tabela LIX.	Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce wg płci, miejsca zamieszkania i województw w Polsce w 2022 roku. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from tuberculosis (all forms) by sex, place of residence and voivodeships. Poland 2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LX.	Umieralność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce wg województw w latach 2018-2022. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from tuberculosis (all forms) by voivodeships. Poland 2018-2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LXI.	Ranking województw wg umieralności z powodu gruźlicy w Polsce w roku 2022. Współczynniki na 100.000 ludności. Rank-list of voivodeships by mortality from tuberculosis (all forms). Poland 2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LXII.	Stopień objęcia szczepieniami BCG noworodków w Polsce w roku 2023 wg województw %. BCG vaccination coverage of newborns by voivodeships. Poland 2023.
Tabela LXIII.	Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc wykrytych z objawów chorobowych w Polsce w 2023 roku. Rank-list of voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms. Poland 2023.
Rycina 11	Metody wykrywania chorych na gruźlicę układu oddechowego/ płuc w Polsce w latach 1970-2023 . Methods of case finding of respiratory/ pulmonary tuberculosis. Poland 1970-2023.
Tabela LXIV.	Ranking województw wg udziału chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną oraz niepotwierdzoną bakteriologicznie, wykrytych z objawów chorobowych (wśród - odpowiednio – wszystkich chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie lub wszystkich chorych na gruźlicę niepotwierdzoną bakteriologicznie) w Polsce w 2023 roku. Rank-list voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms in culture positive and culture negative pulmonary TB cases. Poland 2023.
Tabela LXV.	Umieralność z powodu wybranych przyczyn w Polsce w latach: 2010, 2020, 2021, 2022. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality by selected causes. Poland 2010-2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LXVI.	Umieralność z powodu chorób układu oddechowego wg wybranych przyczyn w Polsce w latach 2010, 2020, 2021, 2022. Współczynniki na 100 000 ludności. Mortality from selected respiratory diseases – Poland 2010, 2020, 2021, 2022. Rates per 100 000 population.
Tabela LXVII.	Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40-J44) i astmy oskrzelowej w Polsce w latach 2010, 2020, 2021, 2022. Współczynniki na 100 000 ludności. Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) and asthma. Poland 2010, 2020, 2021, 2022. Rates per 100 000 population.
Tabela LXVIII.	Umieralność z powodu zapalenia płuc (J12-J18) w Polsce w latach 1970 – 2022 w wybranych grupach wieku wg płci. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from pneumonia by sex and age groups. Poland 1970-2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LXIX.	Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40-J44) w Polsce w latach 1970 – 2022 wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) by sex and age groups. Poland 1970-2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LXX.	Umieralność z powodu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (J44) w Polsce w latach

Spis tabel i rycin

2000 – 2022 wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from chronic obstructive pulmonary disease (J44) by sex and age groups.
Poland 2000-2022. Rates per 100.000 population.

Tabela LXXI.	Umieralność z powodu astmy (J45-J46) w Polsce w latach 1970 – 2022 wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from asthma by sex and age groups. Poland 1970-2022. Rates per 100.000 population.
Tabela LXXII.	Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w latach 1960-2021. Registered new cases and mortality from cancers (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2021.
Tabela LXXIII.	Zapadalność i umieralność z powodu wszystkich nowotworów złośliwych i nowotworów układu oddechowego w Polsce w latach 1960-2021. Incidence and mortality from cancers (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2021.
Tabela LXXIV.	Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci w Polsce w latach 1960-2021. Registered new cases and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2021. Rates per 100.000 population.
Tabela LXXV.	Zapadalność i umieralność z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci w Polsce w latach 1960-2021. Współczynniki na 100 000 ludności. Incidence and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2021. Rates per 100.000 population.
Tabela LXXVI.	Zapadalność na nowotwory złośliwe płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2021. Współczynniki na 100.000 ludności. Lung cancer notification rates by age groups and sex. Poland 1960-2021. Rates per 100.00 population.
Tabela LXXVII.	Umieralność z powodu nowotworów złośliwych płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2021. Współczynniki na 100.000 ludności. Lung cancer mortality rates by age groups and sex. Poland 1960-2021. Rates per 100.00 population.
Tabela LXXVIII.	Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - kobiety 2021r. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tabela LXXIX.	Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - mężczyźni 2021r. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tabela LXXX.	Ludność Polski wg województw, płci i wieku – stan na 30 VI 2023 rok. Population by sex, age groups and voivodeships. Poland 30 VI 2023.

Definicje przypadków gruźlicy

Przypadek gruźlicy płuc lub gruźlicy pozapłucnej

Gruźlica płuc oznacza chorobę mięszu płucnego, krtani lub drzewa tchawiczo-oskrzelowego. Choroba zajmująca inne miejsca ciała, włączając izolowaną gruźlicę opłucnej lub izolowaną gruźlicę węzłów chłonnych śródpiersia i wnęk, jest gruźlicą pozapłucną

Chory na gruźlicę płuc i jednocześnie na gruźlicę pozapłucną jest określany jako przypadek gruźlicy płuc

Jeśli gruźlica pozapłucna zajmuje jednocześnie kilka narządów, najcięższa postać określa typ chorego np. chory na gruźlicę opon mózgowo- rdzeniowych i opłucnej, stanowi przypadek gruźlicy opon mózgowo- rdzeniowych

Ciężkie postaci gruźlicy pozapłucnej: zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych, prosówka gruźlicza, zapalenie osierdza, zapalenie otrzewnej, obustronne lub masywne zapalenie opłucnej, gruźlica kręgosłupa, jelit

Historia leczenia przeciwprątkowego

Dane o wcześniejszym leczeniu przeciwprątkowym są ważne ponieważ umożliwiają wykrywanie rejestrowanie chorych o zwiększonym ryzyku nabytej odporności prątków na leki i podanie odpowiedniego schematu leczenia

1. Nowy przypadek - chory nigdy nie był leczony przeciwprątkowo lub otrzymywał leczenie przeciwprątkowe krócej niż 1 miesiąc
2. Przypadek poprzednio leczony- pozostali chorzy

Kryteria laboratoryjne rozpoznania gruźlicy

Przypadek pewny

- Wyhodowanie *M. tuberculosis* z materiału klinicznego
- Wykrycie materiału genetycznego *M. tuberculosis* w plwocinie **oraz** dodatni wynik bad. bakterioskopowego
- Obecność ziarniników w bad. histologicznym **oraz** wykrycie materiału genetycznego *M. tuberculosis*

Przypadek prawdopodobny

- Dodatni wynik badania bakterioskopowego
- Wykrycie materiału genetycznego *M. tuberculosis* w materiale klinicznym
- Ziarniniaki w badaniu histologicznym

Przypadek możliwy

- Objawy i/lub wynik badania radiologicznego oraz decyzja lekarza, by podać pełne leczenie przeciwprątkowe

Kategorie oceny leczenia gruźlicy wg WHO i ECDC (2021)

Wynik leczenia, charakterystyka chorych:

- **Wyleczony:** chory na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie na początku leczenia, który zakończył leczenie przeciwprątkowe zgodnie z zaleceniami krajowymi, z potwierdzeniem odpowiedzi bakteriologicznej ^a i bez cech niepowodzenia leczenia
- **Zakończone leczenie:** chory, który zakończył leczenie zgodnie z zaleceniami krajowymi, a wynik leczenia nie spełnia definicji wyleczenia lub niepowodzenia leczenia
- **Niepowodzenie leczenia:** chory, u którego schemat leczenia musiał zostać zakończony lub zmieniony na nowy schemat lub nową strategię leczenia ^b
- **Niedostępny dla dalszej obserwacji:**
Chory, który nie rozpoczął leczenia lub przerwał je na ≥ 2 kolejne miesiące

Spis tabel i rycin

- **Zgon:** zgon z jakiegokolwiek przyczyny przed rozpoczęciem leczenia gruźlicy lub w jego trakcie
- **Niepoddany ocenie:** chory, u którego nie określono wyniku leczenia ^c
- **Nadal leczony:** chory nadal leczony po **12** mies. od rozpoczęcia leczenia (po **24** mies. w przypadku gruźlicy wielolekoopornej), który nie kwalifikuje się do innej kategorii

a Odpowiedź bakteriologiczna – konwersja bakteriologiczna bez dalszej rewersji bakteriologicznej

1) **konwersja bakteriologiczna** (dotyczy chorych z bakteriologicznym potwierdzeniem gruźlicy): wyniki ≥ 2 kolejnych posiewów lub rozmazów (do rozmazów można ograniczyć się tylko w gruźlicy wywołanej przez prątki wrażliwe na leki) pobranych w odstępie ≥ 7 dni są ujemne

2) **rewersja bakteriologiczna:** wyniki ≥ 2 posiewów lub rozmazów (do rozmazów można ograniczyć się tylko w gruźlicy wywołanej przez prątki wrażliwe na leki) pobranych w odstępie ≥ 7 dni są ponownie dodatnie po wcześniejszej konwersji bakteriologicznej albo gdy nie było wyjściowego potwierdzenia bakteriologicznego gruźlicy.

b Przyczyny zmiany leczenia: brak odpowiedzi klinicznej i/lub bakteriologicznej, działania niepożądane leków, dodatkowa oporność na stosowane leki.

c Do tej kategorii należą chorzy przeniesieni do innej placówki, których wyniki leczenia są nieznane; wyklucza się osoby „nie dostępne dla dalszej obserwacji”

Źródło: World Health Organization treatment outcome definitions for tuberculosis: 2021 update

Tabela I

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1957 – 2023 w wybranych grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by age groups. Poland 1957 – 2023. Rates per 100 000 population.

LATA Years	Ogółem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Ogółem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
	Liczby bezwzględne/Number of cases in age groups						Współczynniki na 100 000 ludności					
1957	82201	16402	5757	37141	19255	3646	290,4	181,0	266,1	370,6	351,6	230,1
1960	85529	16580	4781	37244	22746	4178	289,3	167,6	245,2	365,7	390,3	244,9
1965	57511	4553	3879	23914	18520	6645	182,6	46,6	134,1	221,6	314,5	309,6
1970	42142	1273	2861	18440	13001	6567	128,5	14,3	83,1	158,3	209,6	242,0
1975	26255	535	1695	11844	7753	4428	77,2	6,5	49,5	94,8	116,0	136,5
1980	25807	573	990	11358	8434	4452	72,5	6,6	35,7	84,7	117,9	123,8
1985	21650	314	621	9226	7678	3811	58,2	3,3	24,7	66,3	98,7	108,8
1990	16136	225	421	6682	5818	2990	42,3	2,3	14,8	46,6	77,3	78,0
2000	11477	103	241	3978	4221	2934	29,7	1,4	7,2	28,0	47,2	62,4
2001	10672	124	199	3600	4052	2697	27,6	1,7	6,0	25,4	44,2	56,3
2002	10475	125	211	3203	4175	2761	27,4	1,8	6,4	23,1	44,8	56,8
2003	10124	100	184	3045	3968	2827	26,5	1,5	5,8	21,9	41,7	57,6
2004	9493	120	129	2836	3835	2573	24,9	1,9	4,2	20,3	39,5	51,7
2005	9269	99	156	2717	3760	2537	24,3	1,6	5,3	19,4	38,0	50,9
2006	8587	69	156	2529	3655	2178	22,5	1,1	5,5	18,0	36,4	42,8
2007	8614	74	135	2538	3762	2105	22,6	1,2	4,9	18,0	37,0	41,1
2008	8081	76	115	2248	3685	1957	21,2	1,3	4,3	15,9	35,8	38,1
2009	8236	99	131	2250	3704	2052	21,6	1,7	5,1	15,8	35,6	39,9
2010	7509	62	114	2086	3441	1806	19,7	1,1	4,6	14,6	32,8	34,9
2011	8478	111	130	2171	3895	2171	22,2	1,9	5,4	15,2	37,0	41,9
2012	7542	95	166	1996	3404	1881	19,6	1,6	7,3	13,8	32,1	34,8
2013	7250	116	113	1903	3241	1877	18,8	2,0	5,2	13,2	30,8	33,7
2014	6698	70	86	1787	3001	1754	17,4	1,2	4,1	12,4	28,7	30,4
2015	6430	81	83	1752	2909	1605	16,7	1,4	4,1	12,2	28,1	26,9
2016	6444	103	76	1801	2853	1611	16,8	1,8	3,9	12,6	27,8	26,0
2017	5787	68	69	1604	2601	1445	15,1	1,2	3,6	11,3	25,6	22,6
2018	5487	52	60	1473	2494	1408	14,3	0,9	3,3	10,5	24,7	21,3
2019	5321	81	48	1434	2405	1353	13,9	1,4	2,6	10,4	23,9	19,8
2020	3388	39	49	941	1503	856	8,8	0,7	2,7	6,9	15,0	12,1
2021	3704	37	51	1199	1578	839	9,7	0,6	2,8	9,0	15,8	11,7
2022	4314	42	58	1372	1832	1010	11,4	0,7	3,2	10,5	18,5	13,9
2023	4436	51	62	1297	1885	1141	11,8	0,9	3,3	10,2	19,1	15,3

Tabela II

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce
w latach 2013 – 2023 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

***Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups.
Poland 2012– 2022. Rates per 100.000 population.***

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
	R A Z E M / T O T A L											
2013	7.250	116	113	1.903	3.241	1.877	18,8	2,0	5,2	13,2	30,8	33,7
2014	6.698	70	86	1.787	3.001	1.754	17,4	1,2	4,1	12,4	28,7	30,4
2015	6.430	81	83	1.752	2.909	1.605	16,7	1,4	4,1	12,2	28,1	26,9
2016	6.444	103	76	1.801	2.853	1.611	16,8	1,8	3,9	12,6	27,8	26,0
2017	5.787	68	69	1.604	2.601	1.445	15,1	1,2	3,6	11,3	25,6	22,6
2018	5.487	52	60	1.473	2.494	1.408	14,3	0,9	3,3	10,5	24,7	21,3
2019	5.321	81	48	1.434	2.405	1.353	13,9	1,4	2,6	10,4	23,9	19,8
2020	3.388	39	49	941	1.503	856	8,8	0,7	2,7	6,9	15,0	12,1
2021	3.704	37	51	1.199	1.578	839	9,7	0,6	2,8	9,0	15,8	11,7
2022	4.314	42	58	1.372	1.832	1.010	11,4	0,7	3,2	10,5	18,5	13,9
2023	4.436	51	62	1.297	1.885	1.141	11,8	0,9	3,3	10,2	19,1	15,3
N O W E Z A C H O R O W A N I A / N E W C A S E S												
2013	6.403	116	110	1.705	2.748	1.724	16,6	2,0	5,1	11,8	26,1	30,9
2014	6.066	69	84	1.623	2.656	1.634	15,8	1,2	4,0	11,3	25,4	28,3
2015	5.757	81	82	1.578	2.522	1.494	15,0	1,4	4,1	11,0	24,4	25,0
2016	5.713	103	75	1.643	2.412	1.480	14,9	1,8	3,8	11,5	23,5	23,9
2017	5.127	68	68	1.427	2.225	1.339	13,3	1,2	3,6	10,1	21,9	20,9
2018	4.852	52	58	1.316	2.134	1.292	12,6	0,9	3,1	9,4	21,1	19,5
2019	4.717	79	46	1.282	2.062	1.248	12,3	1,3	2,5	9,3	20,5	18,3
2020	2.912	38	49	805	1238	782	7,6	0,6	2,7	5,9	12,4	11,1
2021	3.229	37	48	1065	1340	739	8,5	0,6	2,7	8,0	13,4	10,3
2022	3.787	40	57	1216	1559	915	10,0	0,7	3,2	9,3	15,8	12,6
2023	3.920	49	60	1.157	1.620	1.034	10,4	0,9	3,2	9,1	16,4	13,9
W Z N O W Y / R E L A P S E S												
2013	847	-	3	198	493	153	2,2	-	0,1	1,4	4,7	2,7
2014	632	1	2	164	345	120	1,6	0,0	0,1	1,1	3,3	2,1
2015	673	-	1	174	387	111	1,8	-	0,0	1,2	3,7	1,9
2016	731	-	1	158	441	131	1,9	-	0,1	1,1	4,3	2,1
2017	660	-	1	177	376	106	1,7	-	0,1	1,3	3,7	1,7
2018	635	-	2	157	360	116	1,7	-	0,1	1,1	3,6	1,8
2019	604	2	2	152	343	105	1,6	0,0	0,1	1,1	3,4	1,5
2020	476	1	-	136	265	74	1,2	0,0	-	1,0	2,6	1,0
2021	475	-	3	134	238	100	1,2	-	0,2	1,0	2,4	1,4
2022	527	2	1	156	273	95	1,4	0,0	0,1	1,2	2,8	1,3
2023	516	2	2	140	265	107	1,4	0,0	0,1	1,1	2,7	1,4

Tabela III

**Zapadalność na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie
w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

***Bacteriologically confirmed tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status
and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.***

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
	R A Z E M / T O T A L											
2013	4.825	20	59	1.427	2.179	1.140	12,5	0,3	2,7	9,9	20,7	20,5
2014	4.781	23	59	1.405	2.126	1.168	12,4	0,4	2,8	9,7	20,4	20,2
2015	4.630	18	45	1.386	2.126	1.055	12,0	0,3	2,2	9,6	20,5	17,7
2016	4.619	15	50	1.422	2.077	1.055	12,0	0,3	2,6	10,0	20,2	17,1
2017	4.179	15	50	1.255	1.910	949	10,9	0,3	2,6	8,9	18,8	14,8
2018	4.075	21	54	1.194	1.892	914	10,6	0,4	2,9	8,5	18,7	13,8
2019	4.054	28	39	1.183	1.888	916	10,6	0,5	2,2	8,6	18,8	13,4
2020	2.655	8	33	807	1.210	597	6,9	0,1	1,8	5,9	12,1	8,5
2021	3.061	10	40	1.038	1.328	645	8,0	0,2	2,2	7,8	13,3	9,0
2022	3.488	15	43	1.184	1.518	728	9,2	0,3	2,4	9,1	15,4	10,0
2023	3.554	11	48	1.122	1.548	825	9,4	0,2	2,6	8,8	15,7	11,1
N O W E Z A C H O R O W A N I A / N E W C A S E S												
2013	4.268	20	58	1.270	1.860	1.060	11,1	0,3	2,7	8,8	17,7	19,0
2014	4.323	22	57	1.271	1.878	1.095	11,2	0,4	2,7	8,8	18,0	19,0
2015	4.131	18	44	1.242	1.839	988	10,7	0,3	2,2	8,6	17,8	16,6
2016	4.106	15	49	1.291	1.765	986	10,7	0,3	2,5	9,0	17,2	15,9
2017	3.721	15	50	1.119	1.652	885	9,7	0,3	2,6	7,9	16,2	13,8
2018	3.587	21	52	1.065	1.616	833	9,3	0,4	2,8	7,6	16,0	12,6
2019	3.590	27	38	1.051	1.628	846	9,4	0,5	2,1	7,6	16,2	12,4
2020	2.268	8	33	691	993	543	5,9	0,1	1,8	5,1	9,9	7,7
2021	2.670	10	37	918	1132	573	7,0	0,2	2,1	6,9	11,4	8,0
2022	3.071	14	42	1051	1303	661	8,1	0,2	2,3	8,1	13,2	9,1
2023	3.145	9	47	1.002	1.338	749	8,3	0,2	2,5	7,9	13,5	10,1
W Z N O W Y / R E L A P S E S												
2013	557	-	1	157	319	80	1,4	-	0,0	1,1	3,0	1,4
2014	458	1	2	134	248	73	1,2	0,0	0,1	0,9	2,4	1,3
2015	499	-	1	144	287	67	1,3	-	0,0	1,0	2,8	1,1
2016	513	-	1	131	312	69	1,3	-	0,1	0,9	3,0	1,1
2017	458	-	-	136	258	64	1,2	-	-	1,0	2,5	1,0
2018	488	-	2	129	276	81	1,3	-	0,1	0,9	2,7	1,2
2019	464	1	1	132	260	70	1,2	0,0	0,1	1,0	2,6	1,0
2020	387	-	-	116	217	54	1,0	-	-	0,9	2,2	0,8
2021	391	-	3	120	196	72	1,0	-	0,2	0,9	2,0	1,0
2022	417	1	1	133	215	67	1,1	0,0	0,1	1,0	2,2	0,9
2023	409	2	1	120	210	76	9,4	0,2	2,6	8,8	15,7	11,1

Tabela IV

**Zapadalność na gruźlicę płuc w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Pulmonary tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
	R A Z E M / T O T A L											
2013	6.835	62	104	1.822	3.129	1.718	17,8	1,1	4,8	12,6	29,7	30,8
2014	6.311	44	84	1.692	2.877	1.614	16,4	0,8	4,0	11,7	27,5	28,0
2015	6.078	51	70	1.650	2.812	1.495	15,8	0,9	3,5	11,5	27,2	25,0
2016	6.116	76	68	1.733	2.747	1.492	15,9	1,3	3,5	12,1	26,8	24,1
2017	5.531	45	63	1.544	2.526	1.353	14,4	0,8	3,3	10,9	24,8	21,1
2018	5.244	35	58	1.418	2.410	1.323	13,7	0,6	3,1	10,1	23,9	20,0
2019	5.075	61	42	1.384	2.323	1.265	13,2	1,0	2,3	10,0	23,1	18,5
2020	3.237	37	44	899	1451	806	8,4	0,6	2,4	6,6	14,5	11,4
2021	3.553	31	46	1154	1534	788	9,3	0,5	2,6	8,6	15,4	11,0
2022	4.148	35	51	1313	1798	951	11,0	0,6	2,8	10,1	18,2	13,1
2023	4.265	44	52	1.243	1.844	1.082	11,3	0,8	2,8	9,7	18,6	14,5
N O W E Z A C H O R O W A N I A / N E W C A S E S												
2013	6.007	62	101	1.628	2.644	1.572	15,6	1,1	4,7	11,3	25,1	28,2
2014	5.692	43	82	1.532	2.537	1.498	14,8	0,7	3,9	10,6	24,3	26,0
2015	5.416	51	69	1.479	2.429	1.388	14,1	0,9	3,4	10,3	23,5	23,3
2016	5.407	76	67	1.582	2.314	1.368	14,1	1,3	3,4	11,1	22,6	22,1
2017	4.881	45	62	1.368	2.155	1.251	12,7	0,8	3,3	9,7	21,2	19,5
2018	4.616	35	56	1.263	2.053	1.209	12,0	0,6	3,0	9,0	20,3	18,3
2019	4.481	59	40	1.235	1.983	1.164	11,7	1,0	2,2	8,9	19,7	17,0
2020	2.770	36	44	768	1187	735	7,2	0,6	2,4	5,6	11,9	10,4
2021	3.084	31	43	1020	1298	692	8,1	0,5	2,4	7,6	13,0	9,6
2022	3.627	34	50	1161	1526	856	9,6	0,6	2,8	8,9	15,4	11,8
2023	3.753	42	50	1.104	1.581	976	10,0	0,7	2,7	8,7	16,0	13,1
W Z N O W Y / R E L A P S E S												
2013	828	-	3	194	485	146	2,2	-	0,1	1,3	4,6	2,6
2014	619	1	2	160	340	116	1,6	0,0	0,1	1,1	3,3	2,0
2015	662	-	1	171	383	107	1,7	-	0,1	1,2	3,7	1,8
2016	709	-	1	151	433	124	1,8	-	0,1	1,1	4,2	2,0
2017	650	-	1	176	371	102	1,7	-	0,1	1,2	3,6	1,6
2018	628	-	2	155	357	114	1,6	-	0,1	1,1	3,5	1,7
2019	594	2	2	149	340	101	1,5	0,0	0,1	1,1	3,4	1,5
2020	467	1	-	131	264	71	1,2	0,0	-	1,0	2,6	1,0
2021	469	-	3	134	236	96	1,2	-	0,2	1,0	2,4	1,3
2022	521	1	1	152	272	95	1,4	0,0	0,0	1,2	2,8	1,3
2023	512	2	2	139	263	106	1,4	0,0	0,1	1,1	2,7	1,4

Tabela V

**Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną
bakteriologicznie w Polsce w latach 2013-2023 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Bacteriologically confirmed pulmonary cases of tuberculosis and notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023. Rates per 100.000 population.

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
	RAZEM / TOTAL											
2013	4.663	13	56	1.389	2.133	1.072	12,1	0,2	2,6	9,6	20,2	19,2
2014	4.603	14	58	1.356	2.073	1.102	12,0	0,2	2,8	9,4	19,8	19,1
2015	4.472	12	41	1.333	2.082	1.004	11,6	0,2	2,0	9,3	20,1	16,8
2016	4.475	10	45	1.387	2.039	994	11,6	0,2	2,3	9,7	19,9	16,1
2017	4.057	10	47	1.221	1.883	896	10,6	0,2	2,5	8,6	18,5	14,0
2018	3.935	14	52	1.158	1.852	859	10,2	0,2	2,8	8,3	18,3	13,0
2019	3.926	21	34	1.149	1.853	869	10,2	0,4	1,9	8,3	18,4	12,7
2020	2.573	7	30	779	1181	576	6,7	0,1	1,7	5,7	11,8	8,2
2021	2.970	8	37	1012	1296	617	7,8	0,1	2,1	7,6	13,0	8,6
2022	3.396	12	38	1147	1498	701	9,0	0,2	2,1	8,8	15,2	9,7
2023	3.460	10	40	1.083	1.529	798	9,2	0,2	2,1	8,5	15,5	10,7
NOWE ZACHORWANIA / NEW CASES												
2013	4.115	13	55	1.235	1.819	993	10,7	0,2	2,5	8,6	17,3	17,8
2014	4.153	13	56	1.225	1.828	1.031	10,8	0,2	2,7	8,5	17,5	17,9
2015	3.978	12	40	1.190	1.797	939	10,3	0,2	2,0	8,3	17,4	15,7
2016	3.973	10	44	1.260	1.730	929	10,3	0,2	2,3	8,8	16,9	15,0
2017	3.603	10	47	1.086	1.625	835	9,4	0,2	2,5	7,7	16,0	13,0
2018	3.451	14	50	1.030	1.577	780	9,0	0,2	2,7	7,4	15,6	11,8
2019	3.466	20	33	1.018	1.594	801	9,0	0,3	1,8	7,4	15,9	11,7
2020	2.192	7	30	666	965	524	5,7	0,1	1,7	4,9	9,6	7,4
2021	2.582	8	34	892	1102	546	6,8	0,1	1,9	6,7	11,1	7,6
2022	2.983	12	37	1016	1284	634	7,9	0,2	2,1	7,8	13,0	8,7
2023	3.054	8	39	964	1.320	723	8,1	0,1	2,1	7,6	13,3	9,7
WZNOWY / RELAPSES												
2013	548	-	1	154	314	79	1,4	-	0,0	1,1	3,0	1,4
2014	450	1	2	131	245	71	1,2	0,0	0,1	0,9	2,3	1,2
2015	494	-	1	143	285	65	1,3	-	0,0	1,0	2,8	1,1
2016	502	-	1	127	309	65	1,3	-	0,1	0,9	3,0	1,1
2017	454	-	-	135	258	61	1,2	-	-	1,0	2,5	1,0
2018	484	-	2	128	275	79	1,3	-	0,1	0,9	2,7	1,2
2019	460	1	1	131	259	68	1,2	0,0	0,1	0,9	2,6	1,0
2020	381	-	-	113	216	52	1,0	-	-	0,8	2,2	0,7
2021	388	-	3	120	194	71	1,0	-	0,2	0,9	1,9	1,0
2022	413	-	1	131	214	67	1,1	-	0,1	1,0	2,2	0,9
2023	406	2	1	119	209	75	1,1	0,0	0,1	0,9	2,1	1,0

Tabela VI

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie, z dodatnim wynikiem badania bakterioskopowego. Polska w latach 1995 – 2023 w grupach wieku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Pulmonary sputum smear and culture positive cases of tuberculosis and notification rates by age groups. Poland 1995-2023. Rates per 100.000 population.

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w wybranych grupach wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
1995	4.273	6	77	1.910	1.453	827	11,1	0,1	2,4	13,3	18,2	19,4
1997	4.054	10	60	1.747	1.424	813	10,5	0,1	1,8	12,2	17,1	18,2
1998	4.049	9	44	1.728	1.430	838	10,5	0,1	1,3	12,1	16,8	18,4
1999	3.711	10	69	1.471	1.434	727	9,6	0,1	2,1	10,3	16,4	15,7
2000	3.713	2	54	1.525	1.321	811	9,6	0,0	1,6	10,7	14,8	17,3
2002	3.432	6	58	1.228	1.394	746	9,0	0,1	1,8	8,9	15,0	15,3
2003	3.501	5	66	1.235	1.391	804	9,2	0,1	2,1	8,9	14,6	16,4
2004	3.219	3	37	1.166	1.355	658	8,4	0,0	1,2	8,4	13,9	13,9
2005	3.253	6	53	1.115	1.361	718	8,5	0,1	1,8	8,0	13,8	14,4
2006	3.307	2	44	1.125	1.463	673	8,7	0,0	1,6	8,0	14,6	11,3
2007	3.291	4	30	1.026	1.481	640	8,6	0,1	1,1	7,3	14,6	12,5
2008	3.047	9	36	981	1477	544	8,0	0,2	1,4	6,9	14,4	10,6
2009	3.063	6	36	974	1.458	589	8,0	0,1	1,4	6,9	14,0	11,4
2010	2.803	5	36	895	1.351	516	7,3	0,1	1,5	6,3	12,9	10,0
2011	2.916	6	36	878	1.434	562	7,6	0,1	1,5	6,1	13,6	10,8
2012	2.778	2	45	901	1.307	523	7,2	0,0	2,0	6,2	12,3	9,7
2013	2.859	5	31	889	1.368	566	7,4	0,1	1,4	6,2	13,0	10,2
2014	2.800	6	34	874	1.345	541	7,3	0,1	1,6	6,1	12,9	9,4
2015	2.714	4	23	826	1.375	486	7,1	0,1	1,1	5,7	13,3	8,1
2016	2.612	2	23	841	1.276	470	6,8	0,0	1,2	5,9	12,4	7,6
2017	2.472	3	26	768	1.243	432	6,4	0,1	1,4	5,4	12,2	6,7
2018	2.324	2	36	690	1.166	430	6,1	0,0	2,0	4,9	11,5	6,5
2019	2.565	6	18	778	1.280	483	6,7	0,1	1,0	5,6	12,7	7,1
2020	1.771	1	20	562	847	341	4,6	0,0	1,1	4,1	8,5	4,8
2021	2.085	2	22	739	945	377	5,5	0,0	1,2	5,5	9,5	5,3
2022	2.249	2	25	772	1032	418	5,9	0,0	1,4	5,9	10,4	5,8
2023	2221	4	18	725	1024	450	5,9	0,1	1,0	5,7	10,4	6,0

Tabela VII

**Zapadalność na gruźlicę pozapłucną w Polsce
w latach 2013-2023 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

***Extrapulmonary cases and notification rates by case status and age groups. Poland 2013-2023.
Rates per 100.000 population.***

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
	RAZEM / TOTAL											
2013	415	54	9	81	112	159	1,1	0,9	0,4	0,6	1,1	2,9
2014	387	26	2	95	124	140	1,0	0,5	0,1	0,7	1,2	2,4
2015	352	30	13	102	97	110	0,9	0,5	0,6	0,7	0,9	1,8
2016	328	27	8	68	106	119	0,9	0,5	0,4	0,5	1,0	1,9
2017	256	23	6	60	75	92	0,7	0,4	0,3	0,4	0,7	1,4
2018	243	17	2	55	84	85	0,6	0,3	0,1	0,4	0,8	1,3
2019	246	20	6	50	82	88	0,6	0,3	0,3	0,4	0,8	1,3
2020	151	2	5	42	52	50	0,4	0,0	0,3	0,3	0,5	0,7
2021	151	6	5	45	44	51	0,4	0,1	0,3	0,3	0,4	0,7
2022	166	7	7	59	34	59	0,4	0,1	0,4	0,5	0,3	0,8
2023	171	7	10	54	41	59	0,5	0,1	0,5	0,4	0,4	0,8
NOWE ZACHOROWANIA / NEW CASES												
2013	396	54	9	77	104	152	1,0	0,9	0,4	0,5	1,0	2,7
2014	374	26	2	91	119	136	1,0	0,5	0,1	0,6	1,1	2,4
2015	341	30	13	99	93	106	0,9	0,5	0,6	0,7	0,9	1,8
2016	306	27	8	61	98	112	0,8	0,5	0,4	0,4	1,0	1,8
2017	246	23	6	59	70	88	0,6	0,4	0,3	0,4	0,7	1,4
2018	236	17	2	53	81	83	0,6	0,3	0,1	0,4	0,8	1,3
2019	236	20	6	47	79	84	0,6	0,3	0,3	0,3	0,8	1,2
2020	142	2	5	37	51	47	0,4	0,0	0,3	0,3	0,5	0,7
2021	145	6	5	45	42	47	0,4	0,1	0,3	0,3	0,4	0,7
2022	160	6	7	55	33	59	0,4	0,1	0,4	0,4	0,3	0,8
2023	167	7	10	53	39	58	0,4	0,1	0,5	0,4	0,4	0,8
WZNOWY / RELAPSES												
2013	19	-	-	4	8	7	0,1	-	-	0,0	0,1	0,1
2014	13	0	0	4	5	4	0,0	-	-	0,0	0,0	0,1
2015	11	-	-	3	4	4	0,0	-	-	0,0	0,0	0,1
2016	22	-	-	7	8	7	0,1	-	-	0,0	0,1	0,1
2017	10	-	-	1	5	4	0,0	-	-	0,0	0,0	0,1
2018	7	-	-	2	3	2	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0
2019	10	-	-	3	3	4	0,0	-	-	0,0	0,0	0,1
2020	9	-	-	5	1	3	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0
2021	6	-	-	-	2	4	0,0	-	-	-	0,0	0,1
2022	6	1	-	4	1	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
2023	4	-	-	1	2	1	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0

Rycina 1

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1965-2023.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Tuberculosis notification rates. Poland 1965 – 2023.
Rates per 100.000 population.*

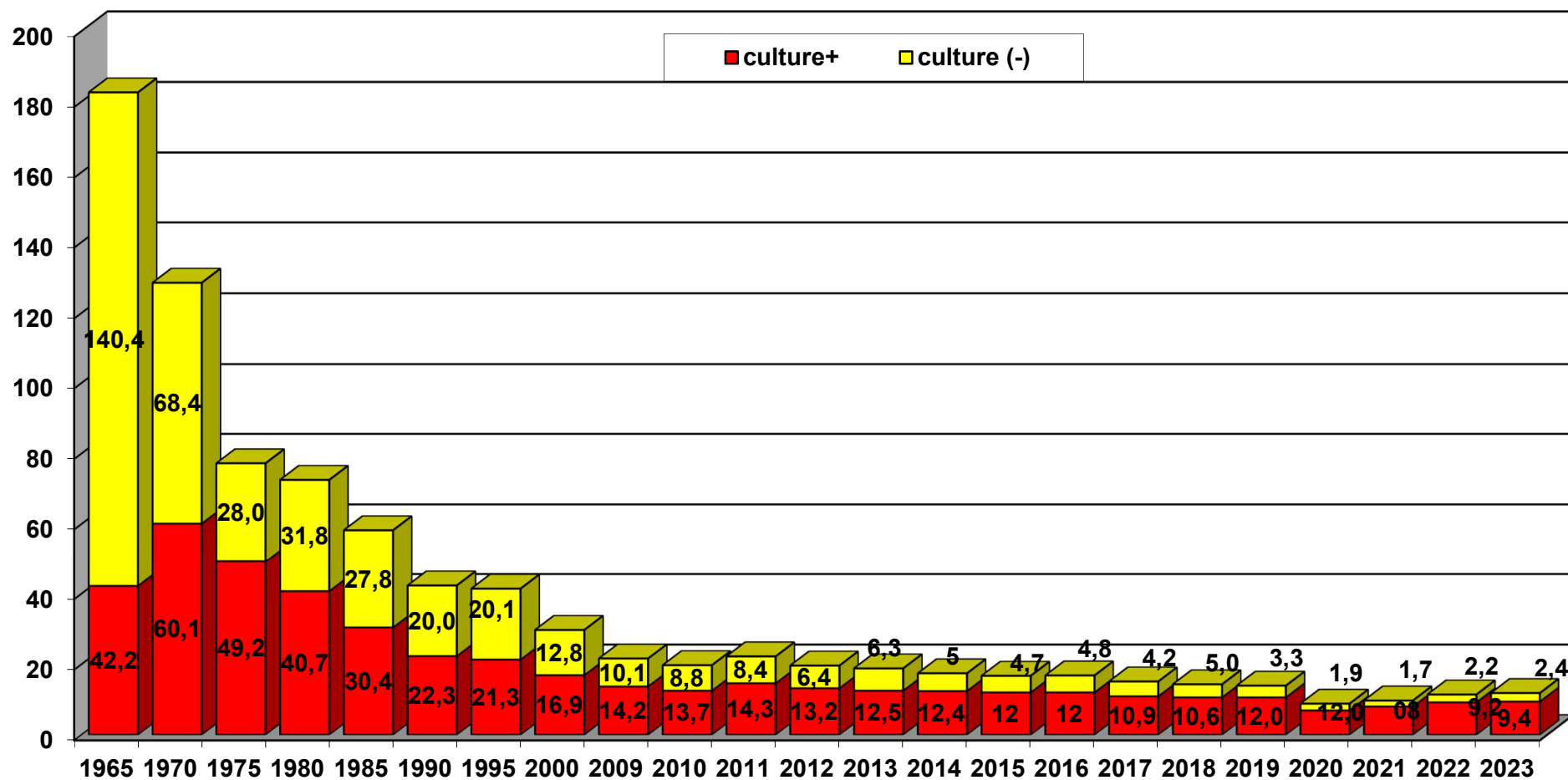

Tabela VIII

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce
wg województw w latach 2019-2023. Współczynniki na 100.000 ludności.**

Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2019-2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodships	Liczby bezwzględne/ Numbers					Współczynniki/ Rates				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
POLSKA	5.321	3.388	3.704	4.314	4.436	13,9	8,8	9,7	11,4	11,8
1. Dolnośląskie	384	265	279	410	323	13,2	9,1	9,7	14,2	11,2
2. Kujawsko-pomorskie	253	173	222	236	241	12,2	8,4	10,8	11,7	12,0
3. Lubelskie	423	280	249	293	326	20,0	13,3	11,9	14,4	16,2
4. Lubuskie	94	102	58	98	68	9,3	10,1	5,8	10,0	7,0
5. Łódzkie	429	241	246	317	341	17,4	9,8	10,1	13,3	14,4
6. Małopolskie	398	314	290	345	363	11,7	9,2	8,5	10,1	10,6
7. Mazowieckie	885	599	668	655	705	16,4	11,0	12,3	11,9	12,8
8. Opolskie	112	82	93	91	112	11,4	8,4	9,6	9,6	11,9
9. Podkarpackie	236	179	192	203	210	11,1	8,4	9,1	9,8	10,1
10. Podlaskie	114	65	63	68	72	9,7	5,5	5,4	5,9	6,3
11. Pomorskie	280	180	220	240	278	12,0	7,7	9,4	10,2	11,8
12. Śląskie	863	309	565	703	682	19,1	6,9	12,6	16,1	15,7
13. Świętokrzyskie	208	141	137	147	182	16,8	11,5	11,2	12,4	15,5
14. Warmińsko-mazurskie	150	93	82	86	91	10,5	6,5	5,8	6,3	6,7
15. Wielkopolskie	281	217	199	232	248	8,0	6,2	5,7	6,6	7,1
16. Zachodniopomorskie	211	148	141	190	194	12,4	8,7	8,4	11,5	11,9

Tabela IX

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce
wg województw w latach 2019-2023. Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Bacteriologically confirmed tuberculosis cases and notifications rates by voivodeships.
Poland 2019-2023. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Liczby bezwzględne/ Numbers					Współczynniki/ Rates				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
POLSKA	4054	2655	3061	3488	3554	10,6	6,9	8,0	9,2	9,4
1. Dolnośląskie	350	242	256	382	300	12,1	8,3	8,9	13,2	10,4
2. Kujawsko-pomorskie	222	156	201	209	228	10,7	7,5	9,8	10,4	11,4
3. Lubelskie	287	201	193	208	240	13,6	9,6	9,3	10,2	11,9
4. Lubuskie	67	63	47	72	46	6,6	6,2	4,7	7,3	4,7
5. Łódzkie	238	149	158	193	211	9,7	6,1	6,5	8,1	8,9
6. Małopolskie	301	250	260	299	288	8,8	7,3	7,6	8,7	8,4
7. Mazowieckie	670	463	494	515	555	12,4	8,5	9,1	9,3	10,1
8. Opolskie	77	68	78	83	89	7,8	6,9	8,0	8,8	9,5
9. Podkarpackie	179	134	145	162	152	8,4	6,3	6,9	7,8	7,3
10. Podlaskie	102	54	56	64	61	8,6	4,6	4,8	5,6	5,3
11. Pomorskie	248	148	193	200	241	10,6	6,3	8,2	8,5	10,2
12. Śląskie	627	232	473	539	522	13,9	5,1	10,6	12,4	12,0
13. Świętokrzyskie	141	98	117	112	154	11,4	8,0	9,6	9,5	13,1
14. Warmińsko-mazurskie	113	65	68	74	75	7,9	4,6	4,8	5,4	5,5
15. Wielkopolskie	253	193	194	212	224	7,2	5,5	5,6	6,1	6,4
16. Zachodniopomorskie	179	139	128	164	168	10,5	8,2	7,6	10,0	10,3

Tabela X

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2023 roku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, age groups and place of residence.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

Płeć / miejsce zamieszkania		Grupy wieku / Age groups															Razem Total
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70+	
Polska Poland	L.N	14	14	23	62	107	179	241	346	424	437	475	488	485	427	714	4436
	wsp.R	0,8	0,7	1,1	3,3	5,9	8,4	9,2	11,4	13,5	15,1	19,8	22,2	20,3	17,0	14,5	11,8
Mężczyźni Males	L.N	7	6	8	31	62	122	177	260	339	352	396	401	379	325	417	3282
	wsp.R	0,8	0,6	0,8	3,2	6,7	11,3	13,3	16,9	21,3	24,2	33,2	37,4	33,6	28,7	22,4	18,0
Kobiety Females	L.N	7	8	15	31	45	57	64	86	85	85	79	87	106	102	297	1154
	wsp.R	0,8	0,8	1,5	3,4	5,1	5,4	5,0	5,7	5,4	5,9	6,5	7,7	8,4	7,4	9,7	5,9
Miasto Urban areas	L.N	11	8	15	35	79	129	161	231	284	287	300	312	302	294	429	2877
	wsp.R	1,2	0,7	1,3	3,5	8,2	10,3	10,1	12,4	14,8	16,6	21,6	24,7	21,1	18,3	13,2	12,8
Wieś Rural areas	L.N	3	6	8	27	28	50	80	115	140	150	175	176	183	133	285	1559
	wsp.R	0,4	0,7	0,8	3,2	3,3	5,7	7,8	9,7	11,3	12,9	17,3	18,9	19,0	14,6	17,1	10,2

Tabela XI

**Gruźlica w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku
i stanu bakteriologicznego. Liczby bezwzględne.**

Tuberculosis cases by site of disease, bacteriologically status, sex and age groups. Poland 2023 (Numbers).

Wiek Age	Wszystkie postacie gruźlicy TB all forms			Gruźlica płuc Pulmonary TB						Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB					
				Ogółem Total		Bacteriologically confirmed cases		Not confirmed		Ogółem Total		Bacteriologically confirmed cases		Not confirmed)	
	Ogółem Total	Mężczyź ni Male	Kobiety Female	Mężczyż ni Male	Kobiety Female	Mężczyż ni Male	Kobiety Female	Mężczyż ni Male	Kobiety Female	Mężczyż ni Male	Kobiety Female	Mężczyż ni Male	Kobiety Female	Mężczy żni Male	Kobiety Female
0-4	14	7	7	6	6	1	-	5	6	1	1	-	-	1	1
5-14	37	14	23	12	20	2	7	10	13	2	3	-	1	2	2
15-19	62	31	31	25	27	22	18	3	9	6	4	5	3	1	1
20-24	107	62	45	56	41	49	35	7	6	6	4	3	3	3	1
25-34	420	299	121	282	116	246	104	36	12	17	5	11	4	6	1
35-44	770	599	171	587	161	523	126	64	35	12	10	10	8	2	2
45-54	912	748	164	737	160	645	125	92	35	11	4	5	1	6	3
55-64	973	780	193	758	189	631	128	127	61	22	4	11	2	11	2
65+	1141	742	399	711	371	535	263	176	108	31	28	12	15	19	13
Razem	4436	3282	1154	3174	1091	2654	806	520	285	108	63	57	37	51	26
Ogółem	4436			4265		3460		805		171		94		77	

Tabela XII

Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku i stanu bakteriologicznego.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis notification rates by site of disease, bacteriologically status, sex and age groups. Poland 2023.

Rates per 100.000 population.

Wiek Age	Wszystkie postacie gruźlicy TB all forms			Gruźlica płuc Pulmonary TB						Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB					
				Ogółem Total		Bacteriologically confirmed cases		Not confirmed		Ogółem Total		Bacteriologically confirmed cases		Not confirmed	
	Ogółem Total	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female
0-4	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,1	-	0,6	0,7	0,1	0,1	-	-	0,1	0,1
5-14	1,0	0,7	1,2	0,6	1,0	0,1	0,4	0,5	0,7	0,1	0,2	-	0,1	0,1	0,1
15-19	3,3	3,2	3,4	2,6	3,0	2,3	2,0	0,3	1,0	0,6	0,4	0,5	0,3	0,1	0,1
20-24	5,9	6,7	5,1	6,1	4,6	5,3	4,0	0,8	0,7	0,7	0,5	0,3	0,3	0,3	0,1
25-34	8,9	12,4	5,2	11,7	5,0	10,2	4,5	1,5	0,5	0,7	0,2	0,5	0,2	0,2	0,0
35-44	12,4	19,1	5,6	18,7	5,3	16,7	4,1	2,0	1,1	0,4	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1
45-54	17,2	28,3	6,2	27,8	6,0	24,4	4,7	3,5	1,3	0,4	0,2	0,2	0,0	0,2	0,1
55-64	21,2	35,5	8,1	34,5	7,9	28,7	5,4	5,8	2,6	1,0	0,2	0,5	0,1	0,5	0,1
65+	15,3	24,8	9,0	23,7	8,3	17,9	5,9	5,9	2,4	1,0	0,6	0,4	0,3	0,6	0,3
Razem	11,8	18,0	5,9	17,4	5,6	14,6	4,1	2,9	1,5	0,6	0,3	0,3	0,2	0,3	0,1
Ogółem	11,8			11,3		9,2		2,1		0,5		0,3		0,2	

Tabela XIII

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce wg województw w latach 2019-2023.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in children (0-14 years old) by voivodeships. Poland 2019-2023.

Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers					Współczynniki / Rates				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
P O L S K A	81	39	37	42	51	1,4	0,7	0,6	0,7	0,9
1.Dolnośląskie	8	2	2	4	2	1,9	0,5	0,5	0,9	0,5
2.Kujawsko-pomorskie	10	1	2	9	1	3,2	0,3	0,6	2,9	0,3
3.Lubelskie	2	1	-	4	7	0,6	0,3	-	1,3	2,4
4.Lubuskie	1	-	-	-	2	0,6	-	-	-	1,4
5.Łódzkie	3	1	-	1	2	0,9	0,3	-	0,3	0,6
6.Małopolskie	4	-	5	1	3	0,7	-	0,9	0,2	0,5
7.Mazowieckie	30	16	17	8	9	3,4	1,8	1,9	0,9	1,0
8.Opolskie	3	-	1	-	-	2,3	-	0,8	-	-
9.Podkarpackie	2	2	2	-	4	0,6	0,6	0,6	-	1,2
10. Podlaskie	2	6	1	1	1	1,2	3,5	0,6	0,6	0,6
11. Pomorskie	4	4	3	9	10	1,0	1,0	0,8	2,3	2,6
12. Śląskie	3	1	4	3	3	0,5	0,2	0,6	0,5	0,5
13. Świętokrzyskie	2	3	-	-	-	1,2	1,8	-	-	-
14. Warmińsko-mazurskie	2	-	-	-	-	0,9	-	-	-	-
15. Wielkopolskie	3	1	-	1	2	0,5	0,2	-	0,2	0,4
16. Zachodniopomorskie	2	1	-	1	5	0,8	0,4	-	0,4	2,2

Tabela XIV

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród młodzieży (15-19 lat) w Polsce wg województw w latach 2019- 2023.

Współczynniki na 100.000.

Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in adolescents (15-19 years old) by voivodeships. Poland 2019-2023.

Rates per 100.000.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers					Współczynniki / Rates				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
P O L S K A	48	49	51	58	62	2,6	2,7	2,8	3,2	3,3
1. Dolnośląskie	4	7	5	7	4	3,2	5,6	4,0	5,6	3,0
2. Kujawsko-pomorskie	4	-	5	1	1	3,9	-	5,0	1,0	1,0
3. Lubelskie	8	7	6	5	8	7,6	6,8	5,9	4,9	7,7
4. Lubuskie	1	1	1	-	-	2,1	2,1	2,1	-	-
5. Łódzkie	2	3	4	1	9	1,8	2,7	3,7	0,9	8,0
6. Małopolskie	2	-	3	2	2	1,2	-	1,8	1,2	1,2
7. Mazowieckie	10	5	7	10	10	4,0	2,0	2,7	3,8	3,6
8. Opolskie	1	2	-	2	-	2,3	4,7	-	4,8	-
9. Podkarpackie	2	-	1	2	1	1,8	-	0,9	1,9	0,9
10. Podlaskie	3	2	2	1	-	5,3	3,6	3,6	1,8	-
11. Pomorskie	4	10	2	5	8	3,5	8,7	1,7	4,3	6,5
12. Śląskie	2	2	6	10	7	1,0	1,0	3,1	5,1	3,5
13. Świętokrzyskie	1	2	-	3	1	1,7	3,5	-	5,4	1,8
14. Warmińsko-mazurskie	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2,8
15. Wielkopolskie	3	5	9	4	4	1,8	2,9	5,2	2,3	2,2
16. Zachodniopomorskie	1	3	-	5	5	1,3	3,8	-	6,5	6,3

Tabela XV

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2023 wg płci, miejsca zamieszkania i województw.

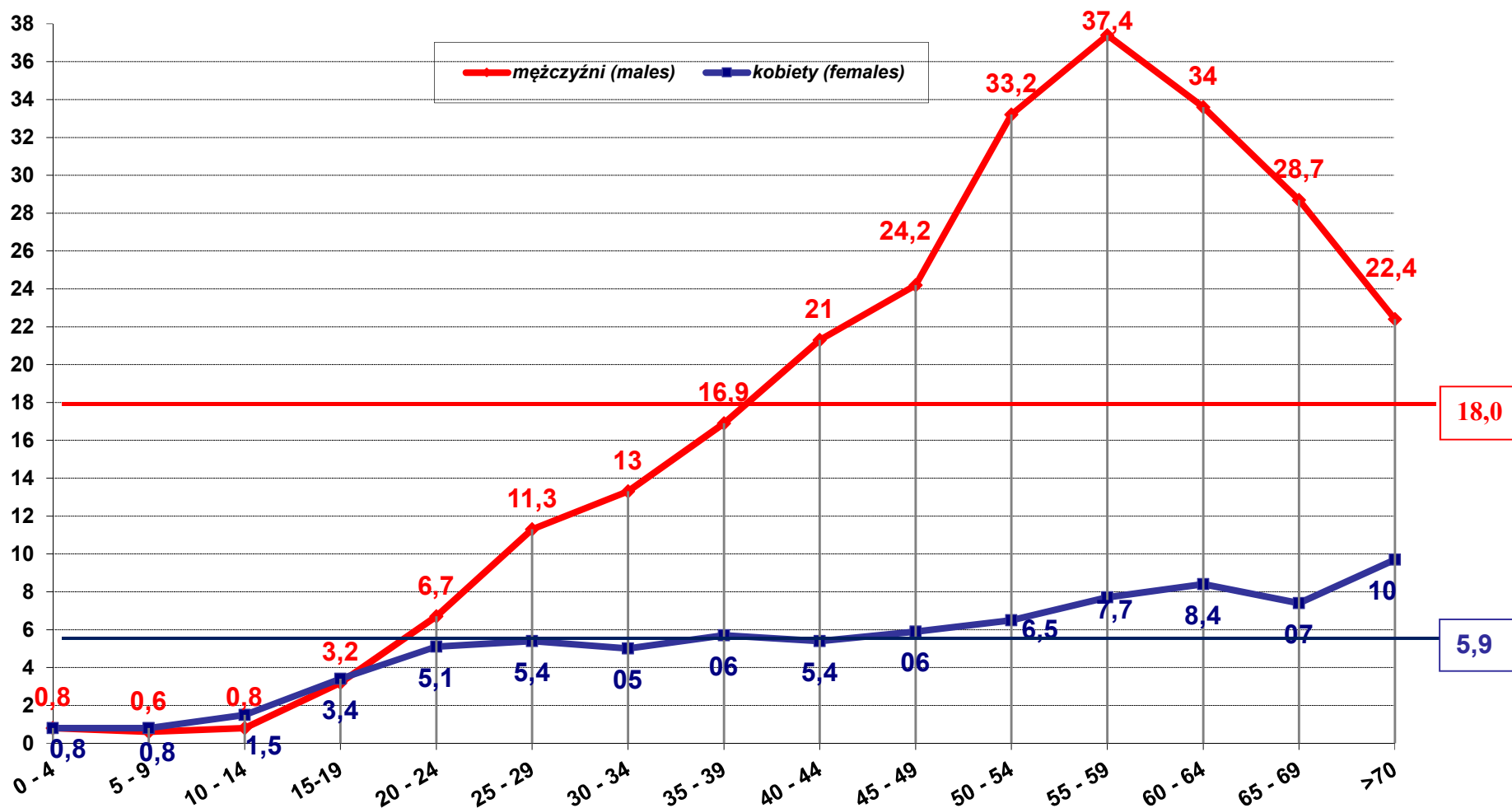
Współczynniki na 100.000.

***Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, place of residence
and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000.***

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers					Współczynniki / Rates				
	Ogółem Total	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Miasto Urban areas	Wieś Rural areas	Ogółem Total	Mężczyźni i Male	Kobiety Female	Miasto Urban areas	Wieś Rural areas
Polska	4436	3282	1154	2877	1559	11,8	18,0	5,9	12,8	10,2
1. Dolnośląskie	323	242	81	240	83	11,2	17,5	5,4	12,3	8,9
2. Kujawsko-pomorskie	241	181	60	147	94	12,0	18,7	5,8	12,7	11,2
3. Lubelskie	326	245	81	143	183	16,2	25,1	7,8	15,4	16,8
4. Lubuskie	68	45	23	45	23	7,0	9,5	4,6	7,2	6,6
5. Łódzkie	341	239	102	219	122	14,4	21,2	8,2	14,9	13,5
6. Małopolskie	363	271	92	181	182	10,6	16,3	5,2	11,0	10,2
7. Mazowieckie	705	525	180	504	201	12,8	19,9	6,3	14,1	10,3
8. Opolskie	112	90	22	67	45	11,9	19,8	4,5	13,5	10,2
9. Podkarpackie	210	145	65	88	122	10,1	14,3	6,1	10,3	10,0
10. Podlaskie	72	57	15	37	35	6,3	10,3	2,6	5,3	7,8
11. Pomorskie	278	207	71	201	77	11,8	18,1	5,9	13,6	8,7
12. Śląskie	682	512	170	584	98	15,7	24,6	7,6	17,8	9,4
13. Świętokrzyskie	182	132	50	77	105	15,5	23,1	8,3	14,5	16,3
14. Warmińsko-mazurskie	91	65	26	58	33	6,7	9,8	3,7	7,2	5,9
15. Wielkopolskie	248	182	66	154	94	7,1	10,7	3,7	8,3	5,8
16. Zachodniopomorskie	194	144	50	132	62	11,9	18,1	5,9	11,8	11,9

Rycina 2

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg płci i wieku w Polsce w 2023 roku.
Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates by sex and age. Poland in 2023. Rates per 100.000 population.

Rycina 3

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania i wieku w Polsce w 2023 roku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Tuberculosis notification rates by sex and age. Poland in 2023. Rates per 100.000 population.

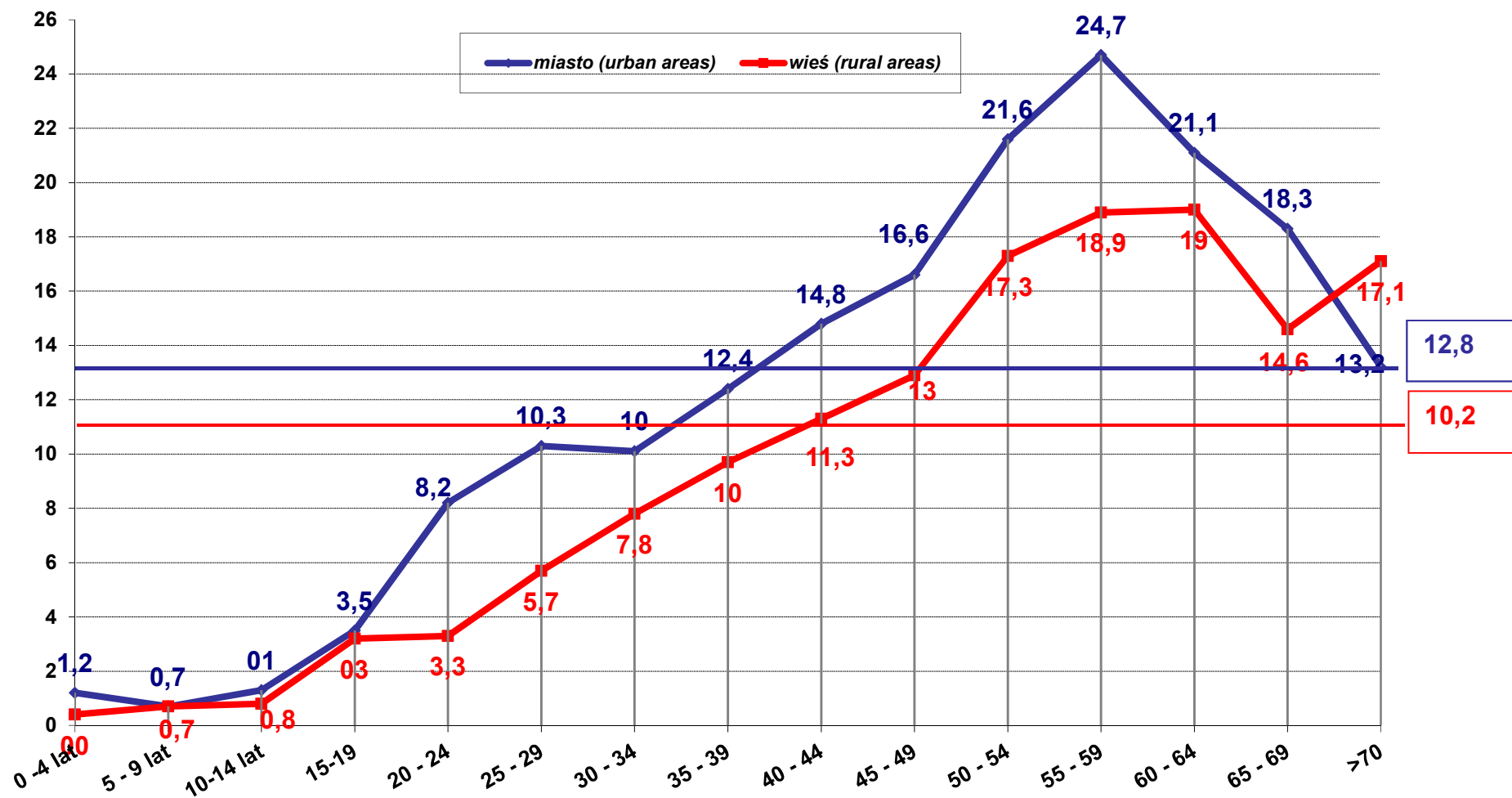

Tabela XVI

**Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci
w Polsce w latach 1970-2023.**

*Tuberculosis cases by result of bacteriological examination(numbers and percentage).
Poland 1970-2023.*

Rok Year	Wszystkie przypadki Total cases		Potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed				Niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed	
			Bakterioskopia dodatnia / smear positive		Bakterioskopia ujemna lub nieznana/ smear negative, unknown			
	liczba (N)	%	liczba (N)	%	liczba (N)	%	liczba (N)	%
1970	41.536	100,0	.	.	.	.	22.541	54,3
1972	35.205	100,0	9.371	26,6	8.270	23,5	17.564	49,9
1975	25.924	100,0	9.535	36,8	7.067	27,2	9.322	36,0
1980	25.451	100,0	7.802	30,7	6.556	25,7	11.093	43,6
1990	15.961	100,0	4.593	28,8	3.843	24,1	7.525	47,1
1991	16.324	100,0	4.922	30,2	3.929	24,0	7.473	45,8
1993	16.672	100,0	4.973	29,8	4.004	24,0	7.695	46,2
1994	16.466	100,0	4.663	28,3	3.834	23,3	7.969	48,4
1995	15.771	100,0	4.318	27,4	3.825	24,2	7.628	48,4
1996	15.358	100,0	4.199	27,3	3.888	25,3	7.271	47,4
1997	13.967	100,0	4.117	29,5	3.367	24,1	6.483	46,4
1998	13.302	100,0	4.090	30,7	3.411	25,7	5.801	43,6
1999	12.179	100,0	3.765	30,9	2.944	24,2	5.470	44,9
2000	11.477	100,0	3.770	32,9	2.748	23,9	4.959	43,2
2001	10.672	100,0	3.699	34,7	2.384	22,3	4.589	43,0
2002	10.475	100,0	3.511	33,5	2.385	22,8	4.579	43,7
2003	10.124	100,0	3.573	35,3	2.257	22,3	4.294	42,4
2004	9.493	100,0	3.264	34,4	2.044	21,5	4.185	44,1
2005	9.296	100,0	3.253	35,1	2.146	23,2	3.870	41,8
2006	8.587	100,0	3.307	38,5	1.922	22,4	3.358	39,1
2007	8.614	100,0	3.291	38,2	2.119	24,6	3.204	37,2
2008	8.081	100,0	3.047	37,7	2.047	25,3	2.987	37,0
2009	8.236	100,0	3.063	37,2	2.160	26,2	3.013	36,6
2010	7.509	100,0	2.803	37,3	1.953	26,0	2.753	36,7
2011	8.478	100,0	2.916	34,4	2.665	31,4	2.897	34,2
2012	7.542	100,0	2.778	36,8	2.292	30,4	2.472	32,8
2013	7.250	100,0	2.859	39,4	1.966	27,1	2.425	33,4
2014	6.698	100,0	2.800	41,8	1.981	29,6	1.917	28,6
2015	6.430	100,0	2.714	42,2	1.916	29,8	1.800	28,0
2016	6.444	100,0	2.612	40,5	2.007	31,1	1.825	28,3
2017	5.787	100,0	2.497	43,1	1.682	29,1	1.608	27,8
2018	5.487	100,0	2.324	42,4	1.751	31,9	1.412	25,7
2019	5.321	100,0	2.601	48,9	1.453	27,3	1.267	23,8
2020	3.388	100,0	1.790	52,8	865	25,5	733	21,6
2021	3.704	100,0	2.113	57,0	948	25,6	643	17,4
2022	4.314	100,0	2.284	52,9	1.204	27,9	826	19,1
2023	4.436	100,0	2.240	50,5	1.314	29,6%	882	19,9

Tabela XVII

Zapadalność na gruźlicę płuc wg stanu bakteriologicznego w Polsce w latach 1972-2023. Współczynniki na 100.000 ludności.

Pulmonary tuberculosis cases and pulmonary tuberculosis notification rates by result of bacteriological examination. Poland 1972-2023. Rates per 100.000 population.

ROK Year	Gruźlica płuc Pulmonary TB		Potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed				Niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed	
			Bakterioskopia dodatnia / smear positive		Bakterioskopia ujemna lub nieznana/ smear negative, unknown			
	Liczba N	Wsp. R	Liczba N	Wsp. R	Liczba N	Wsp. R	Liczba N	Wsp. R
1972	33.458	9.101,2	9.328	28,2	8.084	24,5	16.046	48,5
1975	24.454	71,9	9.468	27,9	6.812	20,0	8.174	24,0
1980	24.082	67,7	7.698	21,6	6.325	17,8	10.059	28,3
1990	15.316	40,2	4.556	12,0	3.716	9,7	7.044	18,5
1995	15.130	39,2	4.273	11,1	3.664	9,5	7.193	18,6
1996	14.761	38,2	4.137	10,7	3.753	9,7	6.871	17,8
1997	13.396	34,7	4.054	10,5	3.225	8,4	6.117	15,8
1998	12.799	33,1	4.049	10,5	3.228	8,5	5.462	14,1
1999	11.641	30,1	3.711	9,6	2.818	7,3	5.112	14,1
2000	10.960	28,4	3.713	9,6	2.640	6,8	4.607	11,9
2001	10.183	26,4	3.636	9,4	2.258	5,8	4.289	11,1
2002	9.438	24,7	3.432	9,0	2.162	5,7	3.844	10,1
2003	9.207	24,1	3.501	9,2	2.057	5,4	3.649	9,6
2004	8.691	22,8	3.219	8,4	1.889	4,9	3.583	9,4
2005	8.449	22,1	3.253	8,5	1.916	5,0	3.280	8,6
2006	7.879	20,7	3.307	8,7	1.682	4,4	2.890	7,6
2007	7.986	21,0	3.291	8,6	1.909	5,0	2.786	7,3
2008	7.484	19,6	3.047	8,0	1.845	4,8	2.592	6,8
2009	7.654	20,1	3.063	8,0	1.972	5,2	2.619	6,9
2010	6.992	18,3	2.803	7,3	1.782	4,7	2.407	6,3
2011	7.879	20,6	2.916	7,6	2.411	6,3	2.552	6,7
2012	7.018	18,2	2.778	7,2	2.092	5,4	2.148	5,6
2013	6.835	17,8	2.859	7,4	1.804	4,7	2.172	5,6
2014	6.311	16,4	2.800	7,3	1.803	4,7	1.708	4,4
2015	6.078	15,8	2.714	7,1	1.758	4,6	1.606	4,2
2016	6.116	15,9	2.612	6,8	1.863	4,8	1.641	4,3
2017	5.531	14,4	2.472	6,4	1.585	4,1	1.474	3,8
2018	5.244	13,7	2.324	6,1	1.611	4,2	1.309	3,4
2019	5.075	13,2	2.565	6,7	1.361	3,5	1.149	3,0
2020	3.237	8,4	1.771	4,6	802	2,1	664	1,7
2021	3.553	9,3	2.085	5,5	885	2,3	583	1,5
2022	4.148	11,0	2.265	6,0	1.131	3,0	752	2,0
2023	4.265	11,3	2.221	5,9	1.239	3,3	805	2,1

Tabela XVIII

Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc wg wyniku badania bakteriologicznego w Polsce w latach 1972-2023.

Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination. Poland 1972-2023.

ROK Year	Gruźlica ukł. oddech./płuc Pulmonary TB		Potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed				Niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed	
			Bakterioskopia dodatnia / smear positive		Bakterioskopia ujemna lub nieznana/ smear negative, unknown			
	liczba (N)	%	liczba (N)	%	liczba (N)	%	liczba (N)	%
1972	33.458	100,0	9.328	27,9	8.084	24,2	16.046	47,9
1975	24.456	100,0	9.468	38,7	6.812	27,9	8.176	33,4
1980	24.082	100,0	7.698	32,0	6.325	26,3	10.059	41,7
1990	15.316	100,0	4.556	29,7	3.716	24,3	7.044	46,0
1991	15.625	100,0	4.866	31,1	3.771	24,1	6.988	44,7
1992	15.717	100,0	4.990	31,7	3.632	23,1	7.095	45,2
1993	15.953	100,0	4.931	30,9	3.836	24,1	7.186	45,0
1994	15.752	100,0	4.603	29,2	3.657	23,2	7.492	47,6
1995	15.130	100,0	4.273	28,2	3.664	24,2	7.193	47,6
1996	14.761	100,0	4.137	28,0	3.753	25,4	6.871	46,6
1997	13.396	100,0	4.054	30,2	3.225	24,1	6.117	45,7
1998	12.799	100,0	4.049	31,6	3.288	25,7	5.462	42,7
1999	11.641	100,0	3.711	31,9	2.818	24,2	5.112	43,9
2000	10.960	100,0	3.713	33,9	2.640	24,1	4.607	42,0
2001	10.183	100,0	3.636	35,7	2.258	22,2	4.289	42,1
2002	9.438	100,0	3.432	36,4	2.162	22,9	3.844	40,7
2003	9.207	100,0	3.501	38,0	2.057	22,4	3.649	39,6
2004	8.691	100,0	3.219	37,0	1.889	21,7	3.583	41,3
2005	8.449	100,0	3.253	38,5	1.916	22,7	3.280	38,8
2006	7.879	100,0	3.307	42,0	1.682	21,4	2.890	36,7
2007	7.986	100,0	3.291	41,2	1.909	23,9	2.786	34,9
2008	7.484	100,0	3.047	40,7	1.845	24,7	2.592	34,6
2009	7.654	100,0	3.063	40,0	1.972	25,8	2.619	34,2
2010	6.992	100,0	2.803	40,1	1.782	25,5	2.407	34,4
2011	7.879	100,0	2.916	37,0	2.411	30,6	2.552	32,4
2012	7.018	100,0	2.778	39,6	2.092	29,8	2.148	30,6
2013	6.835	100,0	2.859	41,8	1.804	26,4	2.172	31,8
2014	6.311	100,0	2.800	44,4	1.803	28,6	1.708	27,1
2015	6.078	100,0	2.714	44,7	1.758	28,9	1.606	26,4
2016	6.116	100,0	2.612	42,7	1.863	30,5	1.641	26,8
2017	5.531	100,0	2.472	44,7	1.585	28,7	1.474	26,6
2018	5.244	100,0	2.324	44,3	1.611	30,7	1.309	25,0
2019	5.075	100,0	2.565	50,5	1.361	26,8	1.149	22,6
2020	3.237	100,0	1.771	54,7	802	24,8	664	20,5
2021	3.553	100,0	2085	58,7	885	24,9	583	16,4
2022	4.148	100,0	2.265	54,6	1.131	27,3	752	18,1
2023	4.265	100,0	2.221	52,1	1.239	29,1	805	18,9

Rycina 4

**Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc zarejestrowanych w Polsce w 2023 r.
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2023.**

<u>Gruźlica płuc / Pulmonary TB:</u>	4 265	
Potwierdzona bakteriologicznie i dodatni wynik bakterioskopii/conf. S.+	2 221	/52,1/
Tylko posiew/only culture positive:	1 239	/29,1/
Nie potwierdzona/Not confirmed:	805	/18,9/

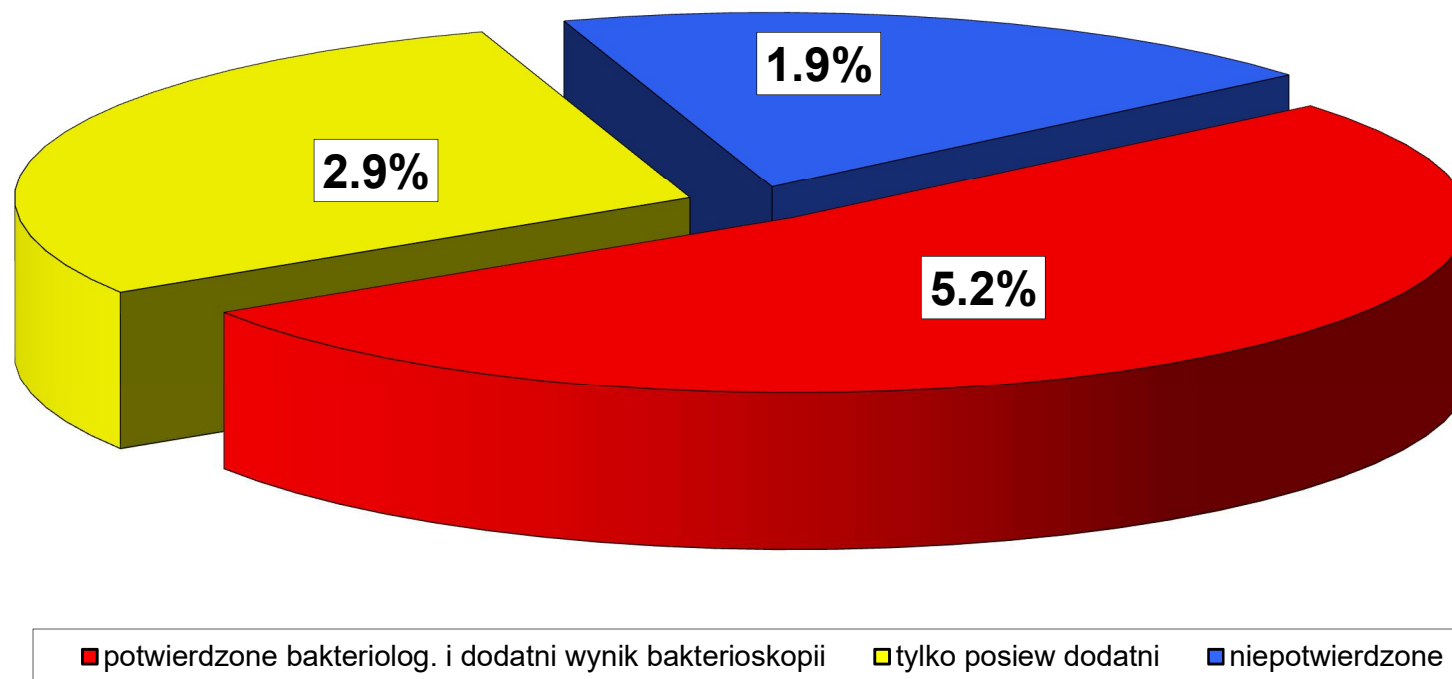

Tabela XIX

**Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci
w Polsce w roku 2023 wg województw.**

Tuberculosis cases by result of bacteriological examination and voivodeships (numbers and percentage). Poland 2023.

Województwa Voivodeships	Wszystkie przypadki Total registerered cases		Przypadki potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed cases				Przypadki niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed cases	
			Bakterioskopia dodatnia / smear positive		Bakterioskopia ujemna lub nieznana/ smear negative, unknown			
	liczba / N	%	liczba / N	%	liczba / N	%	liczba / N	%
POLSKA	4436	100%	2240	50,5%	1314	29,6%	882	19,9%
1. Dolnośląskie	323	100%	192	59,4%	108	33,4%	23	7,1%
2. Kujawsko-pomorskie	241	100%	149	61,8%	79	32,8%	13	5,4%
3. Lubelskie	326	100%	138	42,3%	102	31,3%	86	26,4%
4. Lubuskie	68	100%	28	41,2%	18	26,5%	22	32,4%
5. Łódzkie	341	100%	105	30,8%	106	31,1%	130	38,1%
6. Małopolskie	363	100%	190	52,3%	98	27,0%	75	20,7%
7. Mazowieckie	705	100%	299	42,4%	256	36,3%	150	21,3%
8. Opolskie	112	100%	72	64,3%	17	15,2%	23	20,5%
9. Podkarpackie	210	100%	103	49,0%	49	23,3%	58	27,6%
10. Podlaskie	72	100%	36	50,0%	25	34,7%	11	15,3%
11. Pomorskie	278	100%	147	52,9%	94	33,8%	37	13,3%
12. Śląskie	682	100%	347	50,9%	175	25,7%	160	23,5%
13. Świętokrzyskie	182	100%	104	57,1%	50	27,5%	28	15,4%
14. Warmińsko-	91	100%	57	62,6%	18	19,8%	16	17,6%
15. Wielkopolskie	248	100%	147	59,3%	77	31,0%	24	9,7%
16. Zachodniopomorskie	194	100%	126	64,9%	42	21,6%	26	13,4%

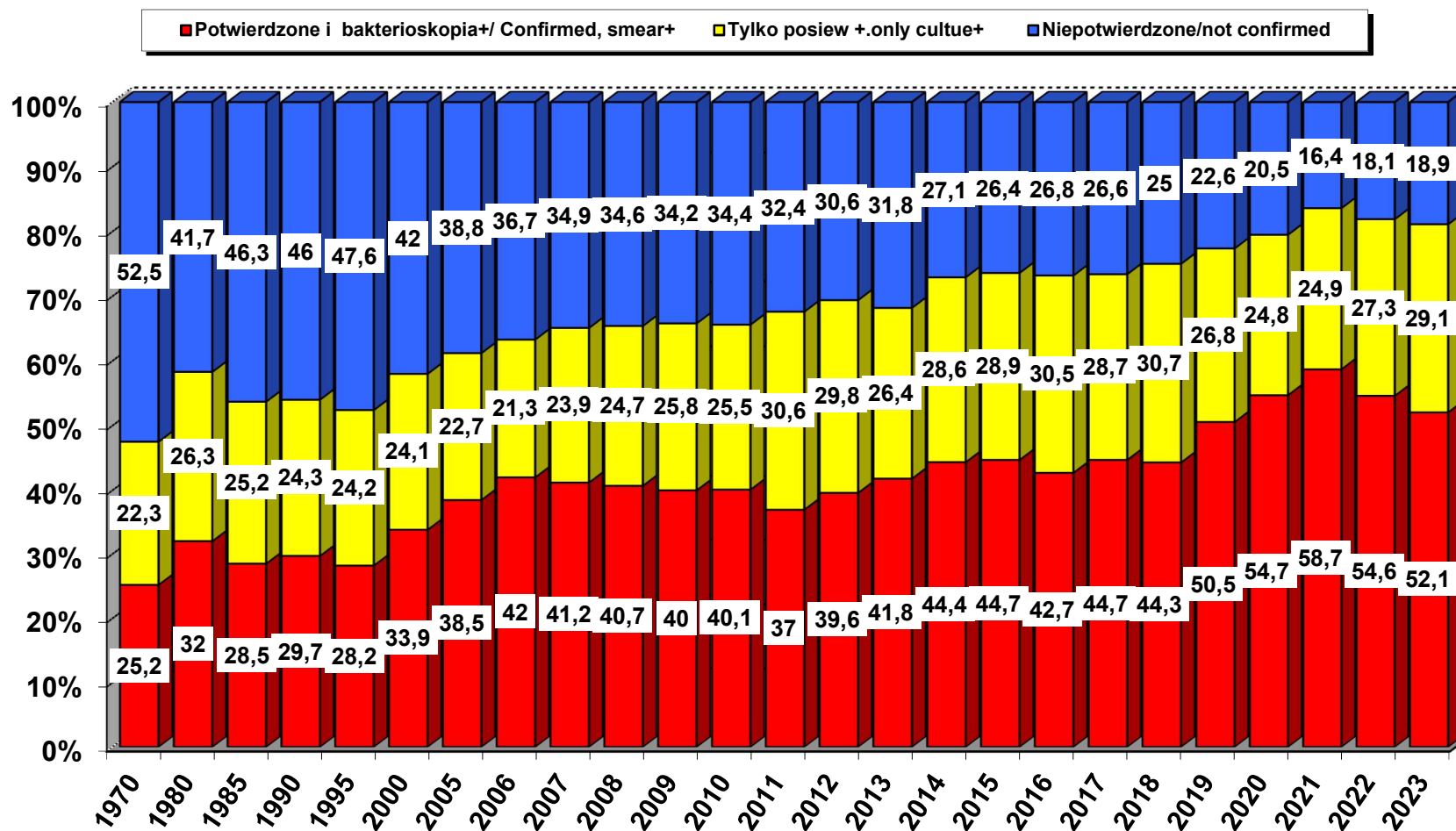
Tabela XX

**Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc w Polsce w 2023 r. wg województw.
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination and voivodeships (numbers and percentage).
Poland 2023.**

Województwa Voivodeships	Wszystkie przypadki Total registerered cases		Przypadki potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed cases				Przypadki niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed cases	
			Bakterioskopia dodatnia / smear positive		Bakterioskopia ujemna lub nieznana/ smear negative, unknown			
	Liczba/ N	%	Liczba/ N	%	Liczba/ N	%	Liczba/ N	%
POLSKA	4265	100%	2221	52,1%	1239	29,1%	805	18,9%
1. Dolnośląskie	310	100%	187	60,3%	103	33,2%	20	6,5%
2. Kujawsko-pomorskie	229	100%	149	65,1%	72	31,4%	8	3,5%
3. Lubelskie	317	100%	138	43,5%	99	31,2%	80	25,2%
4. Lubuskie	66	100%	28	42,4%	17	25,8%	21	31,8%
5. Łódzkie	328	100%	105	32,0%	105	32,0%	118	36,0%
6. Małopolskie	344	100%	188	54,7%	89	25,9%	67	19,5%
7. Mazowieckie	686	100%	298	43,4%	243	35,4%	145	21,1%
8. Opolskie	109	100%	72	66,1%	17	15,6%	20	18,3%
9. Podkarpackie	201	100%	102	50,7%	46	22,9%	53	26,4%
10. Podlaskie	71	100%	36	50,7%	24	33,8%	11	15,5%
11. Pomorskie	269	100%	147	54,6%	88	32,7%	34	12,6%
12. Śląskie	653	100%	343	52,5%	167	25,6%	143	21,9%
13. Świętokrzyskie	171	100%	101	59,1%	44	25,7%	26	15,2%
14. Warmińsko- mazurskie	88	100%	57	64,8%	17	19,3%	14	15,9%
15. Wielkopolskie	233	100%	145	62,2%	66	28,3%	22	9,4%
16. Zachodniopomorskie	190	100%	125	65,8%	42	22,1%	23	12,1%

Rycina 5

**Struktura bakteriologiczna zachorowań na gruźlicę
płuc w Polsce w latach 1970 – 2023.**
*Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total PTB cases).
Poland 1970 – 2023.*

Rycina 6

**Nowe zachorowania i wznowy gruźlicy płuc
wg stanu bakteriologicznego w Polsce w 2023 roku.**
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2023.

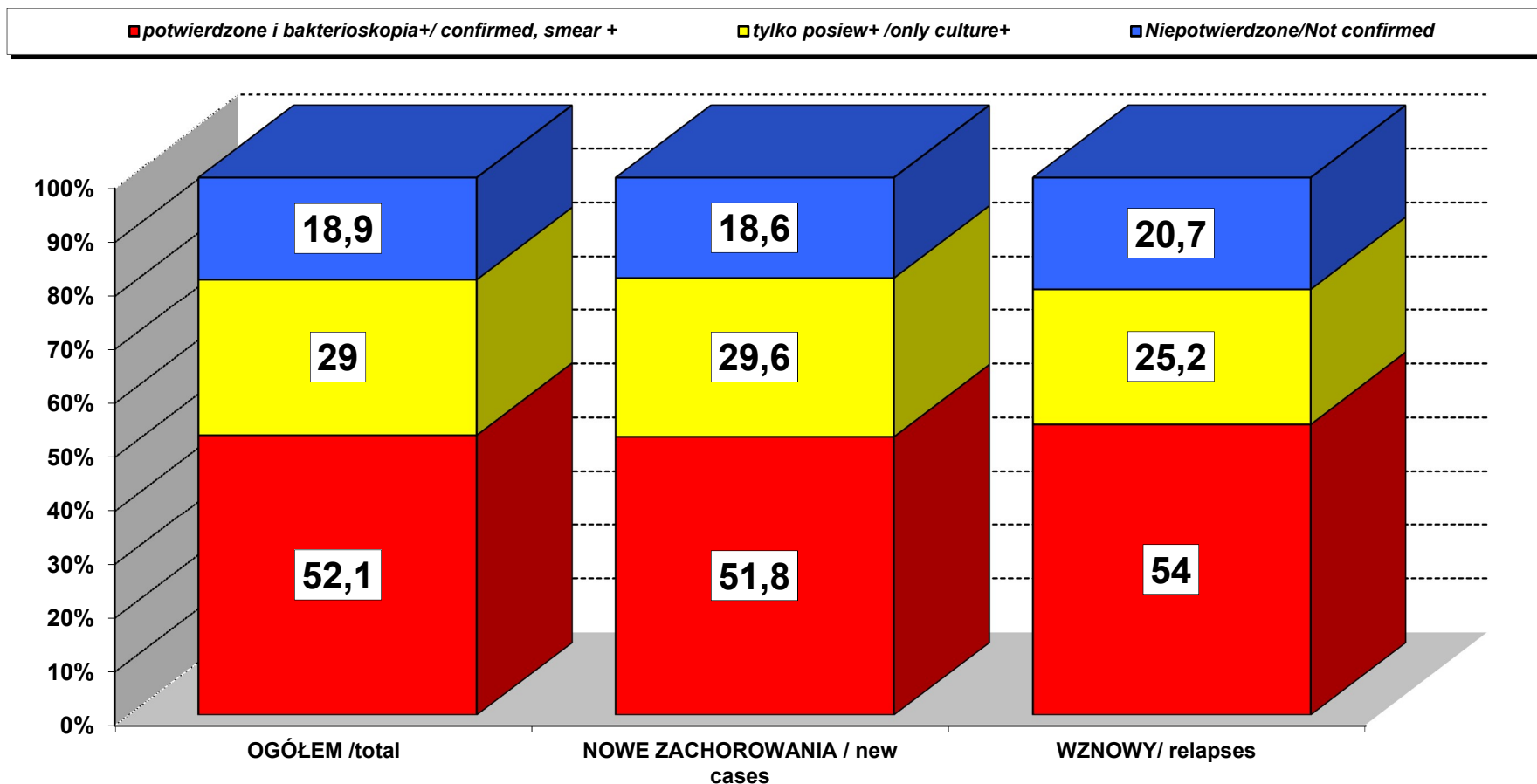

Tabela XXI

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis cases (all forms) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023

Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	4436	51	62	1297	1885	1141	11,8	0,9	3,3	10,2	19,1	15,3
1. Dolnośląskie	323	2	4	101	143	73	11,2	0,5	3,0	10,1	19,2	12,2
2. Kujawsko-pomorskie	241	1	1	76	103	60	12,0	0,3	1,0	11,4	19,2	15,1
3. Lubelskie	326	7	8	84	115	112	16,2	2,4	7,7	12,7	21,5	26,8
4. Lubuskie	68	2	-	22	29	15	7,0	1,4	-	6,8	11,1	7,7
5. Łódzkie	341	2	9	96	126	108	14,4	0,6	8,0	12,6	19,8	20,6
6. Małopolskie	363	3	2	87	164	107	10,6	0,5	1,2	7,2	18,9	17,3
7. Mazowieckie	705	9	10	232	285	169	12,8	1,0	3,6	12,1	20,6	16,2
8. Opolskie	112	-	-	37	47	28	11,9	-	-	12,0	17,6	14,5
9. Podkarpackie	210	4	1	46	99	60	10,1	1,2	0,9	6,5	18,0	15,5
10. Podlaskie	72	1	-	18	33	20	6,3	0,6	-	4,7	10,7	9,0
11. Pomorskie	278	10	8	75	120	65	11,8	2,6	6,5	9,1	20,3	15,0
12. Śląskie	682	3	7	201	323	148	15,7	0,5	3,5	14,3	27,2	16,3
13. Świętokrzyskie	182	-	1	45	71	65	15,5	-	1,8	12,0	22,3	25,0
14. Warmińsko-mazurskie	91	-	2	23	35	31	6,7	-	2,8	5,0	9,4	11,9
15. Wielkopolskie	248	2	4	88	110	44	7,1	0,4	2,2	7,3	12,3	6,8
16. Zachodniopomorskie	194	5	5	66	82	36	11,9	2,2	6,3	12,2	18,7	10,5

Tabela XXII

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis cases (without relapses) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023.

Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	3920	49	60	1157	1620	1034	10,4	0,9	3,2	9,1	16,4	13,9
1. Dolnośląskie	275	2	4	90	120	59	9,5	0,5	3,0	9,0	16,1	9,9
2. Kujawsko-pomorskie	215	1	1	73	88	52	10,7	0,3	1,0	11,0	16,4	13,1
3. Lubelskie	279	7	7	72	91	102	13,8	2,4	6,7	10,9	17,0	24,4
4. Lubuskie	60	2	-	21	24	13	6,1	1,4	-	6,4	9,2	6,7
5. Łódzkie	310	2	9	86	112	101	13,1	0,6	8,0	11,3	17,6	19,3
6. Małopolskie	324	3	2	78	146	95	9,4	0,5	1,2	6,4	16,8	15,3
7. Mazowieckie	609	9	10	204	237	149	11,1	1,0	3,6	10,7	17,1	14,3
8. Opolskie	98	-	-	31	40	27	10,4	-	-	10,1	15,0	14,0
9. Podkarpackie	194	4	1	44	86	59	9,3	1,2	0,9	6,2	15,6	15,2
10. Podlaskie	61	1	-	12	32	16	5,3	0,6	-	3,2	10,4	7,2
11. Pomorskie	250	8	7	68	106	61	10,6	2,1	5,7	8,2	17,9	14,1
12. Śląskie	603	3	7	180	279	134	13,9	0,5	3,5	12,8	23,5	14,7
13. Świętokrzyskie	158	-	1	37	60	60	13,5	-	1,8	9,8	18,8	23,1
14. Warmińsko-mazurskie	83	-	2	20	30	31	6,1	-	2,8	4,4	8,1	11,9
15. Wielkopolskie	227	2	4	79	100	42	6,5	0,4	2,2	6,5	11,2	6,5
16. Zachodniopomorskie	174	5	5	62	69	33	10,6	2,2	6,3	11,4	15,7	9,6

Tabela XXIII

Zapadalność na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw.**Współczynniki na 100.000 ludności.*****Pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023******Rates per 100.000 population.***

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	4265	44	52	1243	1844	1082	11,3	0,8	2,8	9,7	18,6	14,5
1. Dolnośląskie	310	2	4	95	141	68	10,8	0,5	3,0	9,5	19,0	11,4
2. Kujawsko-pomorskie	229	1	-	71	100	57	11,4	0,3	-	10,7	18,7	14,3
3. Lubelskie	317	6	6	82	113	110	15,7	2,0	5,8	12,4	21,1	26,4
4. Lubuskie	66	2	-	21	28	15	6,8	1,4	-	6,4	10,7	7,7
5. Łódzkie	328	1	7	94	123	103	13,8	0,3	6,2	12,4	19,3	19,7
6. Małopolskie	344	3	1	83	156	101	10,0	0,5	0,6	6,8	17,9	16,3
7. Mazowieckie	686	8	9	223	280	166	12,5	0,9	3,3	11,7	20,3	15,9
8. Opolskie	109	-	-	36	45	28	11,6	-	-	11,7	16,9	14,5
9. Podkarpackie	201	4	1	44	95	57	9,7	1,2	0,9	6,2	17,3	14,7
10. Podlaskie	71	1	-	18	33	19	6,2	0,6	-	4,7	10,7	8,5
11. Pomorskie	269	9	7	72	118	63	11,4	2,3	5,7	8,7	19,9	14,6
12. Śląskie	653	1	7	194	317	134	15,1	0,2	3,5	13,8	26,7	14,7
13. Świętokrzyskie	171	-	-	41	71	59	14,6	-	-	10,9	22,3	22,7
14. Warmińsko-mazurskie	88	-	2	22	35	29	6,5	-	2,8	4,8	9,4	11,1
15. Wielkopolskie	233	1	3	81	109	39	6,7	0,2	1,7	6,7	12,2	6,1
16. Zachodniopomorskie	190	5	5	66	80	34	11,6	2,2	6,3	12,2	18,2	9,9

Tabela XXIV

Zapadalność na gruźlicę płuc (bez wznów) w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships.

Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	3753	42	50	1104	1581	976	10,0	0,7	2,7	8,7	16,0	13,1
1. Dolnośląskie	264	2	4	84	119	55	9,2	0,5	3,0	8,4	16,0	9,2
2. Kujawsko-pomorskie	203	1	-	68	85	49	10,1	0,3	-	10,2	15,9	12,3
3. Lubelskie	270	6	5	70	89	100	13,4	2,0	4,8	10,6	16,6	24,0
4. Lubuskie	58	2	-	20	23	13	5,9	1,4	-	6,1	8,8	6,7
5. Łódzkie	297	1	7	84	109	96	12,5	0,3	6,2	11,1	17,1	18,4
6. Małopolskie	305	3	1	74	138	89	8,9	0,5	0,6	6,1	15,9	14,4
7. Mazowieckie	590	8	9	195	232	146	10,7	0,9	3,3	10,2	16,8	14,0
8. Opolskie	95	-	-	30	38	27	10,1	-	-	9,7	14,2	14,0
9. Podkarpackie	185	4	1	42	82	56	8,9	1,2	0,9	5,9	14,9	14,5
10. Podlaskie	60	1	-	12	32	15	5,3	0,6	-	3,2	10,4	6,7
11. Pomorskie	242	7	6	66	104	59	10,3	1,8	4,9	8,0	17,6	13,7
12. Śląskie	575	1	7	173	274	120	13,3	0,2	3,5	12,3	23,1	13,2
13. Świętokrzyskie	147	-	-	33	60	54	12,5	-	-	8,8	18,8	20,8
14. Warmińsko-mazurskie	80	-	2	19	30	29	5,9	-	2,8	4,2	8,1	11,1
15. Wielkopolskie	212	1	3	72	99	37	6,1	0,2	1,7	6,0	11,1	5,8
16. Zachodniopomorskie	170	5	5	62	67	31	10,4	2,2	6,3	11,4	15,2	9,0

Tabela XXV

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023.

Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	3460	10	40	1083	1529	798	9,2	0,2	2,1	8,5	15,5	10,7
1. Dolnośląskie	290	-	4	90	132	64	10,1	-	3,0	9,0	17,8	10,7
2. Kujawsko-pomorskie	221	1	-	70	95	55	11,0	0,3	-	10,5	17,7	13,8
3. Lubelskie	237	3	5	66	85	78	11,7	1,0	4,8	9,9	15,9	18,7
4. Lubuskie	45	-	-	15	21	9	4,6	-	-	4,6	8,1	4,6
5. Łódzkie	210	1	5	70	84	50	8,9	0,3	4,4	9,2	13,2	9,6
6. Małopolskie	277	1	-	76	129	71	8,1	0,2	-	6,3	14,8	11,4
7. Mazowieckie	541	1	8	186	227	119	9,8	0,1	2,9	9,7	16,4	11,4
8. Opolskie	89	-	-	30	40	19	9,5	-	-	9,7	15,0	9,8
9. Podkarpackie	148	1	1	35	73	38	7,1	0,3	0,9	4,9	13,3	9,8
10. Podlaskie	60	-	-	16	29	15	5,3	-	-	4,2	9,4	6,7
11. Pomorskie	235	2	4	67	112	50	10,0	0,5	3,3	8,1	18,9	11,6
12. Śląskie	510	-	6	169	244	91	11,8	-	3,0	12,0	20,6	10,0
13. Świętokrzyskie	145	-	-	37	59	49	12,4	-	-	9,8	18,5	18,9
14. Warmińsko-mazurskie	74	-	2	18	26	28	5,4	-	2,8	4,0	7,0	10,7
15. Wielkopolskie	211	-	2	78	99	32	6,0	-	1,1	6,5	11,1	5,0
16. Zachodniopomorskie	167	-	3	60	74	30	10,2	-	3,8	11,1	16,8	8,7

Tabela XXVI

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów) w Polsce w roku 2023 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.

Bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	3054	8	39	964	1320	723	8,1	0,1	2,1	7,6	13,3	9,7
1. Dolnośląskie	247	-	4	79	113	51	8,6	-	3,0	7,9	15,2	8,6
2. Kujawsko-pomorskie	197	1	-	67	82	47	9,8	0,3	-	10,1	15,3	11,8
3. Lubelskie	207	3	5	56	71	72	10,3	1,0	4,8	8,4	13,3	17,3
4. Lubuskie	40	-	-	15	17	8	4,1	-	-	4,6	6,5	4,1
5. Łódzkie	193	1	5	65	74	48	8,1	0,3	4,4	8,6	11,6	9,2
6. Małopolskie	248	1	-	67	116	64	7,2	0,2	-	5,5	13,3	10,3
7. Mazowieckie	461	1	8	160	187	105	8,4	0,1	2,9	8,4	13,5	10,0
8. Opolskie	76	-	-	25	33	18	8,1	-	-	8,1	12,4	9,3
9. Podkarpackie	136	1	1	34	62	38	6,6	0,3	0,9	4,8	11,3	9,8
10. Podlaskie	52	-	-	11	28	13	4,6	-	-	2,9	9,1	5,8
11. Pomorskie	209	-	3	62	98	46	8,9	-	2,5	7,5	16,6	10,6
12. Śląskie	452	-	6	150	214	82	10,4	-	3,0	10,6	18,0	9,0
13. Świętokrzyskie	127	-	-	30	51	46	10,8	-	-	8,0	16,0	17,7
14. Warmińsko-mazurskie	68	-	2	17	21	28	5,0	-	2,8	3,7	5,7	10,7
15. Wielkopolskie	192	-	2	70	90	30	5,5	-	1,1	5,8	10,1	4,7
16. Zachodniopomorskie	149	-	3	56	63	27	9,1	-	3,8	10,3	14,3	7,9

Tabela XXVII

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wg metod badania bakteriologicznego i województw w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności.

Bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by methods of bacteriological examination and voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers			Współczynniki / Rates		
	Gruźlica płuc ogółem Total PTB	Gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie PTB confirmed	Gruźlica płuc potwierdzona, rozmaz dodatni PTB conf. s+	Gruźlica płuc ogółem Total PTB	Gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie PTB confirmed	Gruźlica płuc potwierdzona, rozmaz dodatni PTB conf. s+
POLSKA	4265	3460	2221	11,3	9,2	5,9
1. Dolnośląskie	310	290	187	10,8	10,1	6,5
2. Kujawsko-pomorskie	229	221	149	11,4	11,0	7,4
3. Lubelskie	317	237	138	15,7	11,7	6,8
4. Lubuskie	66	45	28	6,8	4,6	2,9
5. Łódzkie	328	210	105	13,8	8,9	4,4
6. Małopolskie	344	277	188	10,0	8,1	5,5
7. Mazowieckie	686	541	298	12,5	9,8	5,4
8. Opolskie	109	89	72	11,6	9,5	7,7
9. Podkarpackie	201	148	102	9,7	7,1	4,9
10. Podlaskie	71	60	36	6,2	5,3	3,2
11. Pomorskie	269	235	147	11,4	10,0	6,2
12. Śląskie	653	510	343	15,1	11,8	7,9
13. Świętokrzyskie	171	145	101	14,6	12,4	8,6
14. Warmińsko-mazurskie	88	74	57	6,5	5,4	4,2
15. Wielkopolskie	233	211	145	6,7	6,0	4,2
16. Zachodniopomorskie	190	167	125	11,6	10,2	7,6

Tabela XXVIII

**Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie z dodatnim wynikiem bakterioskopii w Polsce w 2023 roku
wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.**

**Cases and notification rates of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis with positive sputum smear by age groups and
voivodeships. Poland 2023. Rates per 100.000 population.**

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	2221	4	18	725	1024	450	5,9	0,1	1,0	5,7	10,4	6,0
1. Dolnośląskie	187	-	1	67	84	35	6,5	-	0,8	6,7	11,3	5,9
2. Kujawsko-pomorskie	149	1	-	46	70	32	7,4	0,3	-	6,9	13,1	8,0
3. Lubelskie	138	1	1	40	56	40	6,8	0,3	1,0	6,0	10,5	9,6
4. Lubuskie	28	-	-	11	12	5	2,9	-	-	3,4	4,6	2,6
5. Łódzkie	105	1	2	31	47	24	4,4	0,3	1,8	4,1	7,4	4,6
6. Małopolskie	188	-	-	56	94	38	5,5	-	-	4,6	10,8	6,1
7. Mazowieckie	298	-	2	106	127	63	5,4	-	0,7	5,5	9,2	6,0
8. Opolskie	72	-	-	23	36	13	7,7	-	-	7,5	13,5	6,7
9. Podkarpackie	102	1	-	25	53	23	4,9	0,3	-	3,5	9,6	5,9
10. Podlaskie	36	-	-	11	16	9	3,2	-	-	2,9	5,2	4,0
11. Pomorskie	147	-	2	37	80	28	6,2	-	1,6	4,5	13,5	6,5
12. Śląskie	343	-	5	124	162	52	7,9	-	2,5	8,8	13,7	5,7
13. Świętokrzyskie	101	-		29	39	33	8,6	-	0,0	7,7	12,2	12,7
14. Warmińsko- mazurskie	57	-	2	16	19	20	4,2	-	2,8	3,5	5,1	7,7
15. Wielkopolskie	145	-	2	59	64	20	4,2	-	1,1	4,9	7,2	3,1
16. Zachodniopomorskie	125	-	1	44	65	15	7,6	-	1,3	8,1	14,8	4,4

Tabela XXIX

**Zapadalność na gruźlicę pozapłucną w Polsce w 2023 roku
wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
*Extrapulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.***

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	171	7	10	54	41	59	0,5	0,1	0,5	0,4	0,4	0,8
1. Dolnośląskie	13	-	-	6	2	5	0,5	-	-	0,6	0,3	0,8
2. Kujawsko-pomorskie	12	-	1	5	3	3	0,6	-	1,0	0,8	0,6	0,8
3. Lubelskie	9	1	2	2	2	2	0,4	0,3	1,9	0,3	0,4	0,5
4. Lubuskie	2	-	-	1	1	-	0,2	-	-	0,3	0,4	-
5. Łódzkie	13	1	2	2	3	5	0,5	0,3	1,8	0,3	0,5	1,0
6. Małopolskie	19	-	1	4	8	6	0,6	-	0,6	0,3	0,9	1,0
7. Mazowieckie	19	1	1	9	5	3	0,3	0,1	0,4	0,5	0,4	0,3
8. Opolskie	3	-	-	1	2	-	0,3	-	-	0,3	0,7	-
9. Podkarpackie	9	-	-	2	4	3	0,4	-	-	0,3	0,7	0,8
10. Podlaskie	1	-	-	-	-	1	0,1	-	-	-	-	0,4
11. Pomorskie	9	1	1	3	2	2	0,4	0,3	0,8	0,4	0,3	0,5
12. Śląskie	29	2	-	7	6	14	0,7	0,3	-	0,5	0,5	1,5
13. Świętokrzyskie	11	-	1	4	-	6	0,9	-	1,8	1,1	-	2,3
14. Warmińsko-mazurskie	3	-	-	1	-	2	0,2	-	-	0,2	-	0,8
15. Wielkopolskie	15	1	1	7	1	5	0,4	0,2	0,6	0,6	0,1	0,8
16. Zachodniopomorskie	4	-	-	-	2	2	0,2	-	-	-	0,5	0,6

Tabela XXX

**Zachorowania na gruźlicę pozapłucną potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2023 roku
wg grup wieku i województw.**

Culture confirmed extrapulmonary tuberculosis by age groups and voivodeships. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynnik/ Ratio
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem
POLSKA	94	1	8	39	19	27	0,2
1. Dolnośląskie	10	-	-	4	2	4	0,3
2. Kujawsko-pomorskie	7	-	1	3	2	1	0,3
3. Lubelskie	3	-	2	1	-	-	0,1
4. Lubuskie	1	-	-	-	1	-	0,1
5. Łódzkie	1	-	1	-	-	-	0,0
6. Małopolskie	11	-		3	4	4	0,3
7. Mazowieckie	14	-	1	8	4	1	0,3
8. Opolskie	0	-	-	-	-	-	-
9. Podkarpackie	4	-	-	1	1	2	0,2
10. Podlaskie	1	-	-	-	-	1	0,1
11. Pomorskie	6	-	1	3	1	1	0,3
12. Śląskie	12	-	-	5	2	5	0,3
13. Świętokrzyskie	9	-	1	4	-	4	0,8
14. Warmińsko-mazurskie	1	-	-	1	-	-	0,1
15. Wielkopolskie	13	1	1	6	1	4	0,4
16. Zachodniopomorskie	1	-	-	-	1	-	0,1

Tabela XXXI

Zachorowania na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw.
Tuberculosis cases by site of disease, history of previous treatment and voivodeships. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	Gruźlica wszystkich postaci TB all forms			Gruźlica płuc. Pulmonary TB			Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB		
	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses
Polska	4436	3920	516	4265	3753	512	171	167	4
1. Dolnośląskie	323	275	48	310	264	46	13	11	2
2. Kujawsko-pomorskie	241	215	26	229	203	26	12	12	-
3. Lubelskie	326	279	47	317	270	47	9	9	-
4. Lubuskie	68	60	8	66	58	8	2	2	-
5. Łódzkie	341	310	31	328	297	31	13	13	-
6. Małopolskie	363	324	39	344	305	39	19	19	-
7. Mazowieckie	705	609	96	686	590	96	19	19	-
8. Opolskie	112	98	14	109	95	14	3	3	-
9. Podkarpackie	210	194	16	201	185	16	9	9	-
10. Podlaskie	72	61	11	71	60	11	1	1	-
11. Pomorskie	278	250	28	269	242	27	9	8	1
12. Śląskie	682	603	79	653	575	78	29	28	1
13. Świętokrzyskie	182	158	24	171	147	24	11	11	-
14. Warmińsko- mazurskie	91	83	8	88	80	8	3	3	-
15. Wielkopolskie	248	227	21	233	212	21	15	15	-
16. Zachodniopomorskie	194	174	20	190	170	20	4	4	-

Tabela XXXII

Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2023 roku
wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates by site of disease, history of previous treatment and voivodeships.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Gruźlica wszystkich postaci TB all forms			Gruźlica płuc. Pulmonary TB			Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB		
	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses
Polska	11,8	10,4	1,4	11,3	10,0	1,4	0,5	0,4	0,0
1. Dolnośląskie	11,2	9,5	1,7	10,8	9,2	1,6	0,5	0,4	0,1
2. Kujawsko-pomorskie	12,0	10,7	1,3	11,4	10,1	1,3	0,6	0,6	-
3. Lubelskie	16,2	13,8	2,3	15,7	13,4	2,3	0,4	0,4	-
4. Lubuskie	7,0	6,1	0,8	6,8	5,9	0,8	0,2	0,2	-
5. Łódzkie	14,4	13,1	1,3	13,8	12,5	1,3	0,5	0,5	-
6. Małopolskie	10,6	9,4	1,1	10,0	8,9	1,1	0,6	0,6	-
7. Mazowieckie	12,8	11,1	1,7	12,5	10,7	1,7	0,3	0,3	-
8. Opolskie	11,9	10,4	1,5	11,6	10,1	1,5	0,3	0,3	-
9. Podkarpackie	10,1	9,3	0,8	9,7	8,9	0,8	0,4	0,4	-
10. Podlaskie	6,3	5,3	1,0	6,2	5,3	1,0	0,1	0,1	-
11. Pomorskie	11,8	10,6	1,2	11,4	10,3	1,1	0,4	0,3	0,0
12. Śląskie	15,7	13,9	1,8	15,1	13,3	1,8	0,7	0,6	0,0
13. Świętokrzyskie	15,5	13,5	2,0	14,6	12,5	2,0	0,9	0,9	-
14. Warmińsko-mazurskie	6,7	6,1	0,6	6,5	5,9	0,6	0,2	0,2	-
15. Wielkopolskie	7,1	6,5	0,6	6,7	6,1	0,6	0,4	0,4	-
16. Zachodniopomorskie	11,9	10,6	1,2	11,6	10,4	1,2	0,2	0,2	-

Tabela XXXIII

Zapadalność na gruźlicę (bez wznów) w Polsce w 2023 roku wg lokalizacji zmian i województw.**Współczynniki na 100.000 ludności.****Tuberculosis cases and notification rates (without relapses) by site of disease and voivodeships.****Poland 2023. Rates per 100.000 population.**

Województwa Voivodeships	Gruźlica czynna ogółem TB total		Gruźlica płuc. Pulmonary TB		Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB	
	Liczba / Number	Wsp. /Rate	Liczba / Number	Wsp. /Rate	Liczba / Number	Wsp. /Rate
Polska	3920	10,4	3753	10,0	167	0,4
1. Dolnośląskie	275	9,5	264	9,2	11	0,4
2. Kujawsko-pomorskie	215	10,7	203	10,1	12	0,6
3. Lubelskie	279	13,8	270	13,4	9	0,4
4. Lubuskie	60	6,1	58	5,9	2	0,2
5. Łódzkie	310	13,1	297	12,5	13	0,5
6. Małopolskie	324	9,4	305	8,9	19	0,6
7. Mazowieckie	609	11,1	590	10,7	19	0,3
8. Opolskie	98	10,4	95	10,1	3	0,3
9. Podkarpackie	194	9,3	185	8,9	9	0,4
10. Podlaskie	61	5,3	60	5,3	1	0,1
11. Pomorskie	250	10,6	242	10,3	8	0,3
12. Śląskie	603	13,9	575	13,3	28	0,6
13. Świętokrzyskie	158	13,5	147	12,5	11	0,9
14. Warmińsko-mazurskie	83	6,1	80	5,9	3	0,2
15. Wielkopolskie	227	6,5	212	6,1	15	0,4
16. Zachodniopomorskie	174	10,6	170	10,4	4	0,2

Tabela XXXIV

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci
w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności.**

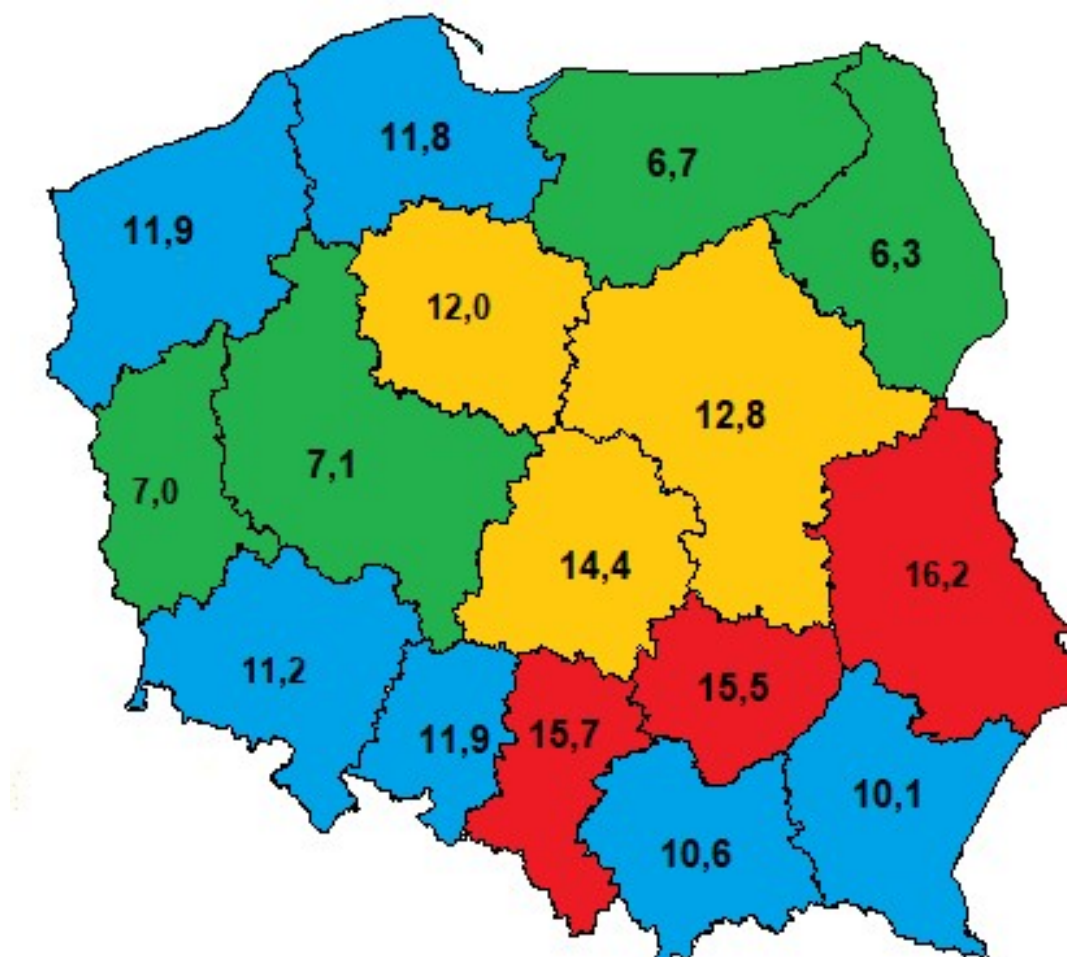
*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	11,8	Polska	11,8
1. Dolnośląskie	11,2	1. Podlaskie	6,3
2. Kujawsko-pomorskie	12,0	2. Warmińsko-mazurskie	6,7
3. Lubelskie	16,2	3. Lubuskie	7,0
4. Lubuskie	7,0	4. Wielkopolskie	7,1
5. Łódzkie	14,4	5. Podkarpackie	10,1
6. Małopolskie	10,6	6. Małopolskie	10,6
7. Mazowieckie	12,8	7. Dolnośląskie	11,2
8. Opolskie	11,9	8. Pomorskie	11,8
9. Podkarpackie	10,1	9. Zachodniopomorskie	11,9
10. Podlaskie	6,3	10. Opolskie	11,9
11. Pomorskie	11,8	11. Kujawsko-pomorskie	12,0
12. Śląskie	15,7	12. Mazowieckie	12,8
13. Świętokrzyskie	15,5	13. Łódzkie	14,4
14. Warmińsko-mazurskie	6,7	14. Świętokrzyskie	15,5
15. Wielkopolskie	7,1	15. Śląskie	15,7
16. Zachodniopomorskie	11,9	16. Lubelskie	16,2

Mapa 1

Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg województw.
Współczynniki na 100.000 ludności.

*Tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2023.
Rates per 100.000 population.*

POLSKA – 11,8

<10

10 - 11

12 - 14

>15

Tabela XXXV

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności.

*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates (without relapses).
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	10,4	Polska	10,4
1. Dolnośląskie	9,5	1. Podlaskie	5,3
2. Kujawsko-pomorskie	10,7	2. Lubuskie	6,1
3. Lubelskie	13,8	3. Warmińsko-mazurskie	6,1
4. Lubuskie	6,1	4. Wielkopolskie	6,5
5. Łódzkie	13,1	5. Podkarpackie	9,3
6. Małopolskie	9,4	6. Małopolskie	9,4
7. Mazowieckie	11,1	7. Dolnośląskie	9,5
8. Opolskie	10,4	8. Opolskie	10,4
9. Podkarpackie	9,3	9. Pomorskie	10,6
10. Podlaskie	5,3	10. Zachodniopomorskie	10,6
11. Pomorskie	10,6	11. Kujawsko-pomorskie	10,7
12. Śląskie	13,9	12. Mazowieckie	11,1
13. Świętokrzyskie	13,5	13. Łódzkie	13,1
14. Warmińsko-mazurskie	6,1	14. Świętokrzyskie	13,5
15. Wielkopolskie	6,5	15. Lubelskie	13,8
16. Zachodniopomorskie	10,6	16. Śląskie	13,9

TABELA XXXVI

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci -
mężczyźni - w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 mężczyzn.**

*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex.
Males. Poland 2023. Rates per 100.000 males.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	18,0	Polska	18,0
1. Dolnośląskie	17,5	1. Lubuskie	9,5
2. Kujawsko-pomorskie	18,7	2. Warmińsko- mazurskie	9,8
3. Lubelskie	25,1	3. Podlaskie	10,3
4. Lubuskie	9,5	4. Wielkopolskie	10,7
5. Łódzkie	21,2	5. Podkarpackie	14,3
6. Małopolskie	16,3	6. Małopolskie	16,3
7. Mazowieckie	19,9	7. Dolnośląskie	17,5
8. Opolskie	19,8	8. Pomorskie	18,1
9. Podkarpackie	14,3	9. Zachodniopomorskie	18,1
10. Podlaskie	10,3	10. Kujawsko-pomorskie	18,7
11. Pomorskie	18,1	11. Opolskie	19,8
12. Śląskie	24,6	12. Mazowieckie	19,9
13. Świętokrzyskie	23,1	13. Łódzkie	21,2
14. Warmińsko-mazurskie	9,8	14. Świętokrzyskie	23,1
15. Wielkopolskie	10,7	15. Śląskie	24,6
16. Zachodniopomorskie	18,1	16. Lubelskie	25,1

Tabela XXXVII

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci - kobiety
- w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 kobiet.**

*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex.
Females. Poland 2023. Rates per 100.000 females.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	5,9	Polska	5,9
1. Dolnośląskie	5,4	1. Podlaskie	2,6
2. Kujawsko-pomorskie	5,8	2. Warmińsko-mazurskie	3,7
3. Lubelskie	7,8	3. Wielkopolskie	3,7
4. Lubuskie	4,6	4. Opolskie	4,5
5. Łódzkie	8,2	5. Lubuskie	4,6
6. Małopolskie	5,2	6. Małopolskie	5,2
7. Mazowieckie	6,3	7. Dolnośląskie	5,4
8. Opolskie	4,5	8. Kujawsko-pomorskie	5,8
9. Podkarpackie	6,1	9. Pomorskie	5,9
10. Podlaskie	2,6	10. Zachodniopomorskie	5,9
11. Pomorskie	5,9	11. Podkarpackie	6,1
12. Śląskie	7,6	12. Mazowieckie	6,3
13. Świętokrzyskie	8,3	13. Śląskie	7,6
14. Warmińsko-mazurskie	3,7	14. Lubelskie	7,8
15. Wielkopolskie	3,7	15. Łódzkie	8,2
16. Zachodniopomorskie	5,9	16. Świętokrzyskie	8,3

Tabela XXXVIII

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania – miasto - w Polsce w roku 2023
Współczynniki na 100.000 ludności.

Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and place of residence – urban areas. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	12,8	Polska	12,8
1. Dolnośląskie	12,3	1. Podlaskie	5,3
2. Kujawsko-pomorskie	12,7	2. Lubuskie	7,2
3. Lubelskie	15,4	3. Warmińsko-mazurskie	7,2
4. Lubuskie	7,2	4. Wielkopolskie	8,3
5. Łódzkie	14,9	5. Podkarpackie	10,3
6. Małopolskie	11,0	6. Małopolskie	11,0
7. Mazowieckie	14,1	7. Zachodniopomorskie	11,8
8. Opolskie	13,5	8. Dolnośląskie	12,3
9. Podkarpackie	10,3	9. Kujawsko-pomorskie	12,7
10. Podlaskie	5,3	10. Opolskie	13,5
11. Pomorskie	13,6	11. Pomorskie	13,6
12. Śląskie	17,8	12. Mazowieckie	14,1
13. Świętokrzyskie	14,5	13. Świętokrzyskie	14,5
14. Warmińsko-mazurskie	7,2	14. Łódzkie	14,9
15. Wielkopolskie	8,3	15. Lubelskie	15,4
16. Zachodniopomorskie	11,8	16. Śląskie	17,8

Tabela XXXIX

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania – wieś - w Polsce w roku 2023.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and place of residence – rural areas. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	10,2	Polska	10,2
1. Dolnośląskie	8,9	1. Wielkopolskie	5,8
2. Kujawsko-pomorskie	11,2	2. Warmińsko-mazurskie	5,9
3. Lubelskie	16,8	3. Lubuskie	6,6
4. Lubuskie	6,6	4. Podlaskie	7,8
5. Łódzkie	13,5	5. Pomorskie	8,7
6. Małopolskie	10,2	6. Dolnośląskie	8,9
7. Mazowieckie	10,3	7. Śląskie	9,4
8. Opolskie	10,2	8. Podkarpackie	10,0
9. Podkarpackie	10,0	9. Opolskie	10,2
10. Podlaskie	7,8	10. Małopolskie	10,2
11. Pomorskie	8,7	11. Mazowieckie	10,3
12. Śląskie	9,4	12. Kujawsko-pomorskie	11,2
13. Świętokrzyskie	16,3	13. Zachodniopomorskie	11,9
14. Warmińsko-mazurskie	5,9	14. Łódzkie	13,5
15. Wielkopolskie	5,8	15. Świętokrzyskie	16,3
16. Zachodniopomorskie	11,9	16. Lubelskie	16,8

Tabela XL

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2023.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	11,3	Polska	11,3
1. Dolnośląskie	10,8	1. Podlaskie	6,2
2. Kujawsko-pomorskie	11,4	2. Warmińsko-mazurskie	6,5
3. Lubelskie	15,7	3. Wielkopolskie	6,7
4. Lubuskie	6,8	4. Lubuskie	6,8
5. Łódzkie	13,8	5. Podkarpackie	9,7
6. Małopolskie	10,0	6. Małopolskie	10,0
7. Mazowieckie	12,5	7. Dolnośląskie	10,8
8. Opolskie	11,6	8. Kujawsko-pomorskie	11,4
9. Podkarpackie	9,7	9. Pomorskie	11,4
10. Podlaskie	6,2	10. Opolskie	11,6
11. Pomorskie	11,4	11. Zachodniopomorskie	11,6
12. Śląskie	15,1	12. Mazowieckie	12,5
13. Świętokrzyskie	14,6	13. Łódzkie	13,8
14. Warmińsko-mazurskie	6,5	14. Świętokrzyskie	14,6
15. Wielkopolskie	6,7	15. Śląskie	15,1
16. Zachodniopomorskie	11,6	16. Lubelskie	15,7

Tabela XLI

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc (bez wznów)
w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności.**
*Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates (without relapse).
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	10,0	Polska	10,0
1. Dolnośląskie	9,2	1. Podlaskie	5,3
2. Kujawsko-pomorskie	10,1	2. Lubuskie	5,9
3. Lubelskie	13,4	3. Warmińsko-mazurskie	5,9
4. Lubuskie	5,9	4. Wielkopolskie	6,1
5. Łódzkie	12,5	5. Małopolskie	8,9
6. Małopolskie	8,9	6. Podkarpackie	8,9
7. Mazowieckie	10,7	7. Dolnośląskie	9,2
8. Opolskie	10,1	8. Kujawsko-pomorskie	10,1
9. Podkarpackie	8,9	9. Opolskie	10,1
10. Podlaskie	5,3	10. Pomorskie	10,3
11. Pomorskie	10,3	11. Zachodniopomorskie	10,4
12. Śląskie	13,3	12. Mazowieckie	10,7
13. Świętokrzyskie	12,5	13. Łódzkie	12,5
14. Warmińsko-mazurskie	5,9	14. Świętokrzyskie	12,5
15. Wielkopolskie	6,1	15. Śląskie	13,3
16. Zachodniopomorskie	10,4	16. Lubelskie	13,4

Tabela XLII

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie. Polska 2023 rok. Współczynniki na 100.000 ludności.

*Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	9,4	Polska	9,4
1. Dolnośląskie	10,4	1. Lubuskie	4,7
2. Kujawsko-pomorskie	11,4	2. Podlaskie	5,3
3. Lubelskie	11,9	3. Warmińsko-mazurskie	5,5
4. Lubuskie	4,7	4. Wielkopolskie	6,4
5. Łódzkie	8,9	5. Podkarpackie	7,3
6. Małopolskie	8,4	6. Małopolskie	8,4
7. Mazowieckie	10,1	7. Łódzkie	8,9
8. Opolskie	9,5	8. Opolskie	9,5
9. Podkarpackie	7,3	9. Mazowieckie	10,1
10. Podlaskie	5,3	10. Pomorskie	10,2
11. Pomorskie	10,2	11. Zachodniopomorskie	10,3
12. Śląskie	12,0	12. Dolnośląskie	10,4
13. Świętokrzyskie	13,1	13. Kujawsko-pomorskie	11,4
14. Warmińsko-mazurskie	5,5	14. Lubelskie	11,9
15. Wielkopolskie	6,4	15. Śląskie	12,0
16. Zachodniopomorskie	10,3	16. Świętokrzyskie	13,1

Tabela XLIII

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów). Polska 2023 rok.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates (without relapses). Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	8,3	Polska	8,3
1. Dolnośląskie	8,8	1. Lubuskie	4,2
2. Kujawsko-pomorskie	10,2	2. Podlaskie	4,6
3. Lubelskie	10,4	3. Warmińsko-mazurskie	5,1
4. Lubuskie	4,2	4. Wielkopolskie	5,9
5. Łódzkie	8,2	5. Podkarpackie	6,7
6. Małopolskie	7,6	6. Małopolskie	7,6
7. Mazowieckie	8,6	7. Opolskie	8,1
8. Opolskie	8,1	8. Łódzkie	8,2
9. Podkarpackie	6,7	9. Mazowieckie	8,6
10. Podlaskie	4,6	10. Dolnośląskie	8,8
11. Pomorskie	9,1	11. Pomorskie	9,1
12. Śląskie	10,7	12. Zachodniopomorskie	9,2
13. Świętokrzyskie	11,6	13. Kujawsko-pomorskie	10,2
14. Warmińsko-mazurskie	5,1	14. Lubelskie	10,4
15. Wielkopolskie	5,9	15. Śląskie	10,7
16. Zachodniopomorskie	9,2	16. Świętokrzyskie	11,6

Tabela XLIV

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie, z dodatnim wynikiem bakterioskopii. Polska 2023 rok.

Współczynniki na 100.000 ludności.

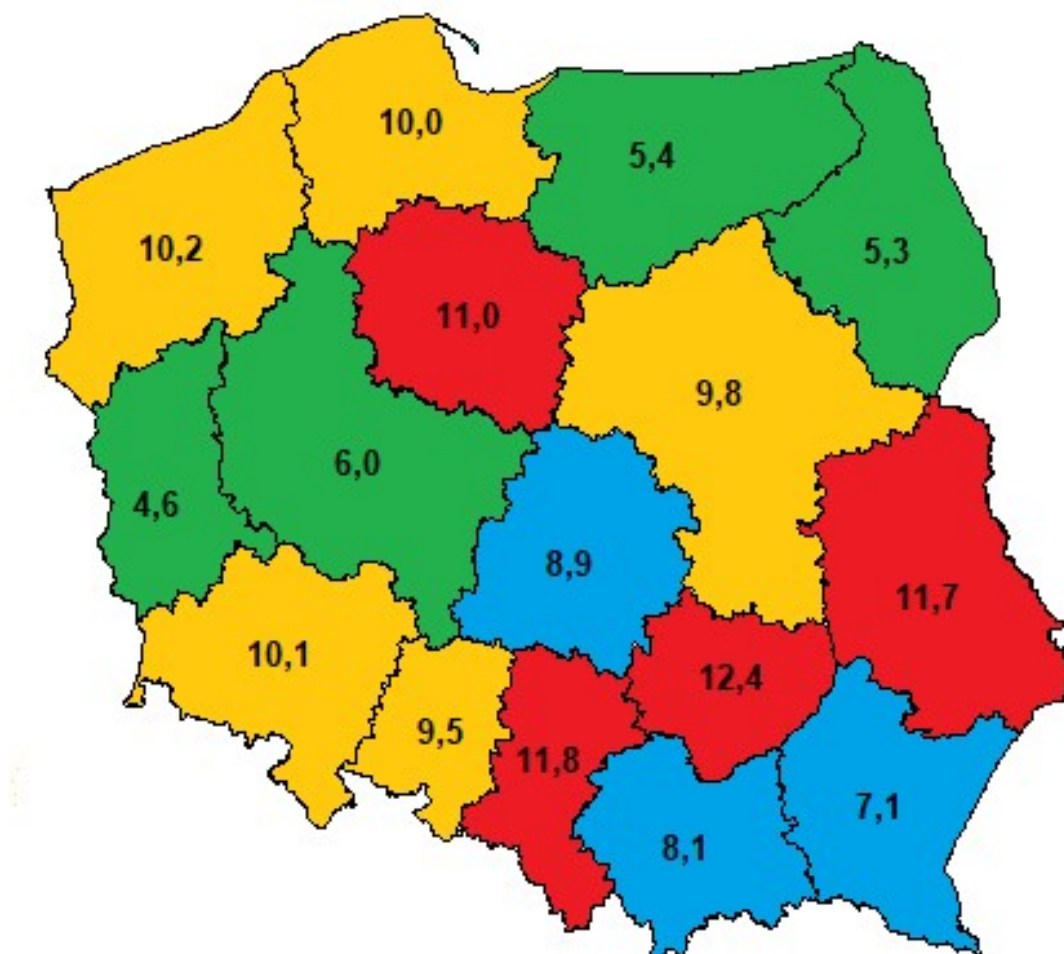
Rank-list of voivodeships by notification rates of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis with positive sputum smear. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynni ki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynnik i Rates
Polska	5,9	Polska	5,9
1. Dolnośląskie	6,5	1. Lubuskie	2,9
2. Kujawsko-pomorskie	7,4	2. Podlaskie	3,2
3. Lubelskie	6,8	3. Warmińsko- mazurskie	4,2
4. Lubuskie	2,9	4. Wielkopolskie	4,2
5. Łódzkie	4,4	5. Łódzkie	4,4
6. Małopolskie	5,5	6. Podkarpackie	4,9
7. Mazowieckie	5,4	7. Mazowieckie	5,4
8. Opolskie	7,7	8. Małopolskie	5,5
9. Podkarpackie	4,9	9. Pomorskie	6,2
10. Podlaskie	3,2	10. Dolnośląskie	6,5
11. Pomorskie	6,2	11. Lubelskie	6,8
12. Śląskie	7,9	12. Kujawsko-pomorskie	7,4
13. Świętokrzyskie	8,6	13. Zachodniopomorskie	7,6
14. Warmińsko- mazurskie	4,2	14. Opolskie	7,7
15. Wielkopolskie	4,2	15. Śląskie	7,9
16. Zachodniopomorskie	7,6	16. Świętokrzyskie	8,6

Mapa 2

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2023 roku wg województw. Współczynniki na 100.000 ludności.

*Notification rates of bacteriologically confirmed tuberculosis by voivodeships.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

POLSKA 9,2

< 6

7 – 8

9 – 10

> 11

Tabela XLV

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności.

Rank-list of voivodeships by notification rates of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis. Poland 2023. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynnik Rates
Polska	9,2	Polska	9,2
1. Dolnośląskie	10,1	1. Lubuskie	4,6
2. Kujawsko-pomorskie	11,0	2. Podlaskie	5,3
3. Lubelskie	11,7	3. Warmińsko-mazurskie	5,4
4. Lubuskie	4,6	4. Wielkopolskie	6,0
5. Łódzkie	8,9	5. Podkarpackie	7,1
6. Małopolskie	8,1	6. Małopolskie	8,1
7. Mazowieckie	9,8	7. Łódzkie	8,9
8. Opolskie	9,5	8. Opolskie	9,5
9. Podkarpackie	7,1	9. Mazowieckie	9,8
10. Podlaskie	5,3	10. Pomorskie	10,0
11. Pomorskie	10,0	11. Dolnośląskie	10,1
12. Śląskie	11,8	12. Zachodniopomorskie	10,2
13. Świętokrzyskie	12,4	13. Kujawsko-pomorskie	11,0
14. Warmińsko-mazurskie	5,4	14. Lubelskie	11,7
15. Wielkopolskie	6,0	15. Śląskie	11,8
16. Zachodniopomorskie	10,2	16. Świętokrzyskie	12,4

Tabela XLVI

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę pozapłucną
w Polsce w roku 2023. Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Rank-list of voivodeships by extrapulmonary tuberculosis notification rates.
Poland 2023. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	0,5	Polska	0,5
1. Dolnośląskie	0,5	1. Podlaskie	0,1
2. Kujawsko-pomorskie	0,6	2. Lubuskie	0,2
3. Lubelskie	0,4	3. Warmińsko-mazurskie	0,2
4. Lubuskie	0,2	4. Zachodniopomorskie	0,2
5. Łódzkie	0,5	5. Opolskie	0,3
6. Małopolskie	0,6	6. Mazowieckie	0,3
7. Mazowieckie	0,3	7. Pomorskie	0,4
8. Opolskie	0,3	8. Wielkopolskie	0,4
9. Podkarpackie	0,4	9. Podkarpackie	0,4
10. Podlaskie	0,1	10. Lubelskie	0,4
11. Pomorskie	0,4	11. Dolnośląskie	0,5
12. Śląskie	0,7	12. Łódzkie	0,5
13. Świętokrzyskie	0,9	13. Małopolskie	0,6
14. Warmińsko-mazurskie	0,2	14. Kujawsko-pomorskie	0,6
15. Wielkopolskie	0,4	15. Śląskie	0,7
16. Zachodniopomorskie	0,2	16. Świętokrzyskie	0,9

Rycina 7

Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc
wg województw. Polska 2023 rok.

Percentage of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases in total PTB notified cases by voivodships. Poland 2023.

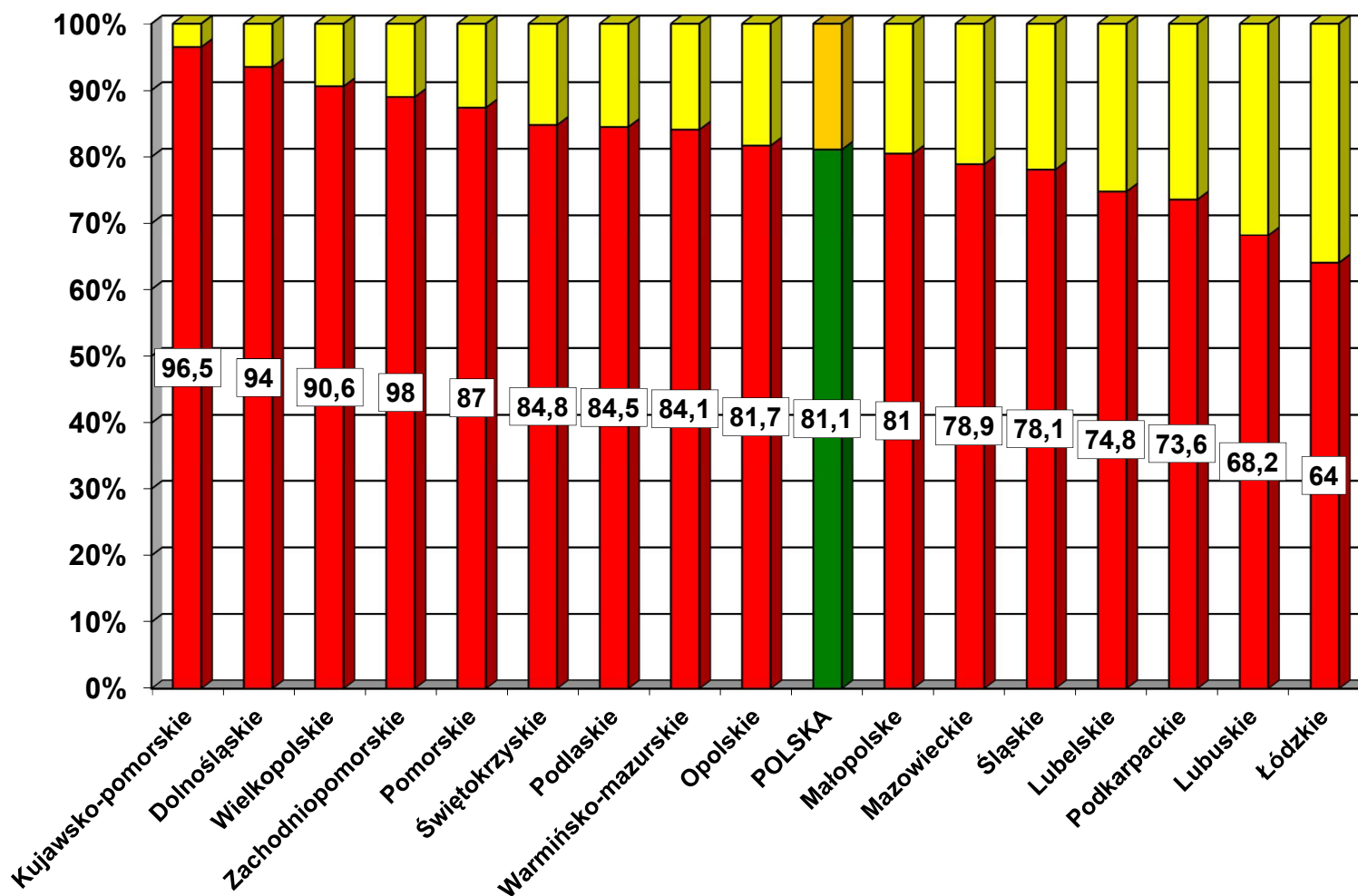

Tabela XLVII

Ranking województw wg udziału gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie wśród chorych na gruźlicę. Polska 2023 rok.

Rank-list of bacteriologically voivodeships by percentage of confirmed tuberculosis cases in total registered TB cases. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	80,1%	Polska	80,1%
1. Dolnośląskie	92,9%	1. Kujawsko-pomorskie	94,6%
2. Kujawsko-pomorskie	94,6%	2. Dolnośląskie	92,9%
3. Lubelskie	73,6%	3. Wielkopolskie	90,3%
4. Lubuskie	67,6%	4. Pomorskie	86,7%
5. Łódzkie	61,9%	5. Zachodniopomorskie	86,6%
6. Małopolskie	79,3%	6. Podlaskie	84,7%
7. Mazowieckie	78,7%	7. Świętokrzyskie	84,6%
8. Opolskie	79,5%	8. Warmińsko-mazurskie	82,4%
9. Podkarpackie	72,4%	9. Opolskie	79,5%
10. Podlaskie	84,7%	10. Małopolskie	79,3%
11. Pomorskie	86,7%	11. Mazowieckie	78,7%
12. Śląskie	76,5%	12. Śląskie	76,5%
13. Świętokrzyskie	84,6%	13. Lubelskie	73,6%
14. Warmińsko-mazurskie	82,4%	14. Podkarpackie	72,4%
15. Wielkopolskie	90,3%	15. Lubuskie	67,6%
16. Zachodniopomorskie	86,6%	16. Łódzkie	61,9%

Mapa 3

Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc wg województw. Polska 2023 rok.

Percentage of bacteriologically culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total registered pulmonary TB cases. Poland 2023.

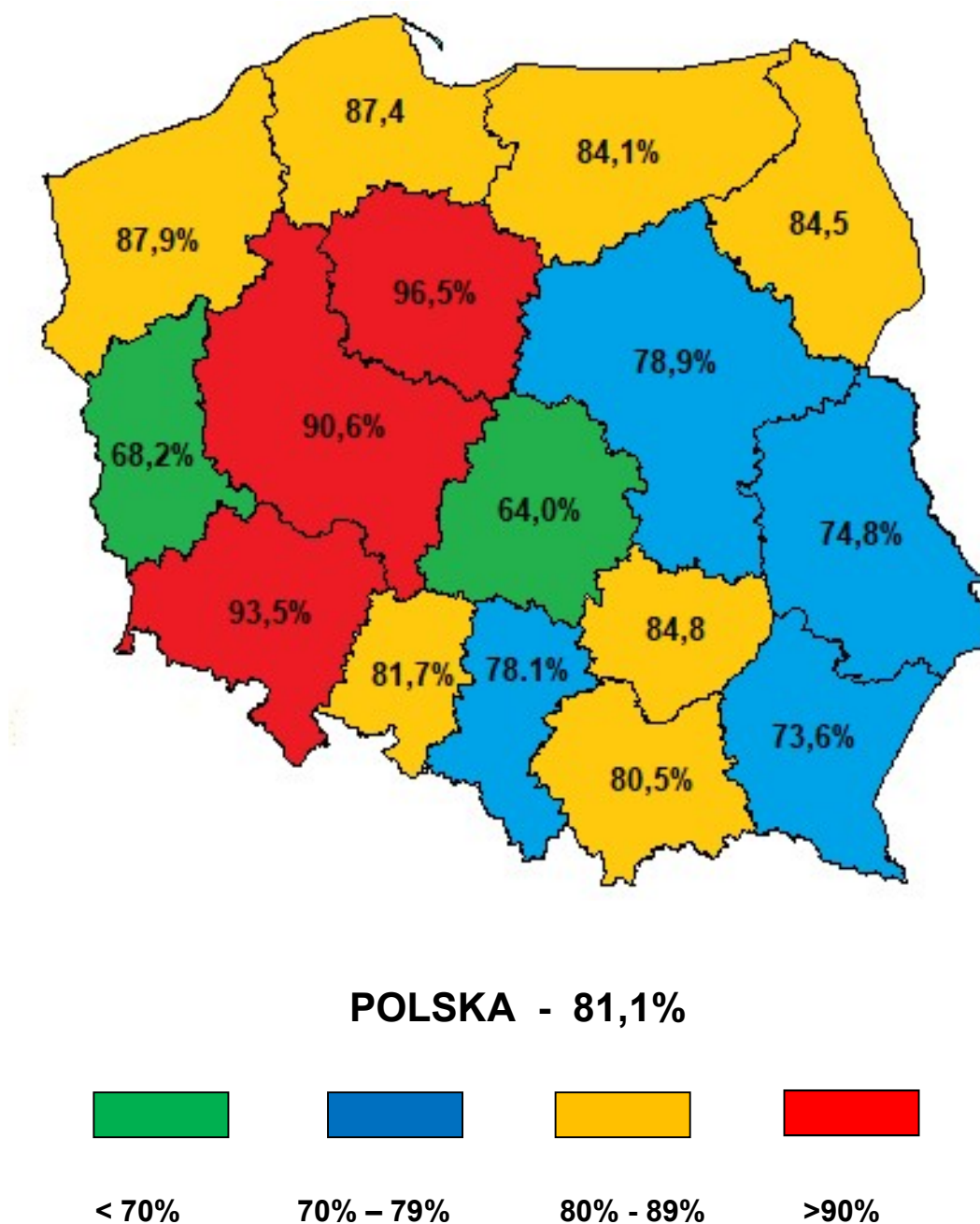

Tabela XLVIII

**Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc.
Polska 2023 rok.**

Rank-list of voivodeships by percentage of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases in total notified pulmonary cases. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	81,1%	Polska	81,1%
1. Dolnośląskie	93,5%	1. Kujawsko-pomorskie	96,5%
2. Kujawsko-pomorskie	96,5%	2. Dolnośląskie	93,5%
3. Lubelskie	74,8%	3. Wielkopolskie	90,6%
4. Lubuskie	68,2%	4. Zachodnio-pomorskie	87,9%
5. Łódzkie	64,0%	5. Pomorskie	87,4%
6. Małopolskie	80,5%	6. Świętokrzyskie	84,8%
7. Mazowieckie	78,9%	7. Podlaskie	84,5%
8. Opolskie	81,7%	8. Warmińsko-mazurskie	84,1%
9. Podkarpackie	73,6%	9. Opolskie	81,7%
10. Podlaskie	84,5%	10. Małopolskie	80,5%
11. Pomorskie	87,4%	11. Mazowieckie	78,9%
12. Śląskie	78,1%	12. Śląskie	78,1%
13. Świętokrzyskie	84,8%	13. Lubelskie	74,8%
14. Warmińsko-mazurskie	84,1%	14. Podkarpackie	73,6%
15. Wielkopolskie	90,6%	15. Lubuskie	68,2%
16. Zachodniopomorskie	87,9%	16. Łódzkie	64,0%

Tabela XLIX

Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie z dodatnim wynikiem bakterioskopii wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc. Polska 2023 rok.

Rank-list of voivodeships by percentage of bacteriologically confirmed pulmonary tuberculosis cases with positive sputum smear in total notified pulmonary cases. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	52,1%	Polska	52,1%
1. Dolnośląskie	60,3%	1. Opolskie	66,1%
2. Kujawsko-pomorskie	65,1%	2. Zachodniopomorskie	65,8%
3. Lubelskie	43,5%	3. Kujawsko-pomorskie	65,1%
4. Lubuskie	42,4%	4. Warmińsko-mazurskie	64,8%
5. Łódzkie	32,0%	5. Wielkopolskie	62,2%
6. Małopolskie	54,7%	6. Dolnośląskie	60,3%
7. Mazowieckie	43,4%	7. Świętokrzyskie	59,1%
8. Opolskie	66,1%	8. Małopolskie	54,7%
9. Podkarpackie	50,7%	9. Pomorskie	54,6%
10. Podlaskie	50,7%	10. Śląskie	52,5%
11. Pomorskie	54,6%	11. Podkarpackie	50,7%
12. Śląskie	52,5%	12. Podlaskie	50,7%
13. Świętokrzyskie	59,1%	13. Lubelskie	43,5%
14. Warmińsko-mazurskie	64,8%	14. Mazowieckie	43,4%
15. Wielkopolskie	62,2%	15. Lubuskie	42,4%
16. Zachodniopomorskie	65,8%	16. Łódzkie	32,0%

Tabela L

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci
wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce w 2023 roku.
Współczynnik na 100.000 dzieci.**

*Rank-list of voivodeships by pediatric tuberculosis notification rates.
Poland 2023. Rates per 100.000 children.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	0,9	Polska	0,9
1. Dolnośląskie	0,5	1. Opolskie	-
2. Kujawsko-pomorskie	0,3	2. Świętokrzyskie	-
3. Lubelskie	2,4	3. Warmińsko-mazurskie	-
4. Lubuskie	1,4	4. Kujawsko-pomorskie	0,3
5. Łódzkie	0,6	5. Wielkopolskie	0,4
6. Małopolskie	0,5	6. Dolnośląskie	0,5
7. Mazowieckie	1,0	7. Małopolskie	0,5
8. Opolskie	-	8. Śląskie	0,5
9. Podkarpackie	1,2	9. Łódzkie	0,6
10. Podlaskie	0,6	10. Podlaskie	0,6
11. Pomorskie	2,6	11. Mazowieckie	1,0
12. Śląskie	0,5	12. Podkarpackie	1,2
13. Świętokrzyskie	-	13. Lubuskie	1,4
14. Warmińsko-mazurskie	-	14. Zachodniopomorskie	2,2
15. Wielkopolskie	0,4	15. Lubelskie	2,4
16. Zachodniopomorskie	2,2	16. Pomorskie	2,6

Tabela LI

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci
u młodzieży (15-19 lat) w Polsce w 2023 roku.
Współczynnik na 100.000 młodocianych.**

***Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates in adolescents (15-19
years old). Poland 2023. Rates per 100.000 adolescents.***

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczyn niki Rates
Polska	3,3	Polska	3,3
1. Dolnośląskie	3,0	1. Lubuskie	-
2. Kujawsko-pomorskie	1,0	2. Opolskie	-
3. Lubelskie	7,7	3. Podlaskie	-
4. Lubuskie	-	4. Podkarpackie	0,9
5. Łódzkie	8,0	5. Kujawsko-pomorskie	1,0
6. Małopolskie	1,2	6. Małopolskie	1,2
7. Mazowieckie	3,6	7. Świętokrzyskie	1,8
8. Opolskie	-	8. Wielkopolskie	2,2
9. Podkarpackie	0,9	9. Warmińsko-mazurskie	2,8
10. Podlaskie	-	10. Dolnośląskie	3,0
11. Pomorskie	6,5	11. Śląskie	3,5
12. Śląskie	3,5	12. Mazowieckie	3,6
13. Świętokrzyskie	1,8	13. Zachodniopomorskie	6,3
14. Warmińsko- mazurskie	2,8	14. Pomorskie	6,5
15. Wielkopolskie	2,2	15. Lubelskie	7,7
16. Zachodniopomorskie	6,3	16. Łódzkie	8,0

Rycina 8

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci ogółem, dzieci i młodocianych
w Polsce w latach 1957-2023. Współczynniki na 100.000 ludności.**
*Tuberculosis notification rates –children, adolescents and total population.
Poland 1957 – 2023. Rates per 100.000.*

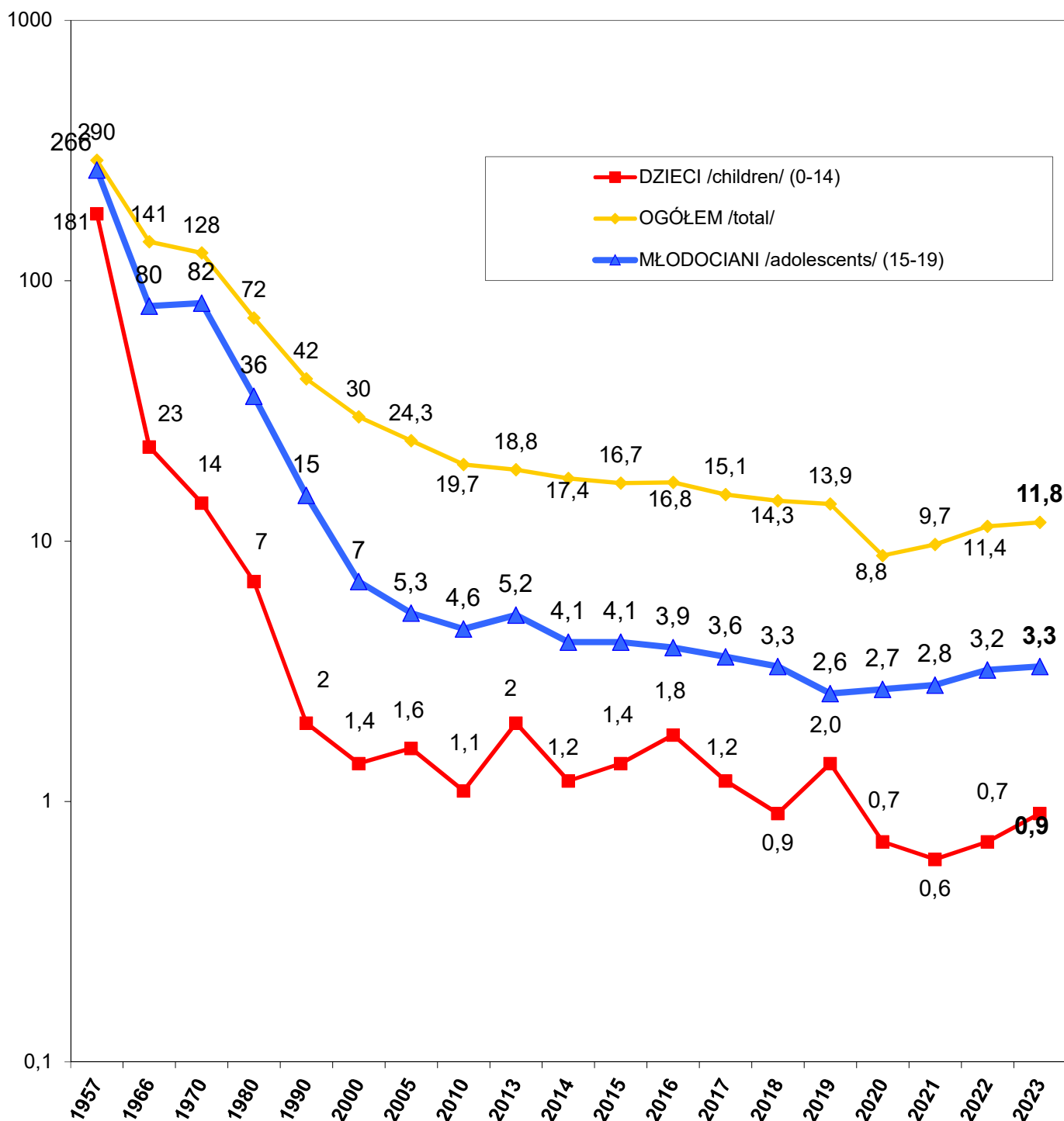

Tabela LII

Ranking województw wg udziału (w %) ponownych zachorowań (wznów) wśród ogółu chorych na gruźlicę zarejestrowanych w Polsce w 2023 roku.

*Rank-list of voivodeships by percentage of relapses in total tuberculosis notified cases.
Poland 2023.*

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	11,6%	Polska	11,6%
1. Dolnośląskie	14,9%	1. Podlaskie	15,3%
2. Kujawsko-pomorskie	10,8%	2. Dolnośląskie	14,9%
3. Lubelskie	14,4%	3. Lubelskie	14,4%
4. Lubuskie	11,8%	4. Mazowieckie	13,6%
5. Łódzkie	9,1%	5. Świętokrzyskie	13,2%
6. Małopolskie	10,7%	6. Opolskie	12,5%
7. Mazowieckie	13,6%	7. Lubuskie	11,8%
8. Opolskie	12,5%	8. Śląskie	11,6%
9. Podkarpackie	7,6%	9. Kujawsko-pomorskie	10,8%
10. Podlaskie	15,3%	10. Małopolskie	10,7%
11. Pomorskie	10,1%	11. Zachodnio-pomorskie	10,3%
12. Śląskie	11,6%	12. Pomorskie	10,1%
13. Świętokrzyskie	13,2%	13. Łódzkie	9,1%
14. Warmińsko-mazurskie	8,8%	14. Warmińsko-mazurskie	8,8%
15. Wielkopolskie	8,5%	15. Wielkopolskie	8,5%
16. Zachodniopomorskie	10,3%	16. Podkarpackie	7,6%

Tabela LIII

Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2023 roku wg płci, wieku i historii poprzedniego leczenia.

Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland in 2023 by sex, age groups and history of previous treatment.

Historia poprzedniego leczenia/ płeć		Grupy wieku – Age groups					
		0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total
Nowe zachor. New cases	M – M	2	8	172	54	5	241
	K – F	4	8	49	18	10	89
	R - T	6	16	221	72	15	330
Wznowy Relapse	M – M	-	-	11	7	-	18
	K – F	-	-	3	1	-	4
	R - T	-	-	14	8	-	22
Ogółem Total	M – M	2	8	183	61	5	259
	K – F	4	8	52	19	10	93
	R - T	6	16	235	80	15	352

Tabela LIV

Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2023 roku wg wieku i stanu bakteriologicznego.

Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland in 2023 by age groups and bacteriological status.

Historia poprzedniego leczenia/ stan bakteriologiczny		Grupy wieku – Age groups					
		0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total
Nowe zachor. New cases	P/conf	-	12	192	64	14	282
	N/conf	6	4	29	8	1	48
	R - T	6	16	221	72	15	330
Wznowy Relapse	P/conf	-	-	13	7	-	20
	N/conf	-	-	1	1	-	2
	R - T	-	-	14	8	-	22
Ogółem Total	P/conf		12	205	71	14	302
	N/conf	6	4	30	9	1	50
	R - T	6	16	235	80	15	352

P/conf – potwierdzony bakteriologicznie

N/conf – niepotwierdzony bakteriologicznie

Rycina 9

Struktura kliniczna zachorowań na gruźlicę w Polsce w 2023 roku.
Clinical profile of tuberculosis cases. Poland 2023.

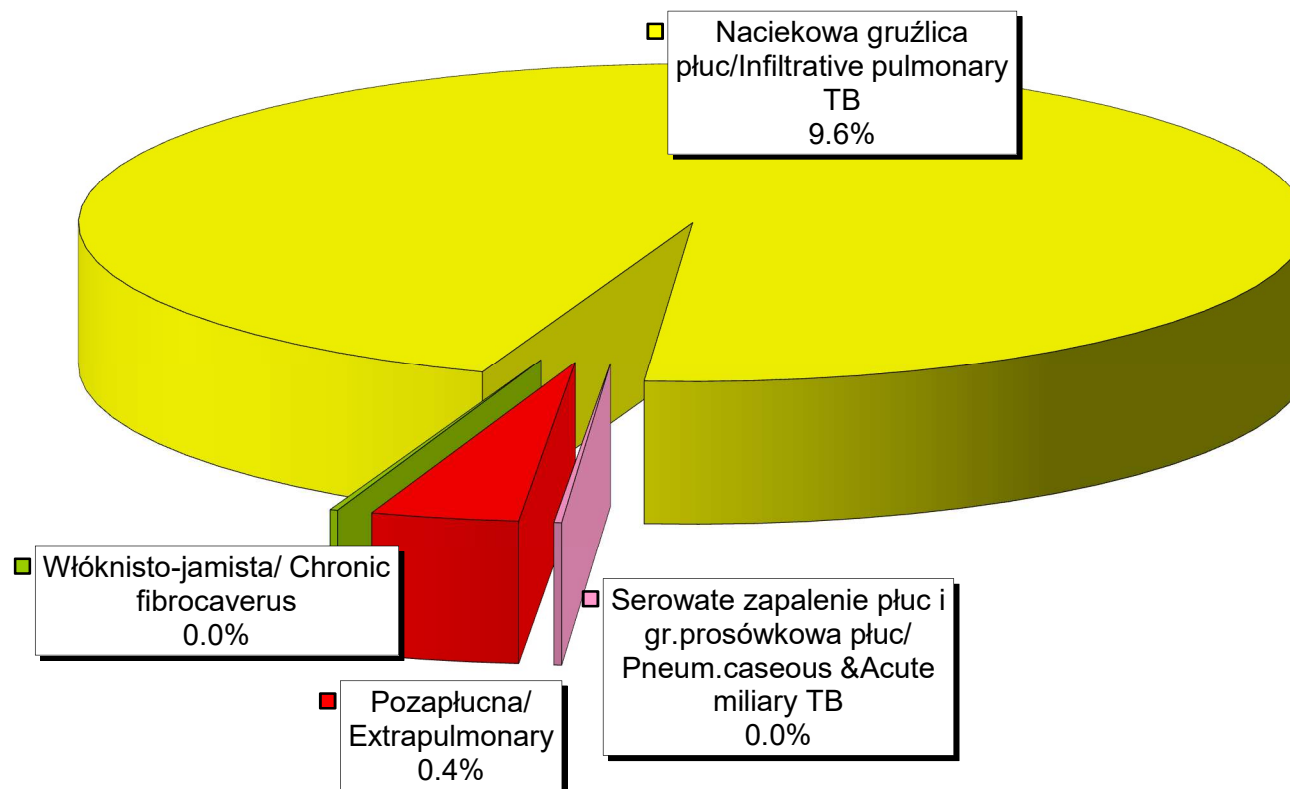

Tabela LV

Udział (w %) ostrych postaci gruźlicy w ogólnej zapadalności na gruźlicę w Polsce w 2023 roku wg województw.

Percentage of acute severe forms of tuberculosis cases in total tuberculosis cases by voivodeships. Poland 2023

Województwa Voivodeships	Gruźlica prosówkowa płuc ostra Acute miliary pulm.TB		Serowate zapalenie płuc Caseous pneum.		Gruźlicze zapalenie opon mózg. Mening.TB	
	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%
Polska	8	0,2%	1	0,0%	5	0,1%
1. Dolnośląskie	-	-	-	-	-	-
2. Kujawsko-pomorskie	-	-	-	-	-	-
3. Lubelskie	1	0,3%	-	-	1	0,3%
4. Lubuskie	-	-	-	-	-	-
5. Łódzkie	-	-	1	0,3%	1	0,3%
6. Małopolskie	-	-	-	-	-	-
7. Mazowieckie	3	0,4%	-	-	-	-
8. Opolskie	1	0,9%	-	-	-	-
9. Podkarpackie	-	-	-	-	-	-
10. Podlaskie	-	-	-	-	-	-
11. Pomorskie	1	0,4%	-	-	1	0,4%
12. Śląskie	2	0,3%	-	-	-	-
13. Świętokrzyskie	-	-	-	-	-	-
14. Warmińsko-mazurskie	-	-	-	-	1	1,1%
15. Wielkopolskie	-	-	-	-	1	0,4%
16. Zachodniopomorskie	-	-	-	-	-	-

Tabela LVI

**Chorzy z lekoopornością prątków zarejestrowani wg województw
w Polsce na dzień 31 XII 2023 (chorobowość wg sprawozdania MZ-13).
*Antituberculous drug resistant cases by voivodeships. Poland 2023 (prevalence).***

Województwa Voivodeships	Liczba lekoopornych na co najmniej 1lek p/prątkowy /Cases resistant to at least one antiTB drug/	Województwa Voivodeships	Liczba chorych z wielolekooporno ścią MDR-TB cases
Polska	102	Polska	56
1. Dolnośląskie	17	1. Dolnośląskie	7
2. Kujawsko-pomorskie	9	2. Kujawsko-pomorskie	5
3. Lubelskie	4	3. Lubelskie	2
4. Lubuskie	3	4. Lubuskie	3
5. Łódzkie	1	5. Łódzkie	1
6. Małopolskie	3	6. Małopolskie	1
7. Mazowieckie	10	7. Mazowieckie	6
8. Opolskie	-	8. Opolskie	-
9. Podkarpackie	1	9. Podkarpackie	-
10. Podlaskie	1	10.Podlaskie	-
11. Pomorskie	9	11.Pomorskie	9
12. Śląskie	5	12.Śląskie	5
13. Świętokrzyskie	21	13.Świętokrzyskie	-
14. Warmińsko- mazurskie	11	14.Warmińsko-mazurskie	11
15. Wielkopolskie	-	15.Wielkopolskie	-
16. Zachodniopomorskie	7	16.Zachodniopomorskie	6

Tabela LVII

Umieralność z powodu gruźlicy wszystkich postaci w Polsce wg grup wieku w latach 1950-2022.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from tuberculosis (all forms) by age groups. Poland 1950-2022. Rates per 100.000 population.

	W grupach wieku / Age groups						W grupach wieku / Age groups					
	Razem Total	0 - 14	15 - 19	20 - 44	45 - 64	65+	Razem Total	0 - 14	15 - 19	20 - 44	45 - 64	65+
	Liczby bezwzględne / Numbers						Współczynniki / Rates					
1950	26.265	3.056	1.647	12.070	7.727	1.765	105,8	41,9	68,3	128,5	174,5	135,9
1955	14.828	1.413	365	5.164	6.012	1.874	54,4	16,7	15,9	52,4	115,8	125,4
1960	11.602	408	85	3.562	5.371	2.176	39,2	4,1	4,4	35,0	92,2	127,6
1965	11.768	120	35	2.539	5.312	3.762	37,4	1,2	1,2	23,5	90,2	175,3
1970	8.306	38	21	1.131	3.313	3.803	25,3	0,4	0,6	9,7	53,4	140,2
1975	4.372	16	8	440	1.539	2.369	12,9	0,2	0,2	3,5	23,0	73,0
1980	2.945	3	3	352	1.070	1.517	8,3	0,0	0,1	2,6	15,0	42,2
1985	2.005	4	-	222	782	997	5,4	0,0	-	1,6	10,1	28,5
1990	1.349	1	2	166	542	638	3,5	0,0	0,1	1,2	7,2	16,6
1995	1.130	1	-	195	467	467	2,9	0,0	-	1,4	5,9	10,9
2000	1.041	-	-	138	417	486	2,7	-	-	1,0	4,7	10,3
2010	575	-	-	79	284	212	1,5	-	-	0,6	2,7	4,1
2012	630	-	-	69	322	239	1,6	-	-	0,5	3,0	4,4
2013	532	-	1	60	266	205	1,4	-	0,0	0,4	2,5	3,7
2014	526	-	1	53	252	220	1,4	-	0,0	0,4	2,4	3,8
2015	537	-	-	91	249	197	1,4	-	-	0,6	2,4	3,3
2016	543	1	-	92	244	206	1,4	0,0	-	0,6	2,4	3,3
2017	490	-	-	70	223	197	1,3	-	-	0,5	2,2	3,1
2018	519	-	-	65	257	197	1,4	-	-	0,5	2,5	3,0
2019	456	-	-	61	211	184	1,2	-	-	0,4	2,1	2,7
2020	474	-	-	57	228	189	1,2	-	-	0,4	2,3	2,7
2021	440	-	-	84	215	141	1,2	-	-	0,6	2,2	2,0
2022	472	-	1	78	233	160	1,2	-	0,1	0,6	2,4	2,2

Rycina 10

Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce w latach 1965-2022. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from tuberculosis (all forms) in Poland 1965-2022. Rates per 100.000 population.

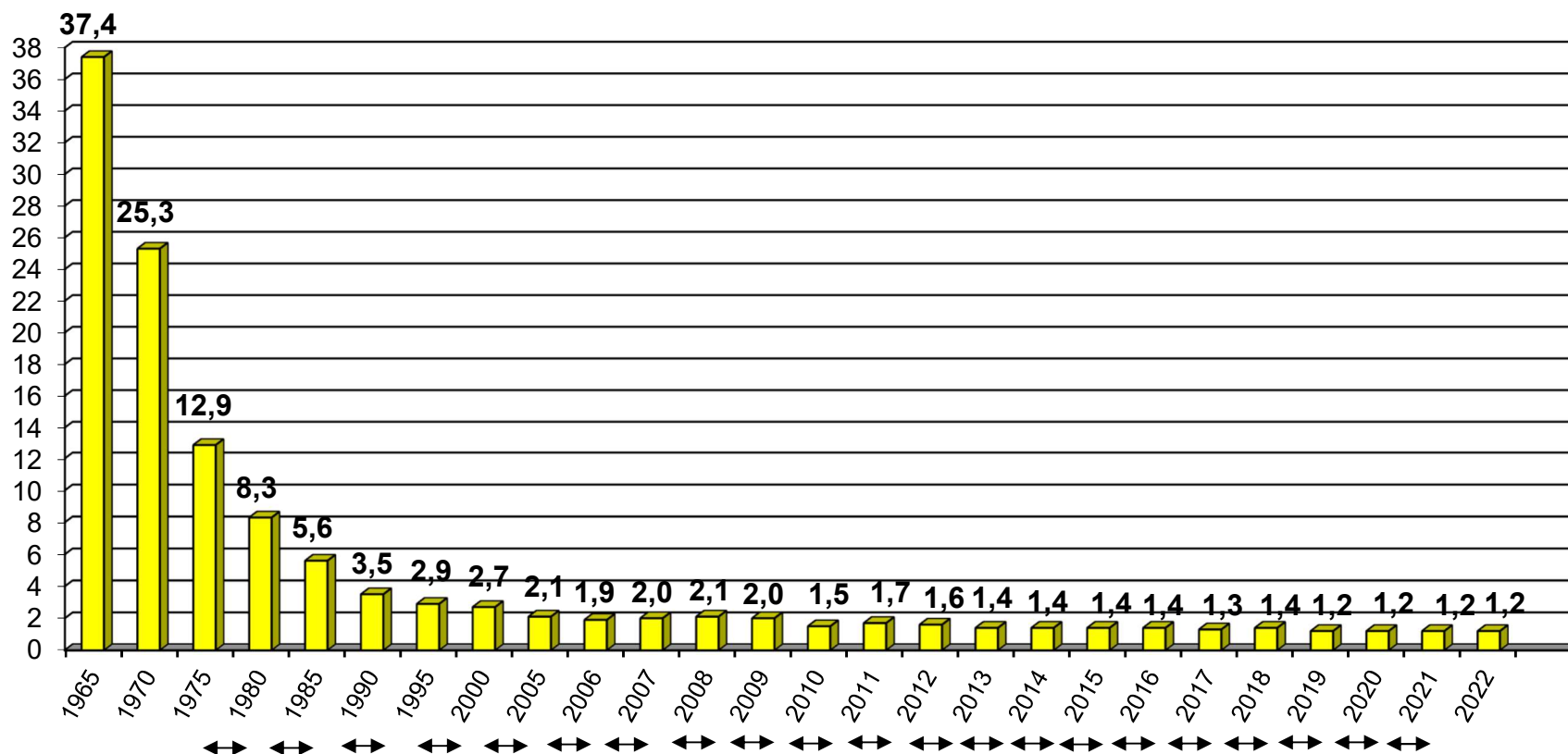

Tabela LVIII

Umieralność z powodu gruźlicy wg lokalizacji zmian, wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2022 roku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from pulmonary and extrapulmonary tuberculosis by age groups, sex and place of residence. Poland 2022.

Rates per 100.000 population.

	Gruźlica (TB)					
	Liczba zgonów / Number of deaths			Współczynniki / Rates		
	Płuc Pulm. TB	Pozapłucna Extrapulm.	Razem Total	Płuc Pulm. TB	Pozapłucna Extrapulm.	Razem Total
Ogółem	461	11	472	1,2	0,0	1,2
0-14	-	-	-	-	-	-
15-19	-	1	1	-	0,1	0,1
20-44	73	5	78	0,6	0,0	0,6
45-64	231	2	233	2,3	0,0	2,4
65+	157	3	160	2,2	0,0	2,2
Mężczyźni Male	382	7	389	2,1	0,0	2,1
Kobiety Female	79	4	83	0,4	0,0	0,4
Miasto Urban area	302	8	310	1,3	0,0	1,4
Wieś Rural area	159	3	162	1,0	0,0	1,1

Tabela LIX

Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce wg płci, miejsca zamieszkania i województw w 2022 roku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from tuberculosis (all forms) by sex, place of residence and voivodeships. Poland 2022. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Ogółem Total		Mężczyźni Male		Kobiety Female		Miasto Urban areas		Wieś Rural areas	
	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate
O G Ó Ł E M	472	1,2	389	2,1	83	0,4	310	1,4	162	1,1
1. Dolnośląskie	47	1,6	39	2,8	8	0,5	35	1,8	12	1,3
2. Kujaw.-pomorskie	19	0,9	13	1,3	6	0,6	12	1,0	7	0,8
3. Lubelskie	33	1,6	26	2,6	7	0,7	16	1,7	17	1,6
4. Lubuskie	11	1,1	10	2,1	1	0,2	7	1,1	4	1,1
5. Łódzkie	27	1,1	16	1,4	11	0,9	15	1,0	12	1,3
6. Małopolskie	41	1,2	32	1,9	9	0,5	17	1,0	24	1,3
7. Mazowieckie	70	1,3	60	2,3	10	0,3	47	1,3	23	1,2
8. Opolskie	6	0,6	6	1,3	0	0,0	5	1,0	1	0,2
9. Podkarpackie	29	1,4	27	2,7	2	0,2	15	1,8	14	1,1
10. Podlaskie	7	0,6	6	1,1	1	0,2	6	0,9	1	0,2
11. Pomorskie	23	1,0	21	1,8	2	0,2	22	1,5	1	0,1
12. Śląskie	89	2,0	75	3,6	14	0,6	74	2,2	15	1,4
13. Świętokrzyskie	10	0,8	7	1,2	3	0,5	6	1,1	4	0,6
14. Warmińsko-mazurskie	12	0,9	9	1,3	3	0,4	6	0,7	6	1,1
15. Wielkopolskie	26	0,7	22	1,3	4	0,2	12	0,6	14	0,9
16. Zachodniopomorskie	22	1,3	20	2,5	2	0,2	15	1,3	7	1,3

Tabela LX

Umieralność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce wg województw w latach 2018-2022.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from tuberculosis (all forms) by voivodeships. Poland 2018-2022. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby/ Numbers					Współczynniki/ Rates				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
POLSKA	519	456	474	440	472	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2
1. Dolnośląskie	51	37	44	41	47	1,8	1,3	1,5	1,4	1,6
2. Kujawsko-pomorskie	12	19	15	17	19	0,6	0,9	0,7	0,8	0,9
3. Lubelskie	30	23	29	39	33	1,4	1,1	1,4	1,9	1,6
4. Lubuskie	14	15	4	6	11	1,4	1,5	0,4	0,6	1,1
5. Łódzkie	44	36	30	21	27	1,8	1,5	1,2	0,9	1,1
6. Małopolskie	46	36	43	34	41	1,4	1,1	1,3	1,0	1,2
7. Mazowieckie	58	52	65	55	70	1,1	1,0	1,2	1,0	1,3
8. Opolskie	13	12	10	13	6	1,3	1,2	1,0	1,3	0,6
9. Podkarpackie	22	20	24	17	29	1,0	0,9	1,1	0,8	1,4
10. Podlaskie	9	8	9	8	7	0,8	0,7	0,8	0,7	0,6
11. Pomorskie	51	25	21	27	23	2,2	1,1	0,9	1,2	1,0
12. Śląskie	90	91	83	80	89	2,0	2,0	1,8	1,8	2,0
13. Świętokrzyskie	10	24	23	12	10	0,8	1,9	1,9	1,0	0,8
14. Warmińsko-mazurskie	24	17	17	19	12	1,7	1,2	1,2	1,3	0,9
15. Wielkopolskie	29	18	29	25	26	0,8	0,5	0,8	0,7	0,7
16. Zachodniopomorskie	16	23	28	26	22	0,9	1,4	1,7	1,5	1,3

Tabela LXI

Ranking województw wg umieralności z powodu gruźlicy w Polsce w roku 2022.
Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by mortality from tuberculosis (all forms).
Poland 2022. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczyn niki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczyn niki Rates
Polska	1,2	Polska	1,2
1. Dolnośląskie	1,6	1. Podlaskie	0,6
2. Kujawsko-pomorskie	0,9	2. Opolskie	0,6
3. Lubelskie	1,6	3. Wielkopolskie	0,7
4. Lubuskie	1,1	4. Świętokrzyskie	0,8
5. Łódzkie	1,1	5. Kujawsko-pomorskie	0,9
6. Małopolskie	1,2	6. Warmińsko-mazurskie	0,9
7. Mazowieckie	1,3	7. Pomorskie	1,0
8. Opolskie	0,6	8. Lubuskie	1,1
9. Podkarpackie	1,4	9. Łódzkie	1,1
10. Podlaskie	0,6	10. Małopolskie	1,2
11. Pomorskie	1,0	11. Mazowieckie	1,3
12. Śląskie	2,0	12. Zachodniopomorskie	1,3
13. Świętokrzyskie	0,8	13. Podkarpackie	1,4
14. Warmińsko-mazurskie	0,9	14. Dolnośląskie	1,6
15. Wielkopolskie	0,7	15. Lubelskie	1,6
16. Zachodniopomorskie	1,3	16. Śląskie	2,0

Tabela LXII

Stopień objęcia szczepieniami BCG noworodków w Polsce w roku w 2023 wg województw (%).

BCG vaccination coverage of newborns by voivodeships. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw	%
POLSKA	90,9	POLSKA	90,9
1. Dolnośląskie	85,9	1. Pomorskie	95,1
2. Kujawsko-pomorskie	93,8	2. Kujawsko-Pomorskie	93,8
3. Lubelskie	90,6	3. Wielkopolskie	92,9
4. Lubuskie	91,2	4. Warmińsko-Mazurskie	92,6
5. Łódzkie	90,8	5. Małopolskie	91,9
6. Małopolskie	91,9	6. Opolskie	91,5
7. Mazowieckie	89,3	7. Lubuskie	91,2
8. Opolskie	91,5	8. Łódzkie	90,8
9. Podkarpackie	90,7	9. Podkarpackie	90,7
10. Podlaskie	90,1	10. Lubelskie	90,6
11. Pomorskie	95,1	11. Śląskie	90,6
12. Śląskie	90,6	12. Podlaskie	90,1
13. Świętokrzyskie	88,4	13. Zachodniopomorskie	89,9
14. Warmińsko-mazurskie	92,6	14. Mazowieckie	89,3
15. Wielkopolskie	92,9	15. Świętokrzyskie	88,4
16. Zachodniopomorskie	89,9	16. Dolnośląskie	85,9

Tabela LXIII

Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc wykrytych z objawów chorobowych w Polsce w 2023 roku.

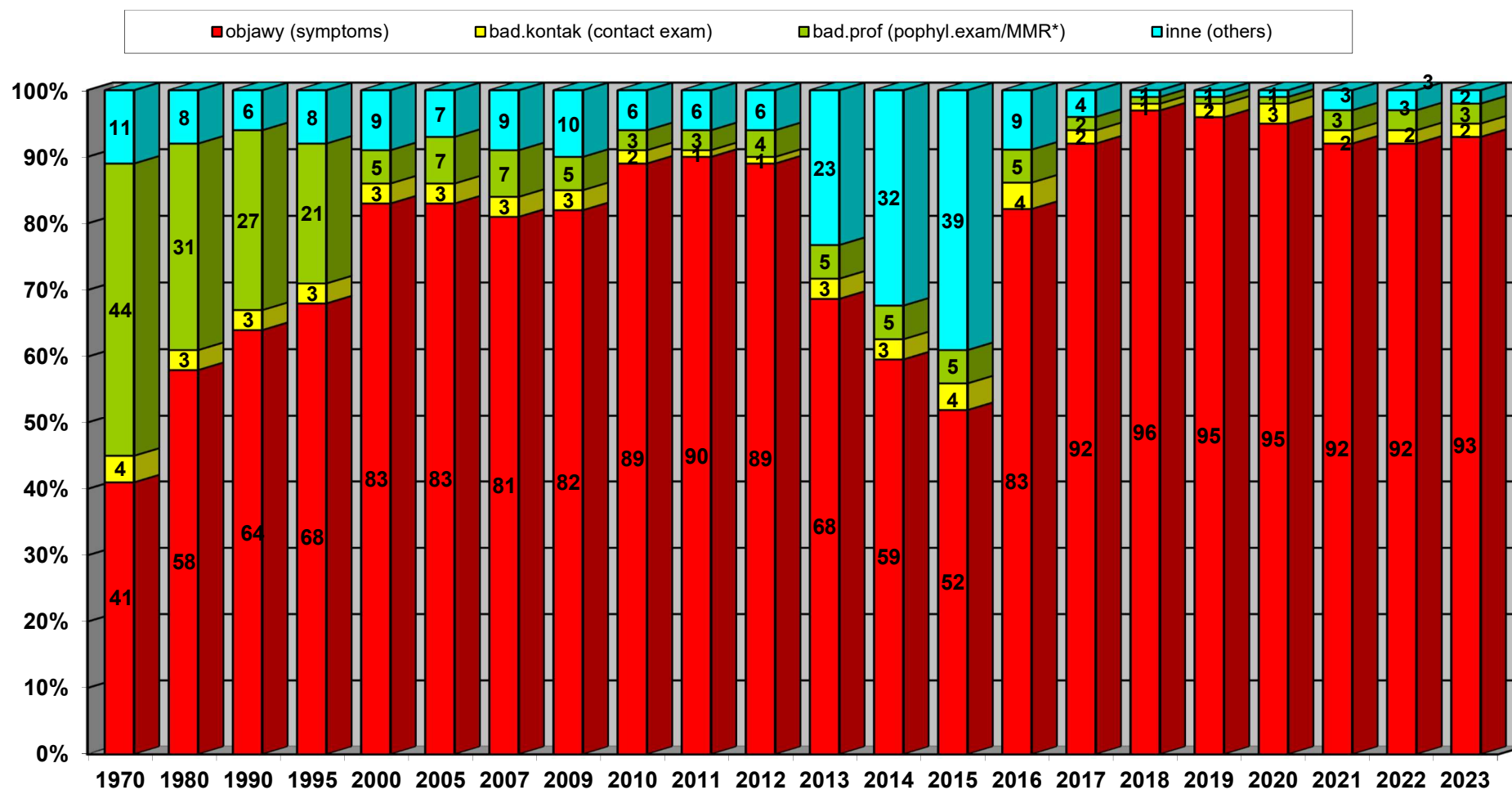
Rank-list of voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	92,8%	Polska	92,8%
1. Dolnośląskie	93,2%	1. Warmińsko-mazurskie	96,6%
2. Kujawsko-pomorskie	96,1%	2. Świętokrzyskie	96,5%
3. Lubelskie	94,3%	3. Kujawsko-pomorskie	96,1%
4. Lubuskie	84,8%	4. Podkarpackie	95,5%
5. Łódzkie	92,1%	5. Podlaskie	94,4%
6. Małopolskie	93,3%	6. Śląskie	94,3%
7. Mazowieckie	91,3%	7. Lubelskie	94,3%
8. Opolskie	91,7%	8. Małopolskie	93,3%
9. Podkarpackie	95,5%	9. Dolnośląskie	93,2%
10. Podlaskie	94,4%	10. Łódzkie	92,1%
11. Pomorskie	86,2%	11. Opolskie	91,7%
12. Śląskie	94,3%	12. Zachodniopomorskie	91,6%
13. Świętokrzyskie	96,5%	13. Wielkopolskie	91,4%
14. Warmińsko-mazurskie	96,6%	14. Mazowieckie	91,3%
15. Wielkopolskie	91,4%	15. Pomorskie	86,2%
16. Zachodniopomorskie	91,6%	16. Lubuskie	84,8%

Rycina 11

Metody wykrywania chorych na gruźlicę układu oddechowego / płuc w Polsce w latach 1970-2023.

Methods of case finding of respiratory / pulmonary tuberculosis, Poland 1970-2023.

* Do 2000 roku badania radiofotograficzne

* Until 2000 - MMR

Tabela LXIV

Ranking województw wg udziału chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną oraz niepotwierdzoną bakteriologicznie, wykrytych z objawów chorobowych (wśród - odpowiednio - wszystkich chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie lub wszystkich chorych na gruźlicę płuc niepotwierdzoną bakteriologicznie) w Polsce w 2023 roku.

Rank-list of voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms in culture positive and culture negative pulmonary TB cases. Poland 2023.

Województwa Voivodeships	culture+	culture(-)	Ranking województw Rank-list	culture+	Ranking województw Rank-list	culture (-)
Polska	93,4%	89,9%	Polska	93,4%	Polska	89,9%
1. Dolnośląskie	94,8%	70,0%	1. Świętokrzyskie	97,9%	1. Kujawsko-pomorskie	100,0%
2. Kujawsko-pomorskie	95,9%	100,0%	2. Warmińsko-mazurskie	97,3%	2. Śląskie	96,5%
3. Lubelskie	94,9%	92,5%	3. Podkarpackie	96,6%	3. Opolskie	95,0%
4. Lubuskie	88,9%	76,2%	4. Kujawsko-pomorskie	95,9%	4. Łódzkie	94,1%
5. Łódzkie	91,0%	94,1%	5. Zachodniopomorskie	95,2%	5. Warmińsko-mazurskie	92,9%
6. Małopolskie	93,9%	91,0%	6. Podlaskie	95,0%	6. Lubelskie	92,5%
7. Mazowieckie	90,9%	92,4%	7. Lubelskie	94,9%	7. Podkarpackie	92,5%
8. Opolskie	91,0%	95,0%	8. Dolnośląskie	94,8%	8. Mazowieckie	92,4%
9. Podkarpackie	96,6%	92,5%	9. Małopolskie	93,9%	9. Małopolskie	91,0%
10. Podlaskie	95,0%	90,9%	10. Śląskie	93,7%	10. Podlaskie	90,9%
11. Pomorskie	89,8%	61,8%	11. Wielkopolskie	92,4%	11. Świętokrzyskie	88,5%
12. Śląskie	93,7%	96,5%	12. Łódzkie	91,0%	12. Wielkopolskie	81,8%
13. Świętokrzyskie	97,9%	88,5%	13. Opolskie	91,0%	13. Lubuskie	76,2%
14. Warmińsko-mazurskie	97,3%	92,9%	14. Mazowieckie	90,9%	14. Dolnośląskie	70,0%
15. Wielkopolskie	92,4%	81,8%	15. Pomorskie	89,8%	15. Zachodniopomorskie	65,2%
16. Zachodniopomorskie	95,2%	65,2%	16. Lubuskie	88,9%	16. Pomorskie	61,8%

Tabela LXV

Umieralność z powodu wybranych przyczyn w Polsce w latach: 2010, 2020, 2021, 2022.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality by selected causes. Poland 2010, 2020, 2021, 2022.

Rates per 100.000 population.

Przyczyna zgonu (Deaths by causes)	2010		2020		2021		2022	
	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.
Zgony z powodu wszystkich przyczyn (Death from all causes)	378.478	991,1	477.355	1244,6	519.517	1361,3	448.488	1185,5
Gruźlica ogółem (A15-A19) (Tuberculosis total)	575	1,5	474	1,2	440	1,2	472	1,2
<u>w tym:</u> gruźlica płuc (A15-A16) (Pulmonary TB)	555	1,5	462	1,2	426	1,1	461	1,2
Nowotwory ogółem (C00-D48) (Cancer total)	96.066	251,6	108.698	283,4	101.854	266,9	105.945	280,1
<u>w tym:</u> nowotwory układu oddechowego (C30-C34) (Cancer of respiratory tract)	24.049	63,0	24.007	62,6	22.451	58,8	22.530	59,6
Choroby układu krążenia (I00-I99) (Cardiovascular diseases)	174.003	455,7	174.546	455,1	180.760	473,7	161.231	426,2
Choroby układu oddechowego (J00-J99) (Respiratory diseases)	19.333	50,6	28.732	74,9	28.141	73,7	30.061	79,5
Choroby układu trawiennego (K00-K93) (Digestive tract diseases)	16.235	42,5	18.811	49,0	20.693	54,2	20.533	54,3
Wypadki i zatrucia (V01-Y98) (Accidents and poisonings)	23.626	61,9	20.283	52,9	21.670	56,8	20.289	53,6

Tabela LXVI

**Umieralność z powodu chorób układu oddechowego wg wybranych przyczyn w Polsce
w latach 2010, 2020, 2021, 2022. Współczynniki na 100.000 ludności.**

Mortality from selected respiratory diseases – Poland 2010,2020,2021, 2022.

Rates per 100.000 population.

Przyczyny zgonu Causes of death	2010		2020		2021		2022	
	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.
Choroby układu oddechowego łącznie z gruźlicą i nowotworami układu oddechowego Respiratory diseases – total (including pulmonary tuberculosis, cor pulmonale and cancer of respiratory organs)	44.499	116,5	54.325	141,6	51.898	136,0	53.987	142,7
<u>z tego (of which):</u>								
- gruźlica układu oddechowego (pulmonary TB) A15-A16	555	1,5	462	1,2	426	1,1	461	1,2
- nowotwory narządów oddechowych (cancer of respiratory organs) C30-C34	24.049	63,0	24.007	62,6	22.451	58,8	22.530	59,6
- zespół serca płucnego cor pulmonale syndrom I-27	562	1,5	1.124	2,9	880	2,3	935	2,5
- choroby układu oddechowego (respiratory diseases) J00-J99	19.333	50,6	28.732	74,9	28.141	73,7	30.061	79,5
<u>w tym:</u> - ostre zapalenie górnych dróg oddechowych (acute respiratory infections) J00-J06	6	0,0	12	0,0	26	0,1	33	0,1
- zapalenie płuc (pneumonia) J12-J18	9.549	25,0	19.770	51,5	18.330	48,0	19.715	52,1
- grypa (influenza) J10 – J11	28	0,1	143	0,4	10	0,0	88	0,2
Przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych Chronic lower respir. tract. dis. J40 – J44	6.723	17,6	6.102	15,9	5.107	13,4	5.623	14,9
Astma/ asthma J45 – J46	422	1,1	613	1,6	623	1,6	567	1,5

Tabela LXVII

**Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40 - J44) i astmy oskrzelowej
w Polsce w latach 2010, 2020, 2021, 2022. Współczynniki na 100.000 ludności.**

Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) and asthma. Poland 2010, 2020, 2021, 2022.

Rates per 100.000 population.

Przyczyny zgonu Causes of death	2010			2020			2021			2022		
	Liczby N.	Współ. R.	%	Liczby N.	Współ. R.	%	Liczby N.	Współ. R.	%	Liczby N.	Współ. R.	%
przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych J40 – J44 chronic lower respir. tract. dis.	6.723	17,6	94,1	6.102	15,9	90,9%	5.107	13,4	89,1%	5.623	14,9	90,8%
<u>w tym:</u> przewlekłe zapalenie oskrzeli i POCHP J41,42, J44 chronic bronchitis and COPD	6.660	17,4	93,2	6.023	15,7	89,7%	5.015	13,1	87,5%	5.533	14,6	98,4%
rozedma płuc J43 emphysema	58	0,2	0,8	77	0,2	1,1%	88	0,2	1,5%	76	0,2	1,4%
zapalenie oskrzeli nieostre i nieprzewlekłe J40 bronchitis not spec. as acute or chronic	5	0,0	0,1	2	0,0	0,0%	4	0,0	0,1%	14	0,0	0,2%
astma oskrzelowa J45-J46 asthma	422	1,1	5,9	613	1,6	9,1%	623	1,6	10,9%	567	1,5	9,2%

Tabela LVIII

Umieralność z powodu zapalenia płuc (J12-J18) w Polsce w latach 1970 – 2022 w wybranych grupach wieku wg płci.
Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from pneumonia by sex and age groups. Poland 1970-2022. Rates per 100.000 population.

Rok	Wiek		Ogółem Total	< 1	1 - 9	10 - 19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥70
1970	Mężcz.	M	31,2	701,2	6,7	1,8	2,0	2,9	7,9	22,7	67,7	258,9
	Kobiety	F	26,9	551,1	6,9	1,4	1,9	2,2	4,1	11,3	39,7	194,4
	Razem	T	29,0	628,2	6,8	1,6	2,0	2,6	5,9	16,5	52,0	217,7
1980	Mężcz.	M	23,6	181,7	1,9	1,2	1,4	3,2	8,6	17,4	54,6	234,2
	Kobiety	F	20,1	153,6	2,6	1,0	1,3	1,8	3,8	8,0	25,1	162,9
	Razem	T	21,8	184,1	3,3	1,2	1,7	2,5	6,2	12,3	38,1	189,1
1990	Mężcz.	M	16,2	78,3	1,4	0,9	1,6	3,5	6,6	15,5	33,0	197,7
	Kobiety	F	14,0	69,5	1,3	0,5	1,0	1,5	2,8	6,1	16,0	126,4
	Razem	T	15,1	74,0	1,4	0,7	1,3	2,5	4,7	10,6	23,3	151,5
2000	Mężcz.	M	21,6	24,9	1,2	0,9	1,0	2,9	7,8	12,5	40,6	253,1
	Kobiety	F	23,0	18,3	0,5	0,5	0,6	1,4	2,1	6,0	17,7	198,0
	Razem	T	22,3	21,7	0,9	0,6	0,9	2,1	5,0	9,1	27,8	217,6
2010	Mężcz.	M	27,7	12,0	1,0	1,0	1,6	3,5	9,2	20,3	41,0	254,1
	Kobiety	F	22,5	7,9	1,3	0,7	1,0	1,3	2,6	6,9	13,1	154,5
	Razem	T	25,0	10,1	1,2	0,8	1,3	2,4	5,9	13,4	25,6	190,1
2020	Mężcz.	M	58,5	9,8	0,3	1,2	2,1	5,7	14,1	31,5	86,9	433,0
	Kobiety	F	45,0	4,6	0,6	0,6	1,3	2,2	4,1	10,8	30,0	264,3
	Razem	T	51,5	7,2	0,5	0,9	1,7	4,0	9,2	21,0	56,1	327,2
2021	Mężcz.	M	53,3	9,2	1,5	0,7	2,2	5,8	13,2	29,0	83,7	374,6
	Kobiety	F	43,1	13,9	0,5	0,9	1,0	1,8	3,5	9,9	31,6	245,3
	Razem	T	48,0	11,5	1,0	0,8	1,7	3,8	8,3	19,3	55,5	293,6
2022	Mężcz.	M	56,9	10,1	1,1	1,6	3,9	6,8	14,3	30,6	86,8	389,9
	Kobiety	F	47,6	7,8	1,3	1,2	2,0	2,5	4,0	8,7	32,7	267,2
	Razem	T	52,1	9,2	1,2	1,4	3,0	4,7	9,2	19,5	57,5	313,3

Tabela LXIX

**Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40-J44) w Polsce w latach 1970 – 2022
wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) by sex and age groups. Poland 1970-2022.
Rates per 100.000 population.*

Rok	Płeć	Wiek	Ogółem	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥70
1970	Mężcz.	M	22,7	1,3	0,3	0,9	3,4	26,1	111,4	323,8
	Kobiety	F	9,9	0,6	0,2	0,2	0,9	5,0	23,5	120,3
	Razem	T	16,1	1,0	0,2	0,5	2,1	14,6	62,1	194,1
1990	Mężcz.	M	25,7	0,1	0,1	0,5	3,2	26,6	100,4	331,2
	Kobiety	F	8,7	0,1	0,2	0,4	1,1	5,4	19,5	76,4
	Razem	T	17,0	0,1	0,1	0,4	2,1	15,5	54,3	166,1
2000	Mężcz.	M	23,7	0,1	0,1	0,3	1,5	13,5	82,1	266,6
	Kobiety	F	8,5	0,0	0,0	0,0	0,6	5,3	16,5	62,3
	Razem	T	15,9	0,0	0,0	0,2	1,1	9,2	45,3	135,0
2010	Mężcz.	M	25,1	-	0,1	0,1	1,7	12,5	51,1	251,2
	Kobiety	F	10,6	-	-	0,1	0,4	4,7	19,5	63,6
	Razem	T	17,6	-	0,0	0,1	1,1	8,4	33,7	130,6
2020	Mężcz.	M	20,5	-	-	0,2	1,0	6,3	37,0	160,8
	Kobiety	F	11,6	-	-	0,0	0,2	3,6	17,8	67,6
	Razem	T	15,9	-	-	0,1	0,6	4,9	26,6	97,3
2021	Mężcz.	M	16,9	-	0,0	0,1	0,6	6,3	31,0	127,3
	Kobiety	F	10,1	-	-	-	0,1	2,1	17,0	50,1
	Razem	T	13,4	-	0,0	0,1	0,4	4,2	23,5	78,9
2022	Mężcz.	M	18,1	-	0,0	0,2	0,8	5,7	35,4	131,3
	Kobiety	F	11,8	-	-	-	0,3	1,7	17,6	60,2
	Razem	T	14,9	-	0,0	0,1	0,6	3,7	25,8	86,8

Tabela LXX

Umieralność z powodu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (J44) w Polsce w latach 2000 – 2022 wg płci i wieku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from chronic obstructive pulmonary disease (J44) by sex and age groups. Poland 2000-2022. Rates per 100.000 population.

Rok	Wiek Płeć		Ogółem		< 20		20-29		30-39		40-49		50-59		60-69		≥70	
			L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.
2000	Mężcz.	M	3402	18,1	2	0,0	-	-	8	0,3	37	1,2	205	10,4	971	66,3	2179	198,8
	Kobiety	F	1229	6,2	2	0,0	1	0,0	1	0,0	14	0,4	88	4,1	243	13,0	880	44,4
	Razem	T	4631	12,0	4	0,0	1	0,0	9	0,2	51	0,8	293	7,1	1214	36,4	3059	99,3
2006	Mężcz.	M	4850	26,3	-	-	-	-	6	0,2	62	2,3	325	12,2	906	67,2	3551	279,1
	Kobiety	F	1877	9,5	1	0,0	2	0,1	-	-	25	0,9	136	4,7	283	16,5	1430	62,3
	Razem	T	6727	17,6	1	0,0	2	0,0	6	0,1	87	1,6	461	8,3	1189	38,9	4981	139,6
2010	Mężcz.	M	4533	24,6	-	-	2	0,1	2	0,1	39	1,6	331	11,9	809	50,3	3350	246,6
	Kobiety	F	2044	10,4	-	-	-	-	2	0,1	9	0,4	139	4,6	380	19,2	1514	61,9
	Razem	T	6577	17,	-	-	2	0,0	4	0,1	45	1,0	470	8,1	1189	33,1	4864	127,8
2019	Mężcz.	M	3600	19,4	-	-	-	-	5	0,2	15	0,5	179	7,7	884	37,0	2517	154,7
	Kobiety	F	2317	6,0	-	-	-	-	2	0,0	9	0,2	92	1,9	545	10,5	1669	37,9
	Razem	T	5917	10,4	-	-	-	-	7	0,1	24	0,3	271	3,8	1429	18,8	4186	69,5
2020	Mężcz.	M	3738	20,1	-	-	-	-	5	0,2	29	1,0	139	6,1	866	36,2	2699	158,2
	Kobiety	F	2260	11,4	-	-	-	-	1	0,0	6	0,2	82	3,5	493	17,5	1678	58,6
	Razem	T	5998	15,6	-	-	-	-	6	0,1	35	0,6	221	4,8	1359	26,1	4377	95,7
2021	Mężcz.	M	3036	16,5	-	-	1	0,0	4	0,1	18	0,6	136	6,0	714	30,2	2163	124,1
	Kobiety	F	1945	9,9	-	-	-	-	1	0,0	2	0,1	48	2,1	462	16,6	1432	49,0
	Razem	T	4981	13,1	-	-	1	0,0	5	0,1	20	0,3	184	4,0	1176	22,9	3595	77,0
2022	Mężcz.	M	3244	17,7	-	-	1	0,0	4	0,1	21	0,7	123	5,5	802	34,9	2293	128,6
	Kobiety	F	2250	11,5	-	-	1	0,0	-	-	9	0,3	40	1,7	465	17,2	1735	58,4
	Razem	T	5494	14,5	-	-	2	0,0	4	0,1	30	0,5	163	3,6	1267	25,3	4028	84,8

Tabela LXXI

Umieralność z powodu astmy (J45-J46) w Polsce w latach 1970 – 2022 wg płci i wieku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from asthma by sex and age groups. Poland 1970-2022. Rates per 100.000.

Rok	Wiek		Ogółem	< 1	1 - 9	10 - 19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥70
	Płeć											
1970	Mężcz.	M	19,7	1,1	0,1	0,1	0,3	0,7	2,7	19,1	94,7	303,0
	Kobiety	F	9,0	0,8	0,1	0,1	0,2	0,8	1,0	6,4	23,4	102,5
	Razem	T	14,2	0,9	0,1	0,1	0,3	0,7	2,0	12,2	54,9	174,8
1980	Mężcz.	M	13,8	-	0,04	0,2	0,3	0,6	2,8	13,3	53,1	179,8
	Kobiety	F	5,7	-	0,1	0,1	0,2	0,6	1,5	4,2	12,2	50,1
	Razem	T	9,7	-	0,1	0,2	0,3	0,6	2,1	8,4	29,8	97,8
1990	Mężcz.	M	8,4	0,4	0,1	0,2	0,2	0,4	1,3	9,7	29,9	108,2
	Kobiety	F	4,0	-	-	0,3	0,4	0,4	1,0	3,0	9,0	32,0
	Razem	T	6,1	0,2	0,05	0,3	0,3	0,4	1,1	6,2	18,0	58,9
2000	Mężcz.	M	4,2	0,5	-	0,2	0,2	0,3	1,3	4,2	12,5	42,3
	Kobiety	F	3,0	-	0,05	-	0,1	0,4	1,0	3,2	8,1	16,8
	Razem	T	3,6	0,3	0,02	0,1	0,2	0,4	1,1	3,7	10,0	25,9
2010	Mężcz.	M	1,0	-	-	-	0,1	0,1	0,2	1,1	2,7	7,7
	Kobiety	F	1,2	-	-	-	0,0	0,1	0,2	1,0	1,4	6,9
	Razem	T	1,1	-	-	-	0,1	0,1	0,2	1,0	2,0	7,2
2020	Mężcz.	M	1,5	-	-	-	0,1	0,2	0,4	0,5	2,5	10,4
	Kobiety	F	1,7	-	-	-	0,1	0,0	0,2	0,9	1,8	9,2
	Razem	T	1,6	-	-	-	0,1	0,1	0,3	0,7	2,1	9,7
2021	Mężcz.	M	1,3	-	0,1	-	-	0,2	0,3	0,8	2,0	9,2
	Kobiety	F	1,9	-	-	-	-	-	0,1	0,7	2,2	10,0
	Razem	T	1,6	-	0,1	-	-	0,2	0,2	0,8	2,1	9,7
2022	Mężcz.	M	1,3	-	-	-	0,2	0,2	0,5	0,8	2,7	7,3
	Kobiety	F	1,7	-	-	-	0,0	0,0	0,1	0,7	1,5	9,1
	Razem	T	1,5	-	-	-	0,1	0,1	0,3	0,8	2,1	8,4

Tabela LXXII

Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w latach 1960-2021.
Registered new cases and mortality from cancers (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2021.

Lata Years	Nowe zachorowania wg Międzynarodowej Klasyfikacji Registered new cases - absolute numbers			Zgony wg Międzynarodowej Klasyfikacji Deaths - absolute numbers		
	C00 – D09 cancer total	C30-C34 resp. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer	C00-D09 cancer total	C30-C34 resp. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer
1960	29.421	2.725	2.055	26.402	2.826	2.600
1965	37.644	4.601	3.676	38.970	5.213	4.693
1970	56.090	8.801	6.812	44.888	7.606	6.644
1975	61.464	10.871	8.446	51.768	10.415	9.174
1980	64.959	12.958	10.567	59.698	13.377	11.958
1985	76.938	16.651	13.804	66.980	16.565	14.823
1990	83.470	19.426	16.509	72.914	19.301	17.344
1995	105.186	23.213	19.949	78.094	21.103	19.036
2000	114.871	22.260	20.018	84.559	21.753	20.002
2004	121.300	22.997	20.359	89.815	22.980	21.206
2005	125.672	22.862	20.102	90.396	23.334	21.515
2006	126.019	22.864	20.286	91.632	23.653	21.775
2007	128.883	22.553	19.946	92.936	23.934	22.149
2008	131.063	22.094	19.493	93.060	24.254	22.523
2009	138.032	23.305	20.643	93.297	24.049	22.348
2010	140.564	23.304	20.871	92.611	24.026	22.374
2011	144.336	23.254	20.837	92.198	23.830	22.251
2012	152.855	24.441	21.870	94.740	24.232	22.650
2013	156.487	24.031	21.556	94.125	24.328	22.655
2014	159.208	24.605	22.032	95.565	24.870	23.210
2015	163.281	24.797	21.997	100.601	25.516	23.745
2016	164.140	24.703	22.232	99.965	25.584	23.833
2017	164.875	24.052	21.568	99.644	25.077	23.351
2018	167.446	23.523	21.260	101.391	24.466	23.722
2019	171.218	24.501	22.299	100.324	24.780	23.136
2020	147.877	21.057	19.026	99.870	24.007	22.238
2021	171.558	22.895	20.592	93.652	22.451	20.866

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii.

Tabela LXXIII

Zapadalność i umieralność z powodu wszystkich nowotworów złośliwych, nowotworów narządów oddechowych i płuca w Polsce w latach 1960-2021. Współczynniki na 100.000 ludności. Incidence and mortality from cancer (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2021. Rate per 100.000 population.

Lata Years	Zapadalność / Notification Rate			Umieralność / Mortality		
	C00 – D09 cancer total	C30-C34 resp. org. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer	C00-D09 cancer total	C30-C34 resp. org. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer
1960	98,4	9,1	6,8	89,3	9,5	8,7
1965	119,5	14,6	11,7	123,7	16,6	14,9
1970	172,4	27,1	20,9	138,0	23,4	20,4
1975	180,7	32,0	24,8	152,2	30,6	27,0
1980	182,6	36,4	29,7	167,8	37,6	33,6
1985	206,8	44,8	37,1	180,0	44,5	39,8
1990	219,0	51,0	43,3	191,3	50,6	45,5
1995	272,6	60,2	51,7	202,4	54,7	49,3
2000	296,7	58,5	51,0	223,7	58,1	53,2
2004	317,7	60,2	53,3	235,2	60,2	55,5
2005	329,3	59,9	52,7	236,9	61,1	56,4
2006	330,5	60,0	53,2	240,3	62,0	57,1
2007	338,1	59,2	52,3	243,8	62,8	58,1
2008	343,9	58,0	51,2	244,2	63,6	59,1
2009	361,8	61,1	54,1	244,5	63,0	58,6
2010	364,9	60,5	54,2	240,4	62,4	58,1
2011	374,6	60,4	54,1	239,3	61,9	57,8
2012	396,7	63,4	56,8	245,9	62,9	58,8
2013	406,4	62,4	56,0	244,5	63,2	58,8
2014	413,7	63,9	57,2	248,3	64,6	60,3
2015	424,6	64,5	57,2	261,6	66,4	61,7
2016	427,1	64,3	57,9	260,1	66,6	62,0
2017	429,1	62,6	56,1	259,3	65,3	60,8
2018	435,9	61,2	55,3	263,9	66,3	61,8
2019	446,0	63,8	58,1	261,4	64,6	60,3
2020	385,6	54,9	49,6	260,4	62,6	58,0
2021	449,5	60,0	49,6	245,4	58,8	54,7

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii.

Tabela LXXIV

Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci w Polsce w latach 1960-2021.
Registered new cases and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2021.

Lata years	Nowe zachorowania New cases – absolute numbers				Zgony Deaths – absolute numbers			
	C30-C34		C33-C34		C30-C34		C33-C34	
	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)
1960	2.290	435	1.700	355	2.267	559	2.080	520
1965	3.825	776	3.047	629	4.316	897	3.880	813
1970	7.527	1.274	5.805	1.007	6.396	1.210	5.625	1.019
1975	9.334	1.537	7.228	1.218	8.809	1.606	7.807	1.367
1980	11.169	1.789	9.063	1.504	11.357	2.020	10.146	1.812
1985	14.282	2.369	11.773	2.031	14.147	2.418	12.618	2.205
1990	16.410	3.016	13.832	2.677	16.260	3.041	14.539	2.805
1992	17.664	3.457	14.867	3.024	16.431	3.103	14.688	2.852
1993	19.194	3.957	16.242	3.496	16.907	3.363	15.193	3.102
1995	19.000	4.213	16.211	3.738	17.467	3.636	15.686	3.350
2004	18.026	4.971	15.741	4.618	18.138	4.842	16.565	4.641
2005	17.644	5.218	15.289	4.813	18.165	5.169	16.562	4.953
2006	17.403	5.461	15.200	5.086	18.327	5.326	16.658	5.117
2007	16.935	5.618	14.683	5.263	18.172	5.761	16.583	5.566
2008	16.365	5.729	14.161	5.332	18.379	5.875	16.880	5.643
2009	17.002	6.303	14.731	5.912	17.884	6.165	16.392	5.956
2010	16.888	6.416	14.819	6.052	17.637	6.389	16.204	6.170
2011	16.610	6.644	14.544	6.293	17.377	6.453	15.988	6.263
2012	17.372	7.069	15.197	6.673	17.567	6.665	16.206	6.444
2013	16.682	7.349	14.631	6.925	17.427	6.901	16.002	6.653
2014	16.849	7.756	14.699	7.333	17.280	7.590	15.847	7.363
2015	16.797	8.000	14.479	7.518	17.755	7.761	16.261	7.484
2016	16.558	8.145	14.487	7.745	17.704	7.880	16.190	7.643
2017	15.899	8.153	13.812	7.756	16.993	8.084	15.514	7.837
2018	15.305	8.218	13.445	7.815	17.116	8.350	15.631	8.091
2019	15.657	8.844	13.819	8.480	16.299	8.481	14.921	8.215
2020	13.308	7.749	11.635	7.391	15.745	8.262	14.229	8.009
2021	14.245	8.650	12.344	8.248	14.384	8.067	13.059	7.807

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii.

Tabela LXXV

**Zapadalność i umieralność z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci
w Polsce w latach 1960-2021. Współczynniki na 100.000 ludności.**

Incidence and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2021. Rates per 100.000 population.

Lata Years	Zapadalność (<i>Incidence</i>)				Umieralność (<i>Mortality</i>)			
	C30-C34		C33-C34		C30-C34		C33-C34	
	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)
1960	15,9	2,8	11,8	2,3	15,7	3,6	14,4	3,4
1965	25,0	4,8	19,9	3,9	28,1	5,6	25,3	5,0
1970	47,7	7,6	36,8	6,0	40,5	7,2	35,6	6,1
1975	56,4	8,8	43,7	7,0	53,2	9,1	47,2	7,8
1980	64,5	9,8	52,3	8,2	65,5	11,1	58,5	9,9
1985	78,8	12,5	64,9	10,7	77,9	12,7	69,5	11,6
1990	88,4	15,4	74,5	13,7	87,6	15,6	78,3	14,4
1992	94,6	17,6	79,6	15,4	87,9	15,7	78,6	14,5
1993	102,5	20,1	86,7	17,7	90,2	17,0	81,1	15,7
1995	101,2	21,3	86,3	18,9	93,0	18,4	83,5	16,9
2004	97,6	25,2	85,2	23,4	98,2	24,6	85,2	23,4
2005	95,6	26,5	82,8	24,4	98,4	26,2	89,7	25,1
2006	94,4	27,7	82,4	25,8	99,4	27,0	90,4	26,0
2007	92,0	28,5	79,7	26,7	98,7	29,2	90,0	28,3
2008	88,9	29,1	76,9	27,1	99,8	29,8	91,7	28,6
2009	92,3	31,9	80,0	30,0	97,1	31,2	89,0	30,2
2010	90,6	32,3	79,5	30,5	94,6	32,2	86,9	31,1
2011	89,1	33,4	78,0	31,7	93,2	32,5	85,7	31,5
2012	93,1	35,6	81,5	33,6	94,2	33,5	86,9	32,4
2013	89,5	37,0	78,5	34,9	93,5	34,7	85,9	33,5
2014	90,5	39,1	78,9	36,9	92,8	38,2	85,1	37,1
2015	90,3	40,3	77,8	37,9	95,4	39,1	87,4	37,7
2016	89,1	41,1	77,9	39,0	95,2	39,7	87,1	38,5
2017	85,5	41,1	74,3	39,1	91,4	40,8	83,5	39,5
2018	82,4	41,4	72,3	39,4	92,1	42,1	84,1	40,8
2019	84,3	44,6	74,4	42,8	87,8	42,8	80,4	41,5
2020	71,7	39,1	62,7	37,3	84,9	41,7	76,7	40,4
2021	77,2	43,9	66,9	41,8	78,0	40,9	70,8	39,6

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii.

Tabela LXXVI

Zapadalność na nowotwory złośliwe płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2021.**Współczynniki na 100.000 ludności.*****Lung cancer notification rates by age groups and sex. Poland 1960-202. Rates per 100.00 population.***

Wiek, płeć Rok	Ogółem		< 20		20 - 29		30 - 39		40 - 49		50 - 59		60 - 69		70 - 79		> 80	
	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F
1960	11,8	2,3	0,3	0,1	2,9	0,4	2,3	0,7	11,7	2,2	44,1	6,3	74,7	12,4	57,6	8,3	36,9	6,0
1970	36,8	6,0	0,0	0,1	0,4	0,1	4,3	1,3	28,9	4,3	95,6	11,1	228,6	24,3	242,5	35,4	177,1	36,2
1980	52,3	8,2	0,1	0,1	0,6	0,2	5,3	1,3	42,8	4,8	148,2	17,5	256,0	30,7	346,2	40,0	223,1	36,5
1990	74,5	13,7	0,1	0,1	0,5	0,2	5,5	1,9	42,5	9,0	204,3	23,5	392,5	48,9	420,4	69,9	335,6	61,3
2000	81,5	20,8	0,0	0,2	0,4	0,5	3,6	1,6	36,7	14,2	155,3	41,4	390,7	64,6	513,1	77,3	360,7	75,6
2002	81,9	22,2	0,0	0,1	0,5	0,3	2,6	1,3	35,0	13,8	150,1	46,8	378,3	66,1	492,3	77,7	373,2	72,7
2006	82,4	25,8	0,1	0,0	0,3	0,1	2,4	1,5	28,8	13,8	142,5	51,5	351,3	77,1	485,3	82,2	371,4	78,6
2007	79,7	26,7	0,0	0,1	0,2	0,3	1,9	1,4	28,0	12,4	136,7	54,3	324,5	83,7	464,2	81,6	348,6	69,5
2008	76,9	27,1	0,0	0,0	0,2	0,3	2,0	1,1	23,1	11,2	128,3	53,2	307,6	88,6	441,8	79,2	345,2	69,8
2009	80,0	30,0	-	0,0	0,3	0,1	1,4	1,5	23,1	11,8	132,7	55,9	311,4	95,4	452,8	91,5	345,3	79,8
2010	79,5	30,5	0,0	0,0	0,4	0,1	1,6	1,2	19,8	9,6	124,8	55,5	310,3	104,0	447,3	91,6	338,8	69,0
2011	77,9	31,6	0,0	0,0	0,5	0,3	1,4	1,0	17,3	10,2	113,8	54,9	298,0	108,5	448,9	93,7	331,9	70,0
2012	81,4	33,5	0,0	0,0	0,3	0,3	1,7	1,4	16,0	8,9	116,8	52,7	314,3	114,4	438,7	103,0	355,7	78,2
2013	78,4	34,8	0,0	-	0,4	0,3	1,3	1,1	13,4	7,9	106,0	52,6	299,3	123,8	425,1	107,4	339,8	68,6
2014	78,8	36,9	0,0	-	0,2	0,3	1,2	1,0	14,1	7,5	102,9	51,1	289,1	128,2	428,7	115,7	344,6	79,1
2015	77,7	37,8	0,0	-	0,4	0,3	1,3	1,3	11,5	7,5	96,5	50,0	285,2	131,1	414,5	118,7	331,6	75,2
2016	77,8	39,0	0,0	0,0	0,3	0,3	1,4	1,0	10,5	7,1	90,0	49,0	287,2	130,9	413,5	134,9	300,9	68,5
2017	74,2	39,1	0,1	0,03	0,4	0,3	1,2	1,1	8,2	6,0	79,2	43,8	264,5	130,8	395,2	135,7	310,1	72,7
2018	72,2	39,3	0,1	0,03	0,3	0,3	0,9	1,0	8,2	5,7	75,9	39,5	249,8	126,0	383,6	148,0	284,2	72,8
2019	74,4	42,7	0,3	0,03	0,4	0,5	1,0	1,1	8,7	5,8	71,2	40,1	252,5	132,7	396,7	165,1	277,3	77,2
2020	62,6	37,3	0,1	0,05	0,2	0,1	0,9	0,7	6,9	4,7	60,5	34,6	205,6	112,8	333,0	147,7	220,9	62,0
2021	66,9	41,8	0,03	0,05	0,5	0,3	1,2	0,9	6,9	5,0	58,7	31,6	218,2	122,8	351,0	172,8	251,0	73,7

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii

Umieralność z powodu Tabela nowotworów złośliwych płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2021.
Współczynniki na 100.000 ludności. Lung cancer mortality rates by age groups and sex. Poland 1960-2021. Rates per 100.00 population.

Wiek, płeć Rok	Ogółem		< 20		20 - 29		30 - 39		40 - 49		50 - 59		60 - 69		70 - 79		> 80	
	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.
1960	14,4	3,4	0,2	0,1	0,6	0,4	1,7	1,2	11,7	3,6	48,5	7,2	104,1	16,8	106,4	19,1	50,1	14,1
1970	35,6	6,1	0,2	0,2	0,3	0,1	3,8	0,9	24,0	4,2	89,8	10,9	223,0	25,0	258,6	37,5	159,5	35,1
1980	58,5	9,9	0,0	0,0	0,6	0,4	4,4	0,7	44,2	5,4	154,6	20,1	306,3	37,5	410,0	51,6	228,9	44,6
1990	78,3	14,4	0,0	0,1	0,3	0,5	4,8	1,7	39,5	8,4	208,6	24,2	415,6	52,1	478,6	73,9	355,7	60,9
2000	85,1	20,2	0,0	0,0	0,3	0,2	2,5	1,3	33,7	12,8	146,0	36,2	411,3	61,2	577,4	81,8	416,8	87,3
2005	89,7	25,1	-	0,0	0,2	0,0	1,7	1,0	29,3	12,9	139,9	44,7	388,7	71,6	573,5	90,7	498,3	99,0
2006	90,4	26,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,7	1,1	26,7	11,2	139,3	43,7	383,5	78,7	572,6	90,8	487,4	102,5
2007	90,0	28,3	-	-	0,1	0,1	1,9	0,6	25,8	11,3	136,6	49,3	350,6	83,4	582,1	96,4	488,9	106,1
2008	91,7	28,6	-	-	0,1	0,1	1,0	0,7	25,1	10,2	136,4	47,2	347,7	88,3	575,7	98,7	515,7	98,6
2009	89,0	30,2	-	0,0	0,1	0,1	1,0	0,7	21,4	10,8	129,3	48,8	327,2	91,1	559,2	101,4	493,0	103,9
2010	86,9	31,1	0,0	0,0	0,2	0,0	1,1	0,7	17,9	9,1	121,2	49,4	314,4	95,5	536,4	104,1	499,5	103,1
2011	85,6	31,5	0,0	0,0	0,1	0,0	1,0	0,6	18,3	7,2	115,8	50,8	304,0	94,3	514,8	108,1	489,3	97,2
2012	86,8	32,4	0,0	0,0	0,1	0,1	0,8	0,8	15,4	7,5	117,1	45,2	302,9	103,7	515,7	107,6	477,2	100,8
2013	85,8	33,5	-	-	0,1	0,1	0,6	0,7	12,9	6,6	108,2	47,8	304,9	106,0	493,9	110,7	475,2	96,7
2014	85,0	37,0	-	-	0,1	0,1	1,4	0,6	12,5	6,1	98,9	46,9	289,1	119,0	496,0	125,0	487,7	106,5
2015	87,3	37,7	0,0	-	0,1	0,1	0,9	0,6	10,7	5,3	98,9	45,8	296,8	119,3	493,8	128,3	493,9	106,9
2016	87,0	38,5	0,0	0,0	0,1	0,1	0,9	0,7	9,4	5,7	92,8	42,0	295,5	115,9	481,7	138,5	476,9	113,0
2017	83,4	39,5	-	-	0,04	-	1,0	0,5	8,1	5,2	85,7	41,9	273,9	118,6	451,9	140,9	466,1	111,7
2018	84,0	40,7	-	-	0,2	0,0	0,9	0,7	7,3	3,8	70,7	33,6	263,9	120,6	470,6	155,5	502,3	118,5
2019	80,2	41,4	-	-	0,0	0,1	1,0	0,7	6,8	4,7	72,8	35,1	256,3	117,6	423,9	158,9	418,4	115,1
2020	76,6	40,4	-	-	0,04	0,05	0,6	0,5	6,6	3,8	66,3	31,1	239,0	112,9	395,7	158,4	399,7	109,8
2021	70,7	39,5	-	00,5	0,14	0,05	0,6	0,4	5,7	3,7	58,7	25,4	214,2	107,4	372,5	162,7	369,4	105,7

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii.

Tabela LXXVIII

Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - kobiety 2021 rok.
Współczynniki na 100.000 ludności.

Województwa	Zachorowania na nowotwory złośliwe w roku 2021				Zgony na nowotwory złośliwe w roku 2021			
	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.
POLSKA	87283	442,7	8248	41,8	43071	218,5	7807	39,6
1. Dolnośląskie	7276	485,5	720	48,0	3511	253,4	662	44,2
2. Kujawsko-pomorskie	5468	516,3	662	62,5	2462	247,4	570	53,8
3. Lubelskie	4431	411,9	371	34,5	2154	213,1	337	31,3
4. Lubuskie	1913	371,1	194	37,6	1053	215,9	215	41,7
5. Łódzkie	6162	484,9	546	43,0	3004	259,9	553	43,5
6. Małopolskie	7376	420,3	526	30,0	3666	221,7	540	30,8
7. Mazowieckie	10987	388,6	1146	40,5	5830	224,9	1143	40,4
8. Opolskie	2275	452,2	194	38,6	1140	242,4	178	35,4
9. Podkarpackie	4288	397,0	277	25,6	1899	183,4	242	22,4
10. Podlaskie	2716	452,7	189	31,5	1214	213,2	177	29,5
11. Pomorskie	5547	460,3	703	58,3	2548	223,3	540	44,8
12. Śląskie	10315	444,6	1019	43,9	5691	264,3	938	40,4
13. Świętokrzyskie	3015	482,5	234	37,4	1365	230,1	185	29,6
14. Warmińsko-mazurskie	3299	457,4	353	48,9	1507	218,6	305	42,3
15. Wielkopolskie	8373	466,7	663	37,0	3934	231,8	745	41,5
16. Zachodniopomorskie	3842	444,0	451	52,1	2093	256,3	477	55,1

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii.

Tabela LXXIX

Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - mężczyźni 2021 rok.
Współczynniki na 100.000 ludności.

Województwa	Zachorowania na nowotwory złośliwe w roku 2021				Zgony na nowotwory złośliwe w roku 2021			
	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.
POLSKA	84275	456,9	12344	66,9	50581	274,2	13059	70,8
1. Dolnośląskie	6543	472,3	1005	72,5	3940	284,4	1013	73,1
2. Kujawsko-pomorskie	5080	510,6	893	89,7	2828	284,2	860	86,4
3. Lubelskie	4667	461,7	585	57,9	2657	262,9	643	63,6
4. Lubuskie	1939	397,6	283	58,0	1205	247,1	369	75,7
5. Łódzkie	5462	472,5	759	65,7	3404	294,5	926	80,1
6. Małopolskie	6759	408,7	882	53,3	4283	259,0	997	60,3
7. Mazowieckie	9994	385,5	1611	62,1	6747	260,2	1825	70,4
8. Opolskie	2390	508,3	309	65,7	1284	273,1	305	64,9
9. Podkarpackie	4369	421,9	562	54,3	2395	231,3	517	49,9
10. Podlaskie	2647	464,8	312	54,8	1488	261,3	369	64,8
11. Pomorskie	6018	527,4	861	75,5	3090	270,8	816	71,5
12. Śląskie	10605	492,6	1561	72,5	6599	306,5	1597	74,2
13. Świętokrzyskie	3368	567,7	470	79,2	1839	310,0	454	76,5
14. Warmińsko-mazurskie	2980	432,2	533	77,3	1862	270,1	516	74,8
15. Wielkopolskie	8229	484,8	1091	64,3	4571	269,3	1180	69,5
16. Zachodniopomorskie	3225	394,9	627	76,8	2389	292,5	672	82,3

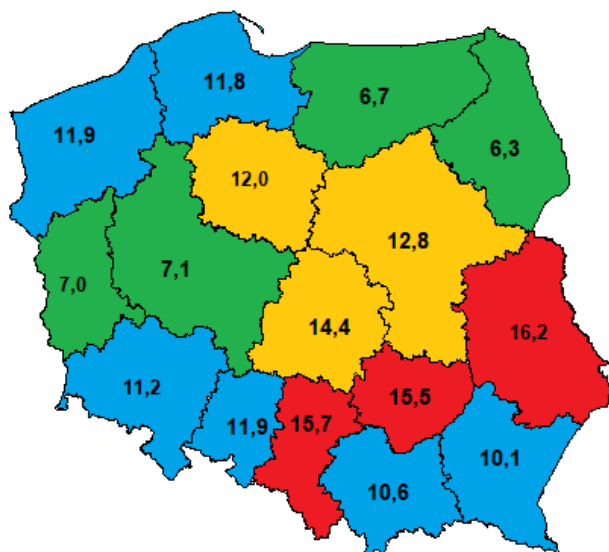
Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów - Nowotwory złośliwe w Polsce. Narodowy Instytut Onkologii.

Tabela LXXX

Ludność Polski wg województw, płci i wieku – stan na 30 VI 2023 rok.
Population by sex, age groups and voivodeships. Poland 30 VI 2023 r.

Województwa voivodeships	Ogółem total	Mężcz. male	Kobiety female	Miasto urban	Wieś rural	Grupy wieku/ age groups				
						0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	37 698 294	18 214 389	19 483 905	22 446 618	15 251 676	5 745 224	1 868 160	12 749 369	9 888 288	7 447 253
1. Dolnośląskie	2 883 133	1 385 523	1 497 610	1 946 143	936 990	415 790	131 552	996 654	743 059	596 078
2. Kujawsko-pomorskie	2 001 670	968 231	1 033 439	1 161 069	840 601	300 355	102 086	665 360	535 592	398 277
3. Lubelskie	2 017 807	97 6770	1 041 037	931 345	1 086 462	297 458	103 915	663 466	535 770	417 198
4. Lubuskie	977 493	474 370	503 123	627 120	350 373	145 402	50 238	325 625	260 748	195 480
5. Łódzkie	2 370 370	1 129 556	1 240 814	1 467 078	903 292	338 092	112 915	759 822	636 533	523 008
6. Małopolskie	3 428 728	1 662 719	1 766 009	1 642 657	1 786 071	553 889	171 947	1 213 043	869 673	620 176
7. Mazowieckie	5 509 351	2 638 038	2 871 313	3 564 696	1 944 655	894 134	275 033	1 912 526	1 382 306	1 045 352
8. Opolskie	939 470	453 952	485 518	496 333	443 137	129 252	42 526	307 869	266 922	192 901
9. Podkarpackie	2 075 827	1 015 980	1 059 847	851 972	1 223 855	320 983	107 815	709 077	550 467	387 485
10. Podlaskie	1 140 681	554 723	585 958	693 990	446 691	172 000	56 106	380 516	308 747	223 312
11. Pomorskie	2 358 323	1 145 447	1 212 876	1 473 078	885 245	387 811	122 206	824 611	591 496	432 199
12. Śląskie	4 333 066	2 083 985	2 249 081	3 286 616	1 046 450	625 755	202 722	1 409 144	1 186 402	909 043
13. Świętokrzyskie	1 173 285	570 615	602 670	529 484	643 801	162 025	56 976	375 906	318 834	259 544
14. Warmińsko-mazurskie	1 362 433	664 994	697 439	803 316	559 117	203 693	71 565	455 449	370 558	261 168
15. Wielkopolskie	3 490 364	1 695 612	1 794 752	1 856 861	1 633 503	566 888	180 799	1 208 352	891 690	642 635
16. Zachodniopomorskie	1 636 293	793 874	842 419	1 114 860	521 433	231 697	79 759	541 949	439 491	343 397

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w Polsce w 2023 r.

Powierzchnia w km² 312 705
 Ludność 30 VI 2023 37 698 294
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 81 093

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	4436
współczynnik zapadalności	11,8
w tym:	
nowe zachorowania - liczba	3920
współczynnik	10,4
wznowy - liczba	516
współczynnik	1,4
gruźlica płuc - liczba	4265
współczynnik	11,3
gruźlica pozapłucna - liczba	171
współczynnik	0,5
% ogółu zachorowań	3,9%

zachorowania wśród dzieci

liczba	51
współczynnik	0,9

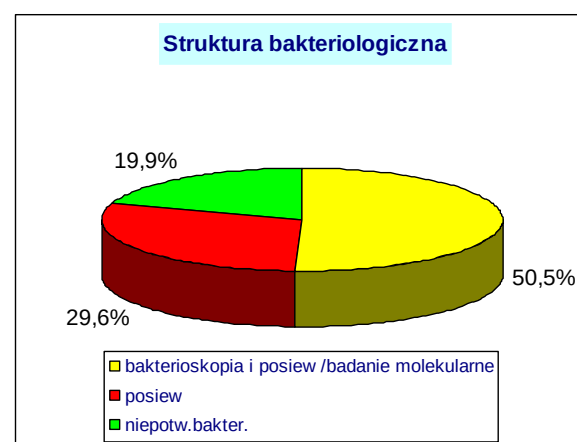
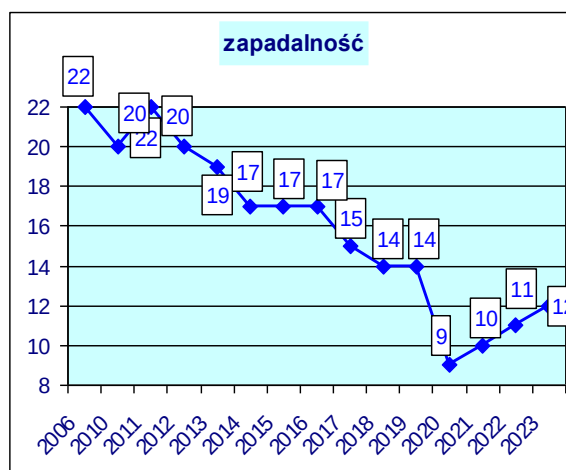
Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	3554
współczynnik	9,4
% ogółu zachorowań	80,1%
w tym:	
gruźlica płuc - liczba	3460
współczynnik	9,2
% ogółu gruźlicy płuc	81,1%
gruźlica pozapłucna - liczba	94
współczynnik	0,2
% gruźlicy pozapłucnej	55,0%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	102
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	56

Wykrywanie gruźlicy płuc

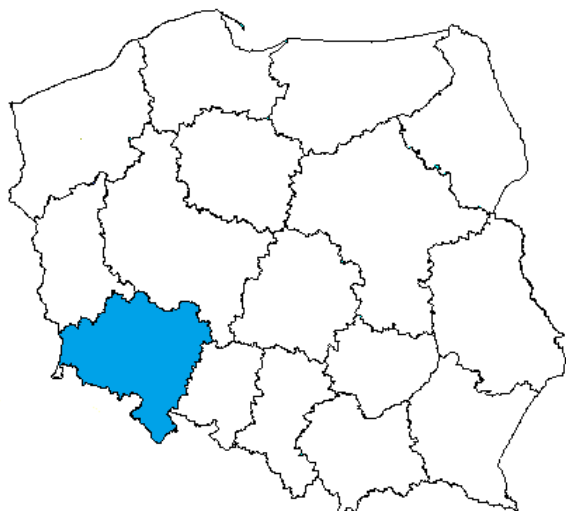
z objawów	92,8%
z kontaktów	2,5%
w badaniach profilaktycznych	2,7%
w innych badaniach	2,0%

Umieralność - 2022

liczba	472
współczynnik	1,2

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. dolnośląskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 19.947
 Ludność 30 VI 2023 2 883 133
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 90 980

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 323
 współczynnik zapadalności 11,2
 miejsce w rankingu 7

w tym:

nowe zachorowania - liczba 275
 współczynnik 9,5
 wznowy - liczba 48
 współczynnik 1,7
 gruźlica płuc - liczba 310
 współczynnik 10,8
 gruźlica pozapłucna - liczba 13
 współczynnik 0,5
 % ogółu zachorowań 4,0%

zachorowania wśród dzieci

liczba 2
 współczynnik 0,5

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 300
 współczynnik 10,4
 % ogółu zachorowań 92,9%

w tym:

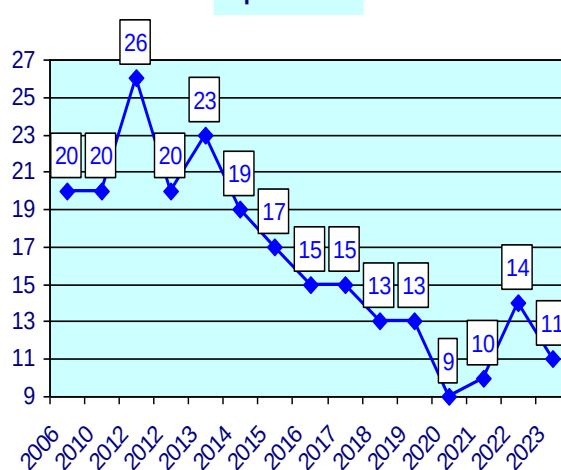
gruźlica płuc - liczba 290
 współczynnik 10,1
 % ogółu gruźlicy płuc 93,5%
 miejsce w rankingu 2
 gruźlica pozapłucna - liczba 10
 współczynnik 0,3
 % gruźlicy pozapłucnej 76,9%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 17
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 7

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów 93,2%
 z kontaktów 3,5%
 w badaniach profilaktycznych 2,6%
 w innych badaniach 0,6%

zapadalność

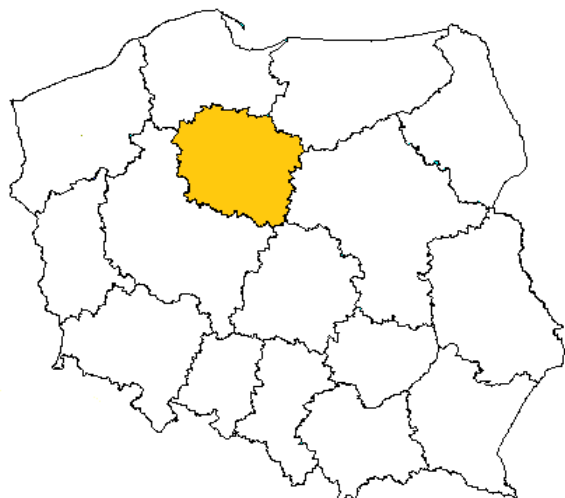
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba 47
 współczynnik 1,6

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. kujawsko-pomorskim w 2023r.

Powierzchnia w km² 17.971
 Ludność 30 VI 2023 2 001 670
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022 r. 66 547

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 241
 współczynnik zapadalności 12,0
 miejsce w rankingu 11

w tym:

nowe zachorowania - liczba 215
 współczynnik 10,7
 wznowy - liczba 26
 współczynnik 1,3
 gruźlica płuc - liczba 229
 współczynnik 11,4
 gruźlica pozapłucna - liczba 12
 współczynnik 0,6
 % ogółu zachorowań 5,0%

zachorowania wśród dzieci

liczba 1
 współczynnik 0,3

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 228
 współczynnik 11,4
 % ogółu zachorowań 94,6%

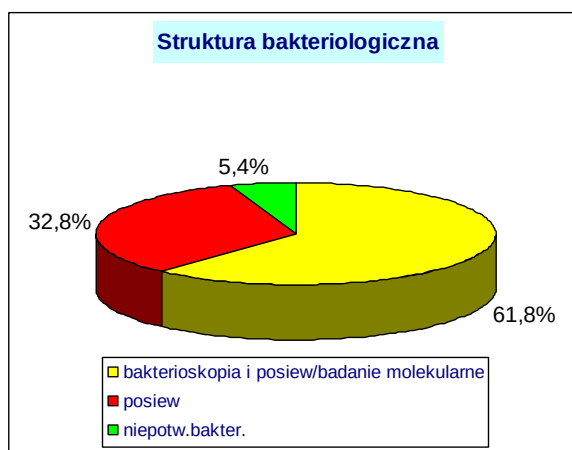
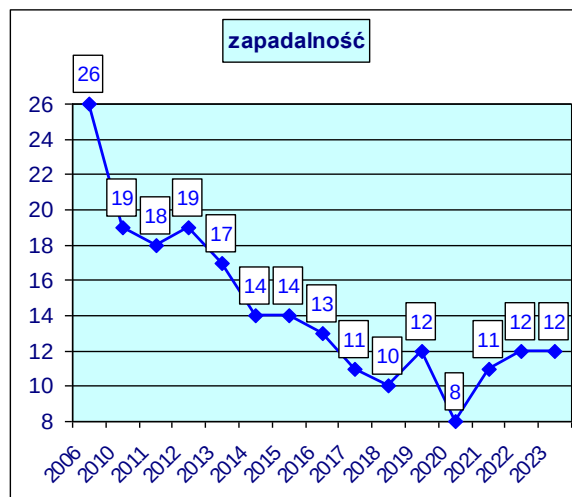
w tym:

gruźlica płuc - liczba 221
 współczynnik 11,0
 % ogółu gruźlicy płuc 96,5%
 miejsce w rankingu 1
 gruźlica pozapłucna - liczba 7
 współczynnik 0,3
 % gruźlicy pozapłucnej 58,3%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 9
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 5

Wykrywanie gruźlicy płuc

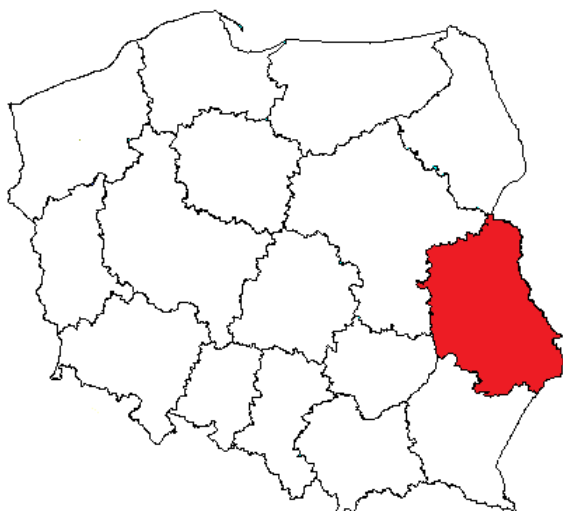
z objawów 96,1%
 z kontaktów 2,2%
 w badaniach profilaktycznych 1,7%
 w innych badaniach 0,0%

Umieralność - 2022

liczba 19
 współczynnik 0 9

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. lubelskim w 2023 r.

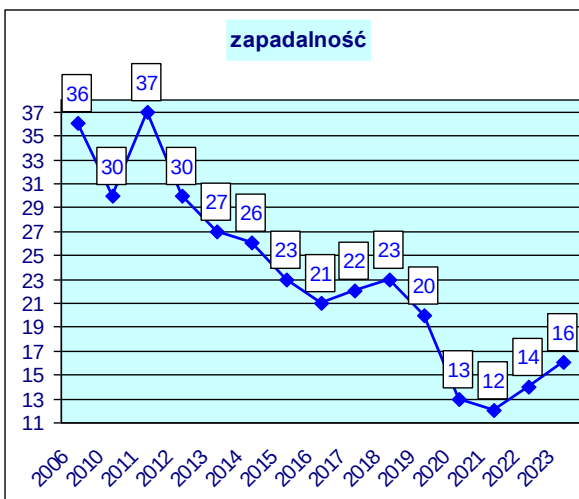

Powierzchnia w km² 25 123
 Ludność 30 VI 2023 2 017 807
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2020r. 55 182

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	94,3%
z kontaktów	3,8%
w badaniach profilaktycznych	1,6%
w innych badaniach	0,3%

zapadalność

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	326
współczynnik zapadalności	16,2
miejsce w rankingu	16
w tym:	
nowe zachorowania - liczba	279
współczynnik	13,8
wznowy - liczba	47
współczynnik	2,3
gruźlica płuc - liczba	317
współczynnik	15,7
gruźlica pozapłucna - liczba	9
współczynnik	0,4
% ogółu zachorowań	2,8%

zachorowania wśród dzieci

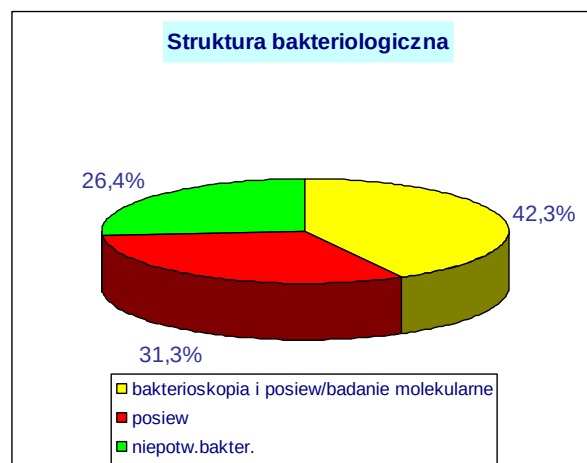
liczba	7
współczynnik	2,4

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	240
współczynnik	11,9
% ogółu zachorowań	73,6%
w tym:	
gruźlica płuc - liczba	237
współczynnik	11,7
% ogółu gruźlicy płuc	74,8%
miejsce w rankingu	13
gruźlica pozapłucna - liczba	3
współczynnik	0,1
% gruźlicy pozapłucnej	33,3%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	4
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	2

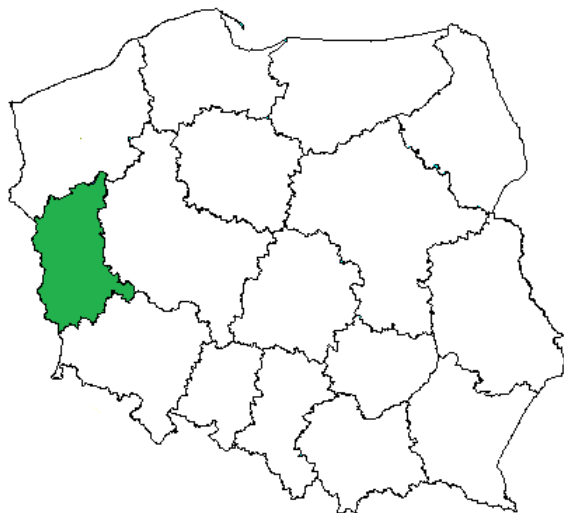
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba	33
współczynnik	1,6

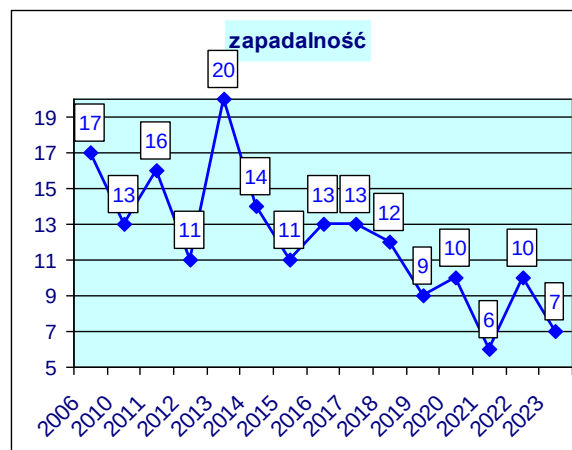
Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. lubuskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 13.988
 Ludność 30 VI 2023 977 493
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 66 313

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	84,8%
z kontaktów	9,1%
w badaniach profilaktycznych	4,5%
w innych badaniach	1,5%

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	68
współczynnik zapadalności	7,0
miejsce w rankingu	3

w tym:

nowe zachorowania - liczba	60
współczynnik	6,1
wznovy - liczba	8
współczynnik	0,8
gruźlica płuc - liczba	66
współczynnik	6,8
gruźlica pozapłucna - liczba	2
współczynnik	0,2
% ogółu zachorowań	2,9%

zachorowania wśród dzieci

liczba	2
współczynnik	1,4

Zapadalność potw. bakteriologicznie

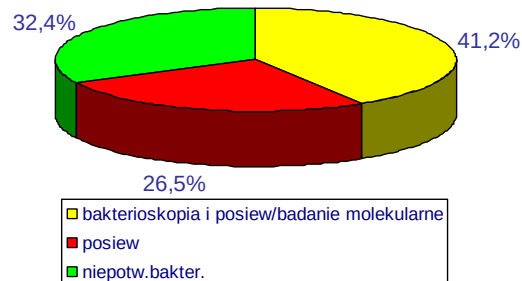
ogółem liczba	46
współczynnik	4,7
% ogółu zachorowań	67,6%

w tym:

gruźlica płuc - liczba	45
współczynnik	4,6
% ogółu gruźlicy płuc	68,2%
miejsce w rankingu	15
gruźlica pozapłucna - liczba	1
współczynnik	0,1
% gruźlicy pozapłucnej	50,0%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	3
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	3

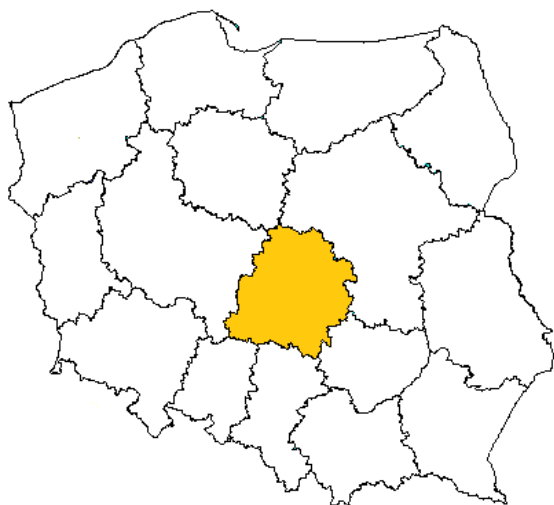
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba	11
współczynnik	1,1

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. łódzkim w 2023 r.

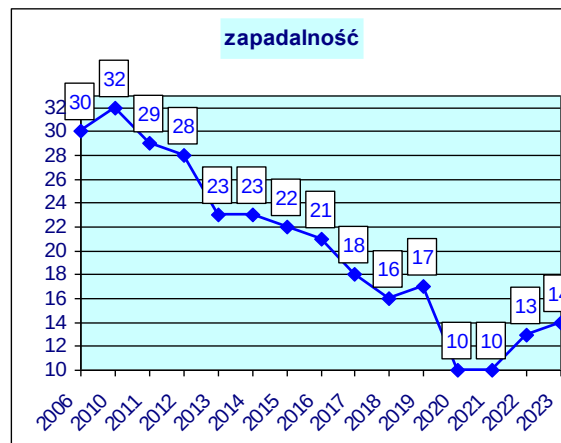

Powierzchnia w km² 18.219
 Ludność 30 VI 2023 2 370 370
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 76 228

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	92,1%
z kontaktów	3,7%
w badaniach profilaktycznych	3,0%
w innych badaniach	1,2%

zapadalność

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	341
współczynnik zapadalności	14,4
miejsce w rankingu	13
w tym:	
nowe zachorowania - liczba	310
współczynnik	13,1
wznowy - liczba	31
współczynnik	1,3
gruźlica płuc - liczba	328
współczynnik	13,8
gruźlica pozapłucna - liczba	13
współczynnik	0,5
% ogółu zachorowań	3,8%

zachorowania wśród dzieci

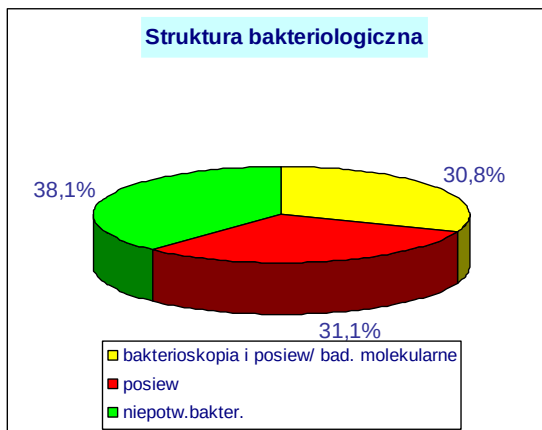
liczba	2
współczynnik	0,6

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	211
współczynnik	8,9
% ogółu zachorowań	61,9%
w tym:	
gruźlica płuc - liczba	210
współczynnik	8,9
% ogółu gruźlicy płuc	64,0%
miejsce w rankingu	16
gruźlica pozapłucna - liczba	1
współczynnik	0,0
% gruźlicy pozapłucnej	7,7%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	1
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	1

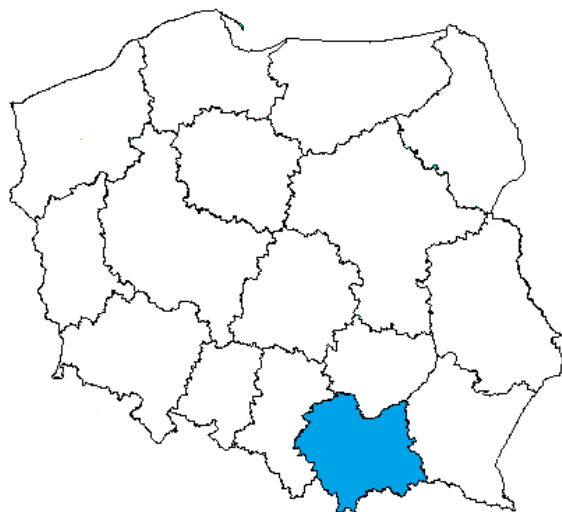
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba	27
współczynnik	1,1

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. małopolskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 15.183
 Ludność 30 VI 2023 3 428 728
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 72 004

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 363
 współczynnik zapadalności 10,6
 miejsce w rankingu 6

w tym:

nowe zachorowania - liczba 324
 współczynnik 9,4
 wznowy - liczba 39
 współczynnik 1,1
 gruźlica płuc - liczba 344
 współczynnik 10,0
 gruźlica pozapłucna - liczba 19
 współczynnik 0,6
 % ogółu zachorowań 5,2%

zachorowania wśród dzieci

liczba 3
 współczynnik 0,5

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 288
 współczynnik 8,4
 % ogółu zachorowań 79,3%

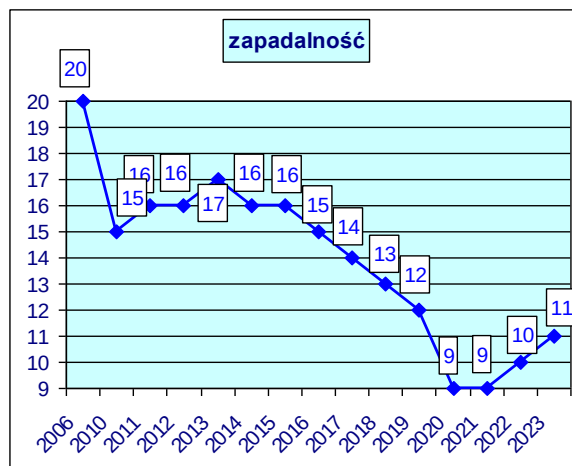
w tym:

gruźlica płuc - liczba 277
 współczynnik 8,1
 % ogółu gruźlicy płuc 80,5%
 miejsce w rankingu 10
 gruźlica pozapłucna - liczba 11
 współczynnik 0,3
 % gruźlicy pozapłucnej 57,9%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 3
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 1

Wykrywanie gruźlicy płuc

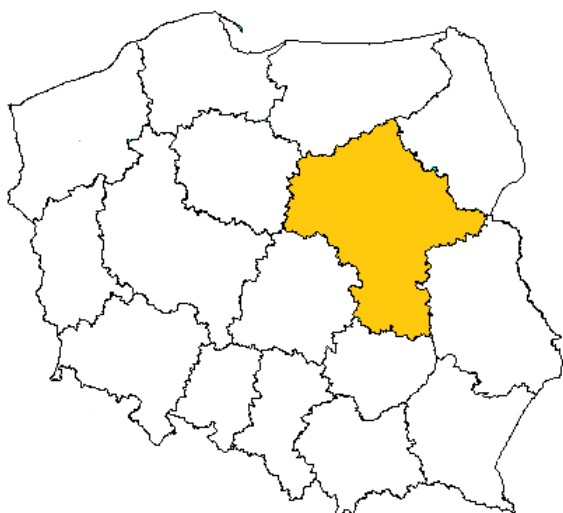
z objawów 93,3%
 z kontaktów 2,3%
 w badaniach profilaktycznych 4,1%
 w innych badaniach 0,3%

Umieralność - 2022

liczba 41
 współczynnik 1,2

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. mazowieckim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 35.559
 Ludność 30 VI 2022 5 509 351
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 74 460

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	705
współczynnik zapadalności	12,8
miejsce w rankingu	12
w tym:	
nowe zachorowania - liczba	609
współczynnik	11,1
wznowy - liczba	96
współczynnik	1,7
gruźlica płuc - liczba	686
współczynnik	12,5
gruźlica pozapłucna - liczba	19
współczynnik	0,3
% ogółu zachorowań	2,7%

zachorowania wśród dzieci

liczba	9
współczynnik	1,0

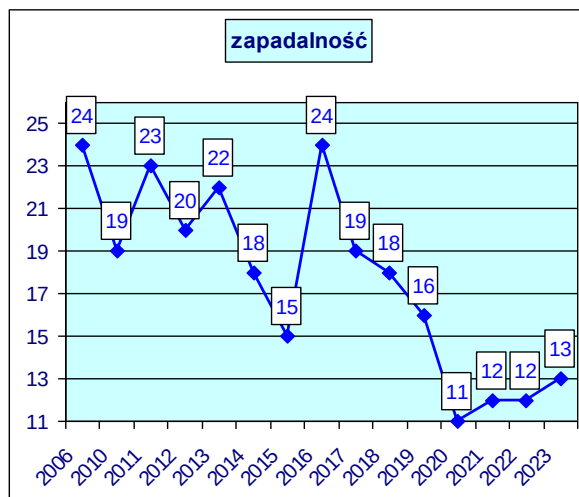
Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	555
współczynnik	10,1
% ogółu zachorowań	78,7%
w tym:	
gruźlica płuc - liczba	541
współczynnik	9,8
% ogółu gruźlicy płuc	78,9%
miejsce w rankingu	11
gruźlica pozapłucna - liczba	14
współczynnik	0,3
% gruźlicy pozapłucnej	73,7%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	10
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	6

Wykrywanie gruźlicy płuc

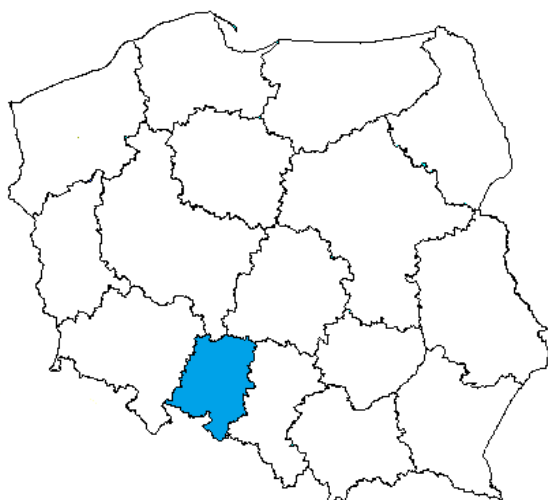
z objawów	91,3%
z kontaktów	2,9%
w badaniach profilaktycznych	3,9%
w innych badaniach	1,9%

Umieralność - 2022

liczba	70
współczynnik	1,3

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. opolskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 9.412
 Ludność 30 VI 2023 939 470
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 64 383

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 112
 współczynnik zapadalności 11,9
 miejsce w rankingu 10
 w tym:

nowe zachorowania - liczba 98
 współczynnik 10,4
 wznowy - liczba 14
 współczynnik 1,5
 gruźlica płuc - liczba 109
 współczynnik 11,6
 gruźlica pozapłucna - liczba 3
 współczynnik 0,3
 % ogółu zachorowań 2,7%

zachorowania wśród dzieci

liczba -
 współczynnik -

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 89
 współczynnik 9,5
 % ogółu zachorowań 79,5%

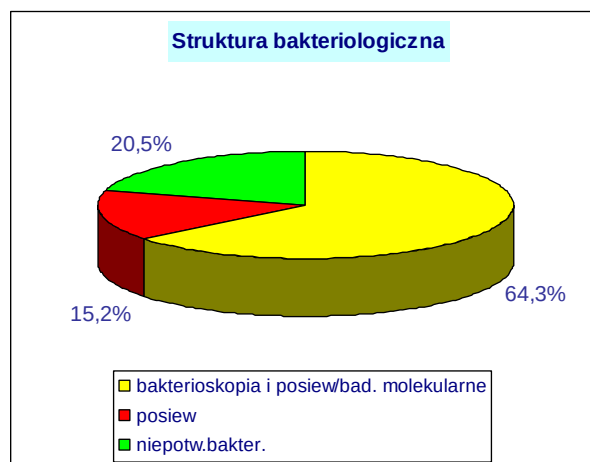
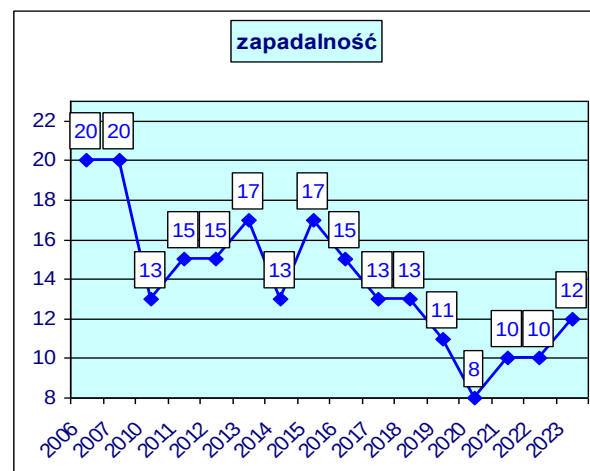
w tym:

gruźlica płuc - liczba 89
 współczynnik 9,5
 % ogółu gruźlicy płuc 81,7%
 miejsce w rankingu 9
 gruźlica pozapłucna - liczba -
 współczynnik -
 % gruźlicy pozapłucnej -

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy -
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością -

Wykrywanie gruźlicy płuc

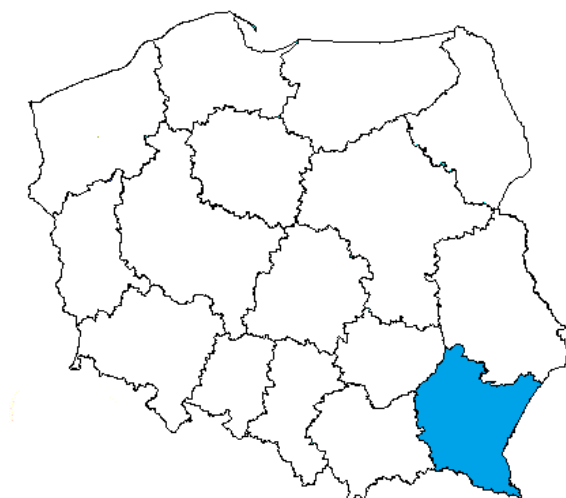
z objawów 91,7%
 z kontaktów 4,6%
 w badaniach profilaktycznych 3,7%
 w innych badaniach -

Umieralność - 2022

liczba 6
 współczynnik 0,6

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. podkarpackim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 17.846
 Ludność 30 VI 2023 2 075 827
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 55 125

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 210
 współczynnik zapadalności 10,1
 miejsce w rankingu 5

w tym:

nowe zachorowania - liczba 194
 współczynnik 9,3
 wznowy - liczba 16
 współczynnik 0,8
 gruźlica płuc - liczba 201
 współczynnik 9,7
 gruźlica pozapłucna - liczba 9
 współczynnik 0,4
 % ogółu zachorowań 4,3%

zachorowania wśród dzieci

liczba 4
 współczynnik 1,2

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 152
 współczynnik 7,3
 % ogółu zachorowań 72,4%

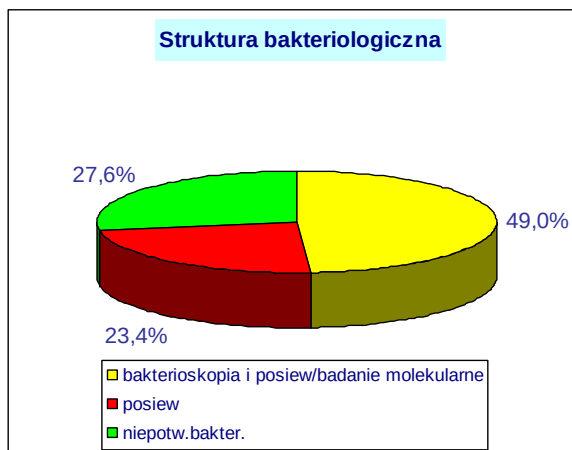
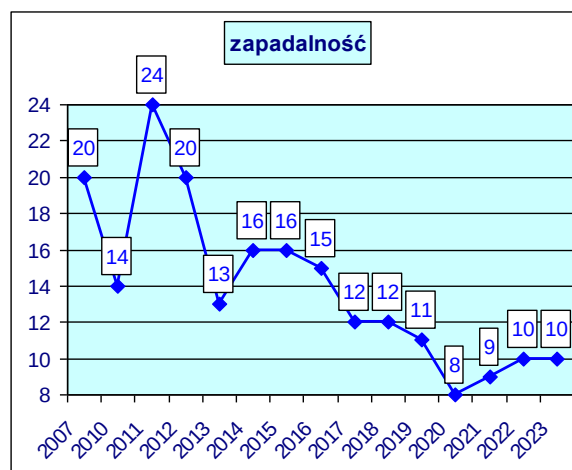
w tym:

gruźlica płuc - liczba 148
 współczynnik 7,1
 % ogółu gruźlicy płuc 73,6%
 miejsce w rankingu 14
 gruźlica pozapłucna - liczba 4
 współczynnik 0,2
 % gruźlicy pozapłucnej 44,4%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 1
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 0

Wykrywanie gruźlicy płuc

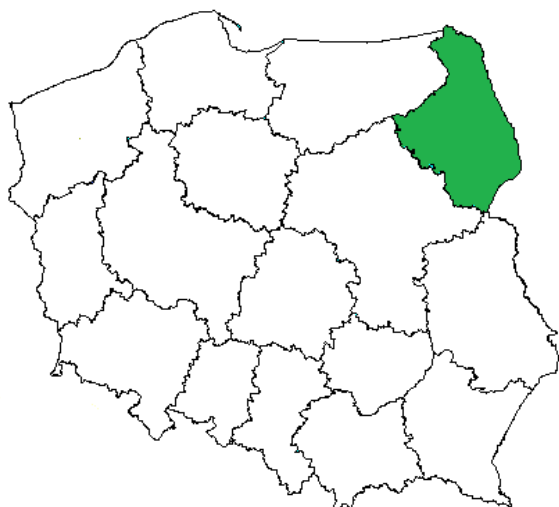
z objawów 95,5%
 z kontaktów 2,0%
 w badaniach profilaktycznych 2,0%
 w innych badaniach 0,5%

Umieralność - 2023

liczba 29
 współczynnik 1,4

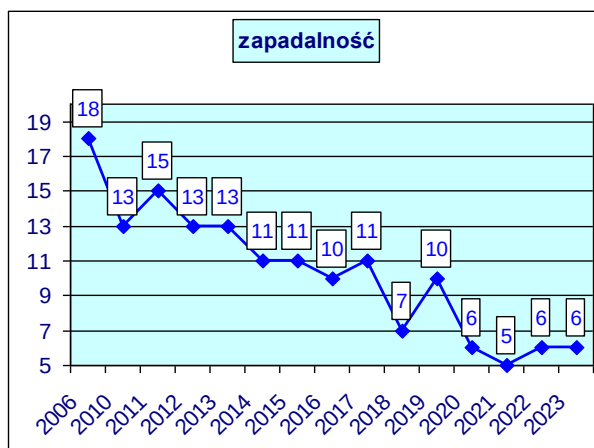
Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. podlaskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 20.187
 Ludność 30 VI 2023 1 140 681
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022 r. 59 818

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	94,4%
z kontaktów	-
w badaniach profilaktycznych	1,4%
w innych badaniach	4,2%

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	72
współczynnik zapadalności	6,3
miejsce w rankingu	1

w tym:

nowe zachorowania - liczba	61
współczynnik	5,3
wznowy - liczba	11
współczynnik	1,0
gruźlica płuc - liczba	71
współczynnik	6,2
gruźlica pozapłucna - liczba	1
współczynnik	0,1
% ogółu zachorowań	1,4%

zachorowania wśród dzieci

liczba	1
współczynnik	0,6

Zapadalność potw. bakteriologicznie

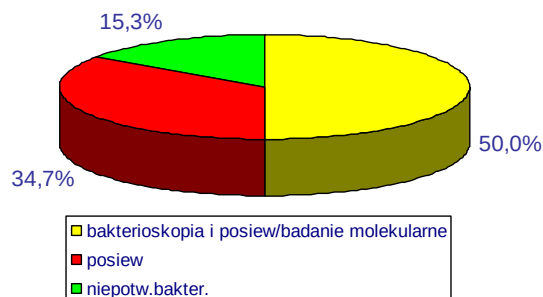
ogółem liczba	61
współczynnik	5,3
% ogółu zachorowań	84,7%

w tym:

gruźlica płuc - liczba	60
współczynnik	5,3
% ogółu gruźlicy płuc	84,5%
miejsce w rankingu	7
gruźlica pozapłucna - liczba	1
współczynnik	0,1
% gruźlicy pozapłucnej	100,0%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	1
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	-

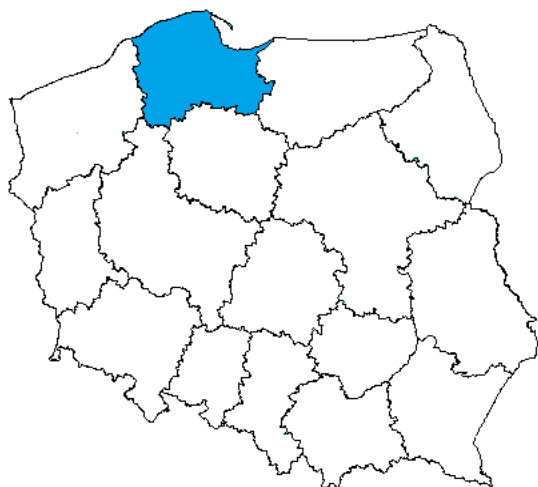
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba	7
współczynnik	0,6

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. pomorskim w 2023 r.

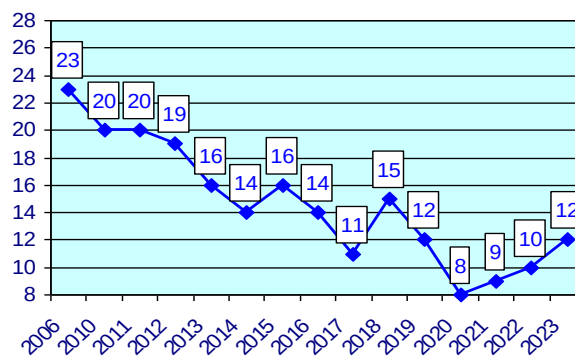

Powierzchnia w km² 18.323
 Ludność 30 VI 2023 2 358 323
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 81 149

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	86,2%
z kontaktów	2,6%
w badaniach profilaktycznych	1,9%
w innych badaniach	9,3%

zapadalność

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	278
współczynnik zapadalności	11,8
miejsce w rankingu	8

w tym:

nowe zachorowania - liczba	250
współczynnik	10,6
wznowy - liczba	28
współczynnik	1,2
gruźlica płuc - liczba	269
współczynnik	11,4
gruźlica pozapłucna - liczba	9
współczynnik	0,4
% ogółu zachorowań	3,2%

zachorowania wśród dzieci

liczba	10
współczynnik	2,6

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	241
współczynnik	10,2
% ogółu zachorowań	86,7%

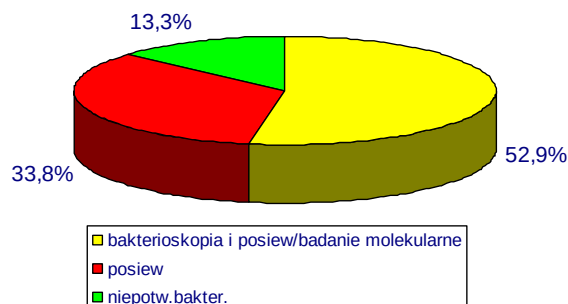
w tym:

gruźlica płuc - liczba	235
współczynnik	10,0
% ogółu gruźlicy płuc	87,4%
miejsce w rankingu	5
gruźlica pozapłucna - liczba	6
współczynnik	0,3
% gruźlicy pozapłucnej	66,7%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 9

Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 9

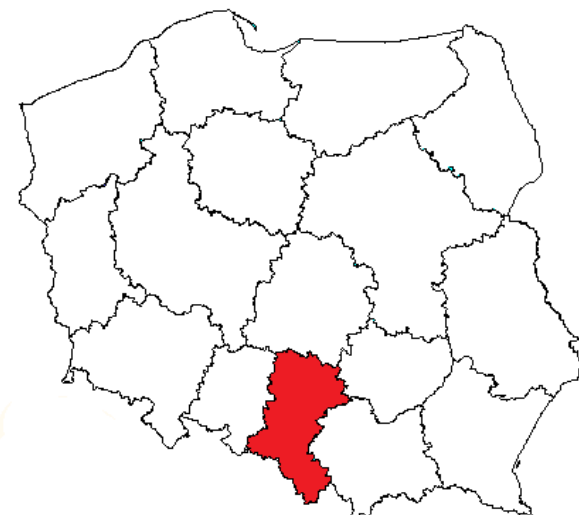
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba	23
współczynnik	1

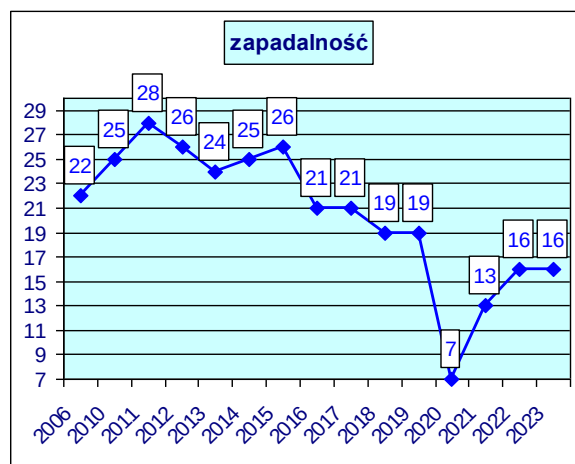
Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. śląskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 12.333
 Ludność 30 VI 2023 4 333 066
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 85 131

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	94,3%
z kontaktów	0,8%
w badaniach profilaktycznych	3,1%
w innych badaniach	1,8%

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	682
współczynnik zapadalności	15,7
miejsce w rankingu	15

w tym:

nowe zachorowania - liczba	603
współczynnik	13,9
wznowy - liczba	79
współczynnik	1,8
gruźlica płuc - liczba	653
współczynnik	15,1
gruźlica pozapłucna - liczba	29
współczynnik	0,7
% ogółu zachorowań	4,3%

zachorowania wśród dzieci

liczba	3
współczynnik	0,5

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	522
współczynnik	12,0
% ogółu zachorowań	76,5%

w tym:

gruźlica płuc - liczba	510
współczynnik	11,8
% ogółu gruźlicy płuc	78,1%
miejsce w rankingu	12
gruźlica pozapłucna - liczba	12
współczynnik	0,3
% gruźlicy pozapłucnej	41,4%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	5
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	5

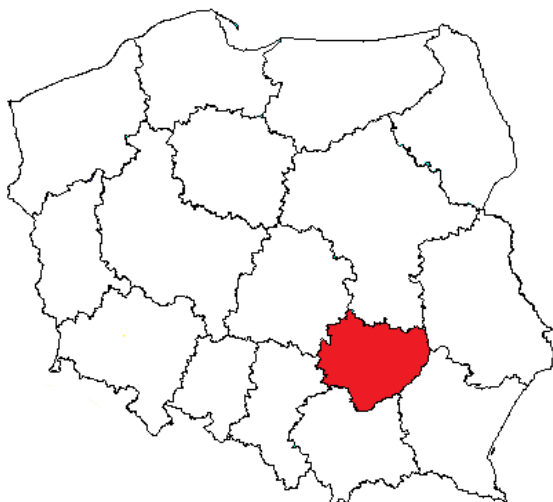
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba	89
współczynnik	2,0

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. świętokrzyskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 11.710
 Ludność 30 VI 2023 1 173 285
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 56 507

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 182
 współczynnik zapadalności 15,5
 miejsce w rankingu 14
 w tym:
 nowe zachorowania - liczba 158
 współczynnik 13,5
 wznowy - liczba 24
 współczynnik 2,0
 gruźlica płuc - liczba 171
 współczynnik 14,6
 gruźlica pozapłucna - liczba 11
 współczynnik 0,9
 % ogółu zachorowań 6,0%

zachorowania wśród dzieci

liczba -
 współczynnik -

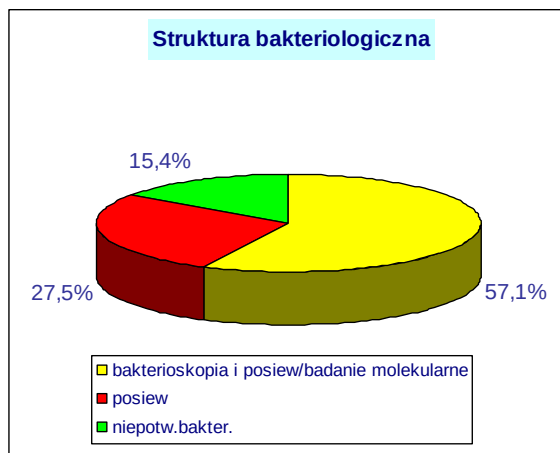
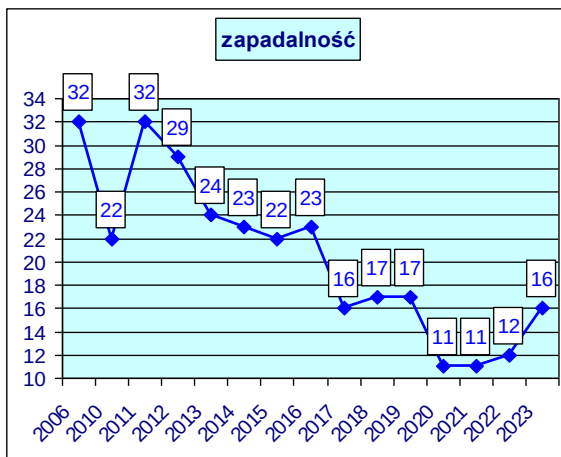
Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 154
 współczynnik 13,1
 % ogółu zachorowań 84,6%
 w tym:
 gruźlica płuc - liczba 145
 współczynnik 12,4
 % ogółu gruźlicy płuc 84,8%
 miejsce w rankingu 6
 gruźlica pozapłucna - liczba 9
 współczynnik 0,8
 % gruźlicy pozapłucnej 81,8%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 21
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 0

Wykrywanie gruźlicy płuc

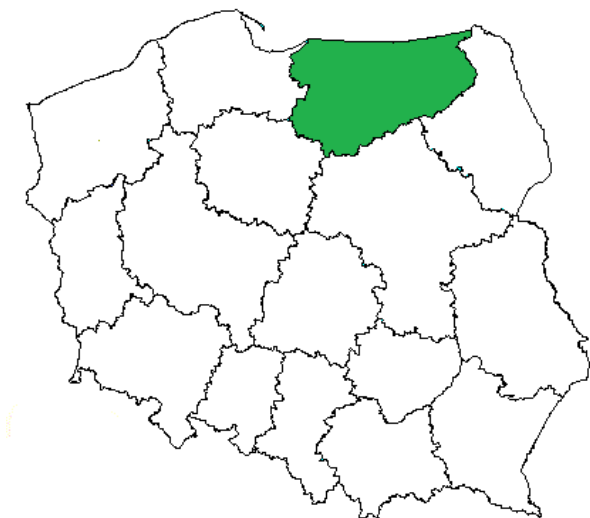
z objawów 96,5%
 z kontaktów 1,2%
 w badaniach profilaktycznych 1,2%
 w innych badaniach 1,1%

Umieralność - 2022

liczba 10
 współczynnik 0,8

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. warmińsko-mazurskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 24.173
 Ludność 30 VI 2023 1 362 433
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 56 368

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 91
 współczynnik zapadalności 6,7
 miejsce w rankingu 2
 w tym:

nowe zachorowania - liczba 83
 współczynnik 6,1
 wznowy - liczba 8
 współczynnik 0,6
 gruźlica płuc - liczba 88
 współczynnik 6,5
 gruźlica pozapłucna - liczba 3
 współczynnik 0,2
 % ogółu zachorowań 3,3%

zachorowania wśród dzieci

liczba -
 współczynnik -

Zapadalność potw. bakteriologicznie

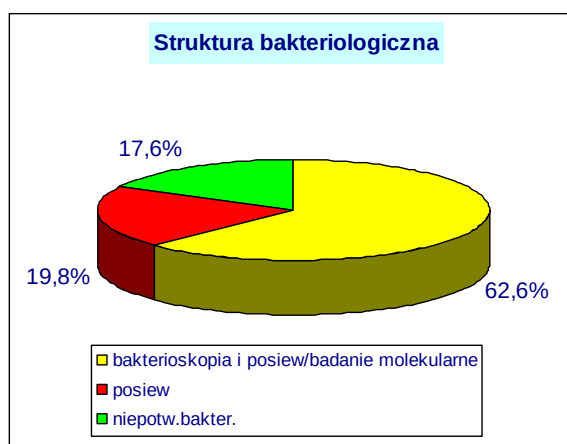
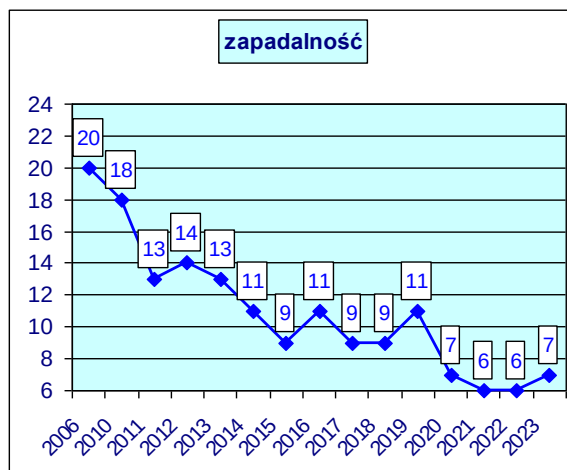
ogółem liczba 75
 współczynnik 5,5
 % ogółu zachorowań 82,4%

w tym:
 gruźlica płuc - liczba 74
 współczynnik 5,4
 % ogółu gruźlicy płuc 84,1%
 miejsce w rankingu 8
 gruźlica pozapłucna - liczba 1
 współczynnik 0,1
 % gruźlicy pozapłucnej 33,3%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 11
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 11

Wykrywanie gruźlicy płuc

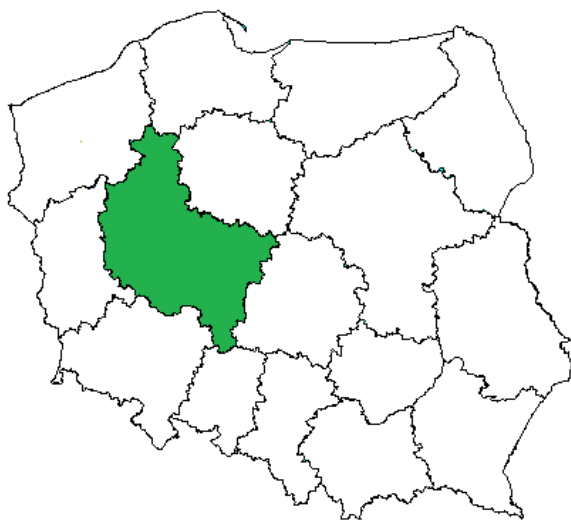
z objawów 96,6%
 z kontaktów -
 w badaniach profilaktycznych 1,1%
 w innych badaniach 2,3%

Umieralność - 2022

liczba 12
 współczynnik 0,9

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. wielkopolskim w 2023 r.

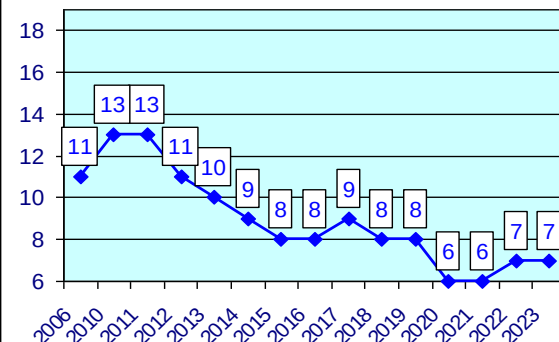

Powierzchnia w km² 29.826
 Ludność 30 VI 2023 3 490 364
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022 r. 85 867

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	91,4%
z kontaktów	0,4%
w badaniach profilaktycznych	3,4%
w innych badaniach	4,7%

zapadalność

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	248
współczynnik zapadalności	7,1
miejsce w rankingu	4
w tym:	

nowe zachorowania - liczba	227
współczynnik	6,5
wznowy - liczba	21
współczynnik	0,6
gruźlica płuc - liczba	233
współczynnik	6,7
gruźlica pozapłucna - liczba	15
współczynnik	0,4
% ogółu zachorowań	6,0%

zachorowania wśród dzieci

liczba	2
współczynnik	0,4

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	224
współczynnik	6,4
% ogółu zachorowań	90,3%

w tym:	
gruźlica płuc - liczba	211
współczynnik	6,0
% ogółu gruźlicy płuc	90,6%
miejsce w rankingu	3
gruźlica pozapłucna - liczba	13
współczynnik	0,4
% gruźlicy pozapłucnej	86,7%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	-
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	-

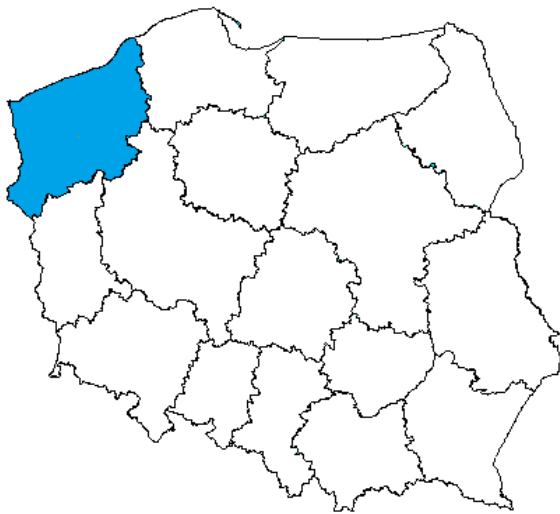
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2022

liczba	26
współczynnik	0,7

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. zachodniopomorskim w 2023 r.

Powierzchnia w km² 22.905
 Ludność 30 VI 2023 1 636 293
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2022r. 66 443

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 194
 współczynnik zapadalności 11,9
 miejsce w rankingu 9
 w tym:
 nowe zachorowania - liczba 174
 współczynnik 10,6
 wznowy - liczba 20
 współczynnik 1,2
 gruźlica płuc - liczba 190
 współczynnik 11,6
 gruźlica pozapłucna - liczba 4
 współczynnik 0,2
 % ogółu zachorowań 2,1%

zachorowania wśród dzieci

liczba 5
 współczynnik 2,2

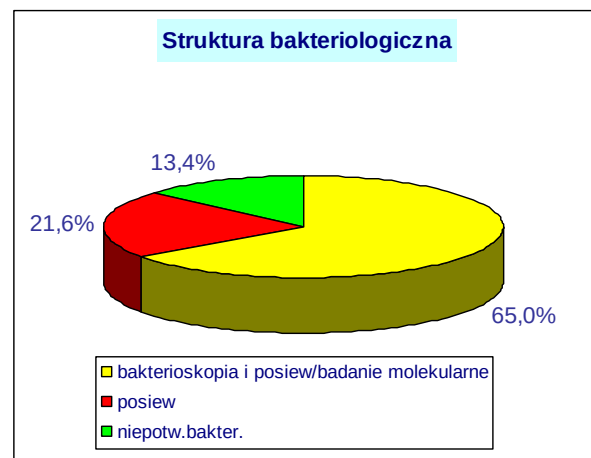
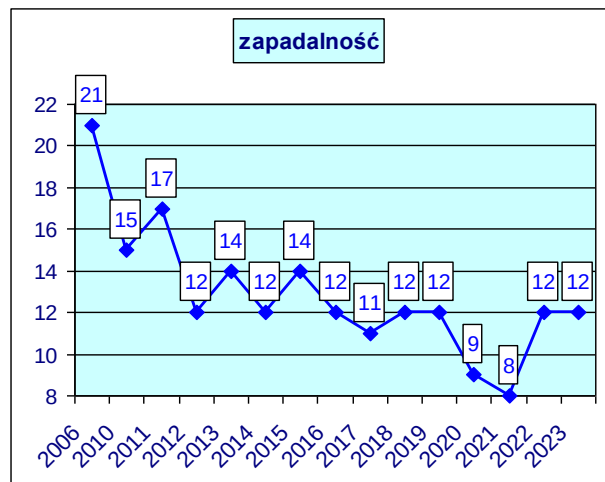
Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 168
 współczynnik 10,3
 % ogółu zachorowań 86,6%
 w tym:
 gruźlica płuc - liczba 167
 współczynnik 10,2
 % ogółu gruźlicy płuc 87,9%
 miejsce w rankingu 4
 gruźlica pozapłucna - liczba 1
 współczynnik 0,1
 % gruźlicy pozapłucnej 25,0%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 7
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 6

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów 91,6%
 z kontaktów 4,2%
 w badaniach profilaktycznych 0,5%
 w innych badaniach 3,7%

Umieralność - 2022

liczba 22
 współczynnik 1,3

WOJEWÓDZKIE STACJE SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNE

1. DOLNOŚLĄSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Skłodowskiej Curie 73/77, 50-396 WROCŁAW tel. 71/328-30-41 do 49, fax (71) 328-35-92 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny mgr inż. Małgorzata Sienkiewicz	2. KUJAWSKO-POMORSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Kujawska 4, 85-031 BYDGOSZCZ tel. 52/376-18-00, fax (52) 345-98-40 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Wojciech Koper
3. LUBELSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Pielęgniarek 6, 20-708 LUBLIN tel. 81/743-42-72 do 75, fax 81-743-46-86 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Maria Jolanta Korniszek	4. LUBUSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Mickiewicza 12 b, 66-400 GORZÓW WLKP. tel. 95/722-60-57, fax 95-722-46-52 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Dorota Konaszczyk
5. ŁÓDZKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Wodna 40, 90-046 ŁÓDŹ tel. 42/253-62-00, fax 42-253-62-19 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny dr nauk o zdrowiu Małgorzata Widawska	6. MAŁOPOLSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Prądnicka 76, 31-202 KRAKÓW tel. 12/25-49-555, fax 12-416-20-93 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Maciej Klima
7. MAZOWIECKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Żelazna 79, 00-875 WARSZAWA tel. 22/620-90-01 do 06, fax 22-624-82-09 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Dr hab. n. med. Elżbieta Stefaniuk	8. OPOLSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Mickiewicza 1, 45-367 OPOLE tel. 77/442-69-00, fax 77-442-69-04 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Anna Matejuk
9. PODKARPACKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Wierzbowa 16, 35-310 RZESZÓW tel. 17/852-21-11, fax 17-852-22-92 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Adam Sidor	10. PODLASKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Legionowa 8, 15-099 BIAŁYSTOK tel. 85/740-85-40, 85-740-48-99 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Dr n. med. Ewa Siewko
11. POMORSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Dębniaki 4, 80-211 GDAŃSK tel. 58/344-73-00, fax 58-520-32-53 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Anna Obuchowska	12. ŚLĄSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Raciborska 39, 40-957 KATOWICE tel. 32/351-23-00, 32-351-23-18 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Grzegorz Hudzik
13. ŚWIĘTOKRZYSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Jagiellońska 68, 25-734 KIELCE tel. 41/351-23-00, fax 41-345-18-73 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Jarosław Ciura	14. WARMIŃSKO-MAZURSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Żołnierska 16, 10-560 OLSZTYN tel. 89/824-83-00, fax 89-527-97-88 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Janusz Dzisko
15. WIELKOPOLSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Noskowskiego 23, 61-705 POZNAŃ tel. 61/854-48-00, fax 61-852-50-03 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Paweł Gilewski	16. ZACHODNIO-POMORSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Spedytorska 6/7, 70-632 SZCZECIN tel. 91/462-40-60, fax 91-462-46-40 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Małgorzata Domagała-Dobrzycka

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc

01-138 Warszawa, ul. Płocka 26, tel. (22) 43-12-100 (centrala)

Dyrektor: Dr hab. n. med. prof. nadzw. Stefan Wesołowski
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

**Z-ca dyrektora
ds. nauki:** prof. dr hab. n. med. Ewa Augustynowicz-Kopeć
tel.: 43-12-158, fax: 43-12-358

**Z-ca dyrektora
ds. leczenia:** lek. med. Wojciech Skorupa
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

**Z-ca dyrektora
ds. techniczno-
administracyjnych:** Mgr inż. Marek Marszałkowski
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

**Z-ca dyrektora
ds. zarządzania
i organizacji:** Mgr Małgorzata Pacuska
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

Przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc:

Prof. dr hab. n. med. Rafał Krenke,

Zakład Epidemiologii i Organizacji Walki z Gruźlicą:

Kierownik Zakładu:

Dr hab. n. med. prof. nadzw. Maria Korzeniewska-Koseła tel. 43-12-123, fax: 43-12-423

Dr n. med. Adam Nowiński

- rejestracja nowych zachorowań tel. 43- 12-180

- sprawozdania MZ-13, wyniki leczenia tel: 43-12-153

Zakład Mikrobiologii:

Kierownik Zakładu: Prof. dr hab. n. med. Ewa Augustynowicz-Kopeć, tel/fax.: 43-12-182

Zakład Fizjopatologii Oddychania:

Kierownik Zakładu: Dr hab. n. med. prof. nadzw. Stefan Wesołowski, tel: 43-12-223, fax: 43-12-426

I Klinika Chorób Płuc:

Kierownik Kliniki – Prof. dr hab. n. med. Witold Tomkowski, tel.: 43-12-143, fax: 43-12-443

II Klinika Chorób Płuc:

Kierownik Kliniki – Prof. dr hab. n. med. Paweł Śliwiński, tel.: 43-12-144, fax: 43-12-454

III Klinika Chorób Płuc:

Kierownik Kliniki – dr n. med. Mateusz Polaczek, tel.: 43-12-108, fax: 43-12-408

Klinika Chirurgii

Kierownik Kliniki - Prof. dr hab. n. med. Tadeusz M. Orłowski tel.: 43-12-266, fax: 43-12-455

Przychodnia Przyszpitalna:

Kierownik Przychodni – Dr n. med. Krystyna Maszkowska-Kopij tel.: 43-12-118, fax: 43-21-424